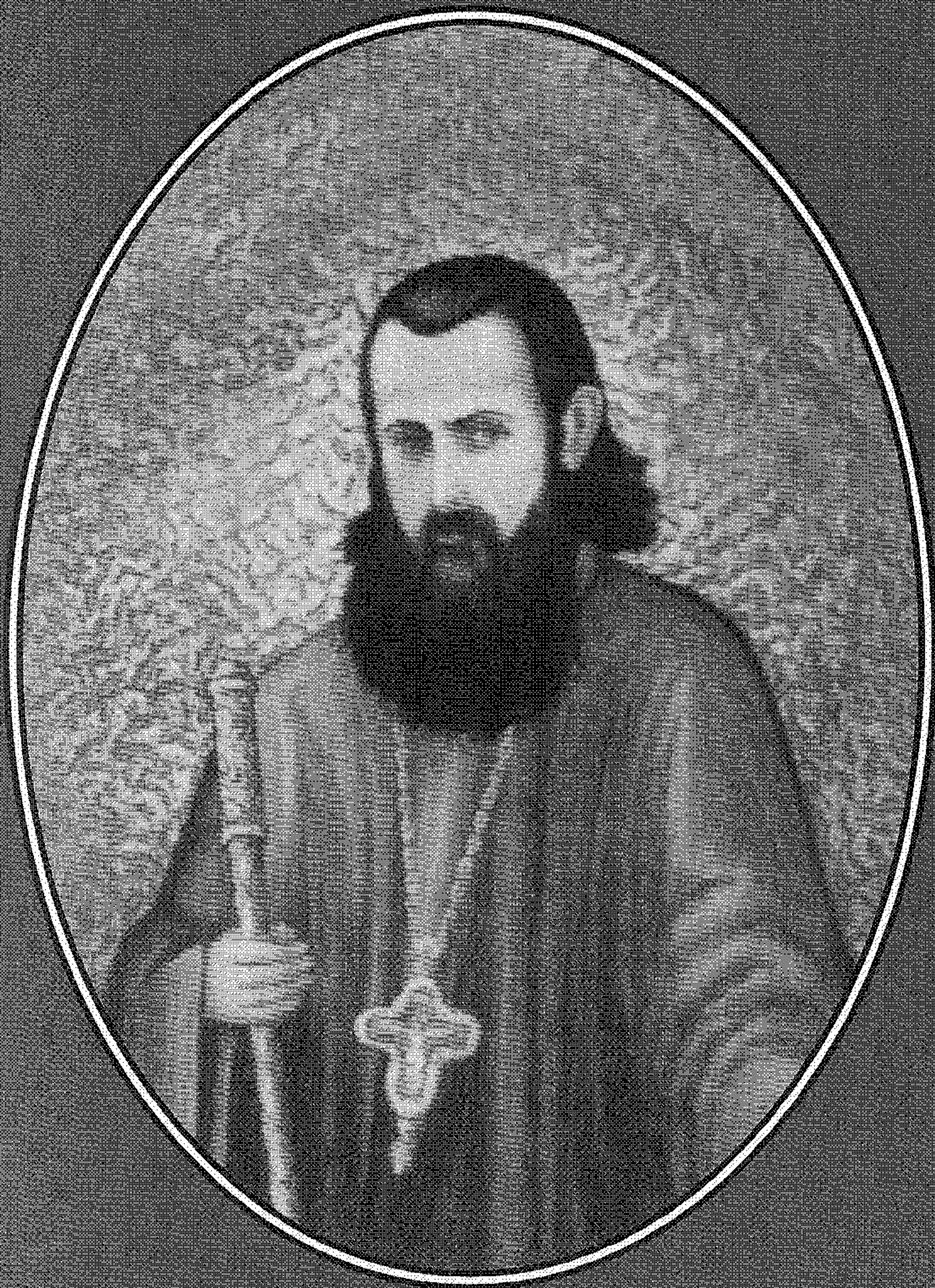
Din învățăturile Părintelui

ARSENIE BOCA

TALANȚII ÎMPĂRĂȚIEI

Conţinutul prezentei cărţi este adunat de Părintele Arhimandrit **Serafim Popescu** - mare duhovnic, om smerit, bun, blând, binevoitor, alinând suferinţele multor suflete necăjite - unul dintre primii vieţuitori, împreună cu Părintele Arsenie Boca, ai Sfintei Mănăstiri Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, stareţ între anii 1949-1955.

Născut la 27 Octombrie 1912, trece la cele veşnice la 22 Decembrie 1990.

„Ori te-or asculta, ori nu, tu, fiul omului, să nu te temi de ei şi de vorbele lor să nu te sperii; deşi ei vor fi pentru tine spini şi ciulini, ai să trăieşti între ei, ca între scorpii; să nu te temi de vorbele lor, să nu te sperii, ci să le spui cuvintele Mele, ori te-ar asculta, ori nu te-ar asculta" (Iezechiel 2, 3- 7).

Trădarea misiunii preotului sau chiar şi nu-mai împlinirea ei cu nepăsare (Ieremia 8, 11), îţi pune asupra ta sângele oamenilor care mor pedepsiţi cu dreptate pentru păcatele lor, dar cu ei te pierzi şi tu. *„Iar dacă tu ai prevenit un păcătos să se abată de la calea lui şi el nu s-a abătut, atunci el va muri pentru păcatele lui, iar tu ţi-ai mântuit viaţa".* (Iezechiel 33, 9)

Cine are minte, să ia aminte!

Din învățăturile

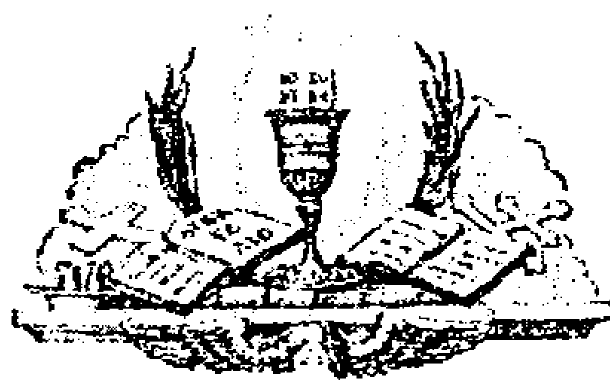
Părintelui ARSENIE BOCA

TALANȚII ÎMPĂRĂȚIEI

Tipărită cu binecuvântarea
Preasfințitului CALINIC
Episcopul Argeșului

Ediţia a II-a revizuită

ISBN 973-8256-17-8

Consilier editorial:
Preot Nicolae Tănase

Ediție îngrijită de Ieromonahul Teognost, Mănăstirea Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil

Difuzarea se face prin „PELERINUL" - IAŞI;

Stradela Grădinari 39; Bl. B2; Sc. B;
Et. 3; Ap. 3; cod 6600;

Telefon: 0744. 91 50 69

Editura primeşte spre tipărire:
cărți, manuscrise, casete video şi audio;
toate cu conținut ortodox.

Editura cere ajutor financiar (sponsorizare) pentru a putea continua tipărirea de carte bisericească.

Binevoitorii pot depune donațiile în contul Editurii Pelerinul, Nr. RO89 RNCB 0175 0335 7393 0001; Cod Fiscal 5606114, deschis la BCR Iași. Pentru informații sunați la telefonul 0744 91 50 69

Bunul Dumnezeu şi Maica Domnului să vă răsplătească.

PREFAȚĂ

Un străvechi proverb românesc spune că „ziua bună se cunoaşte de dimineaţă". Aşa şi omul, lucrând cu credinţă, cu darurile pe care i le-a hărăzit Ziditorul a toate, primeşte un spor de putere de la Cel „de la care vine toată darea cea bună şi tot darul cel desăvârşit".

Şi într-adevăr, puiul de moţ, Boca Zian, oţelit de copil în ţancurile de piatră ale Zarandului, cu tradiţia de luptă pentru „neam şi lege", se îndreaptă, la timpul potrivit, spre falnicul liceu „Avram Iancu" din Brad, unul din cele cinci licee greco-orientale (ortodoxe), ctitorite de Mitropolitul Andrei Şaguna.

În anul 1929, absolvă acest liceu ca şef de promoţie, fiind marcat de colegi cu epitetul de „Sfântul", pentru fermitatea şi sârguinţa vieţii sale, care culminează în respectul tuturor colegilor, manifestat cu ocazia zilei de zece mai, când, după o serbare în piaţa oraşului, promoţia de absolvenţi din acel an, în frunte cu dirigintele, profesorul Candid Ciocan, se reîntorc în curtea liceului pentru a planta un stejar, ca simbol al trăiniciei. Când unul dintre colegi se pregătea să ia puietul, dirigintele îl opreşte şi spune: „Nu, ci Boca Zian plantează pomul!" Şi atunci, eroul nostru prinde şi scutură puietul să se taseze pămân-

tul, iar colegul respectiv, îl presa și ceilalți colegi stropeau fiecare cu stropitoarea la rădăcină. Și, în final, cu toții au hotărât ca stejarul plantat să poarte numele de „Gorunul lui Zian", șeful promoției de absolvenți ai liceului.

Cu aceste cote de apreciere, cu conștiința de sine de a se pregăti pentru viață după cum cerea vocația sa, se înscrie la fosta Academie de teologie „Andreiană" din Sibiu, unde întâlnește o tânără pleiadă de preoți-profesori, întorși de la studii din străinătate, ca foști bursieri ai Mitropoliei, prin grija Mitropolitului Nicolae Bălan, între care excelau profundul dascăl Dumitru Stăniloae, și viitorul episcop al Oradei, Nicolae Popovici, de la care a primit stimul pentru o trăire conformă cu cuvântul lui Dumnezeu.

Și, într-adevăr, prin trăirea sa se manifestă ca un student extrem de sârguincios și studios încât apare între colegi ca un „sfânt"!

Era devotat nu numai studiului propriu-zis al teologiei, ci iubea și artele: - muzica, știa să cânte la flaut, și - pictura, pe care era preocupat să o studieze în particular într-o cămăruță rezervată în calitate de infirmier al Academiei. Aici îl descoperă distinsul profesor Nicolae Popovici, cu același temperament dinamic, și, după terminarea teologiei, la intervenția acestui profesor, este trimis ca bursier al Mitropoliei la Institutul de Belle-Arte din București.

Acolo urmează și cursuri de medicină și nu lipsește nici de la pasionantele cursuri de mistică ale lui Nichifor Crainic, de care se va apropia tot mai intens.

Parintele Arsenie

Ca un tânăr polivalent frecventează şi alte cursuri în domeniul Culturii şi Artei, însuşindu-şi o erudiţie dublată de o autentică trăire duhovnicească. Mitropolitul Nicolae Bălan era preocupat pe atunci să facă din Mănăstirea de la Sâmbăta un centru monahal cu călugări culţi şi oameni de excepţie[1].

Părintele Stăniloae, avându-l foarte apropiat, a mijlocit ca tânărul ieromonah Arsenie Boca, împreună cu tânărul ieromonah Dumitru Popescu, viitorul Arhimandrit Serafim de la Sâmbăta, un om de o rară blândeţe, să se poată duce împreună la Sfântul Munte Athos, pentru desăvârşirea cunoştinţelor monahale şi trăirea ca atare.

Au cercetat tot Athosul, au studiat şi au deprins rugăciunea şi viaţa isihastă iar după 40 de zile de post aspru, s-au întors iarăşi la Centrul Mitropolitan din Sibiu, unde au zăbovit mai bine de un an de zile, locuind în curtea Academiei, în camera de lângă scările care coborau la Cantina studenţească, şi cu ei împreună era şi tânărul profesor de teologie, călugărul şi viitorul Mitropolit Nicolae Mladin, un om entuziast şi de o rară bunătate. Toţi trei, seara, după cina studenţilor, ieşeau în holul dintre cele două camere unde cântau împreună imnul „Apărătoare Doamnă" şi alte imne liturgice într-o atmosferă de sacralitate, la care a participat şi subsemnatul ca vecin de cameră.

---

[1] La propunerea Mitropolitului Nicolae Bălan este călugărit la Mănăstirea Sâmbăta de Sus, în 1939, devenind Ieromonahul Arsenie.

În curtea Academiei locuia pe atunci şi rectorul ei, providenţialul Dumitru Stăniloae, cu care, în mod special, Părintele Arsenie se consulta pe linia Isihasmului Athonit. Aducând mai multe manuscrise filocalice de la Athos, pe care Părintele Stăniloae le-a studiat, le-a tradus şi le-a comentat, s-a realizat astfel, cu ajutorul părintelui Arsenie, posibilitatea, în criza de atunci, de a se fi tipărit primele volume din Filocalia (a cărei copertă o desenează Părintele Arsenie). Prin apelul către enoriaşii care veneau să-l caute la Mănăstirea Sâmbăta, Părintele Arsenie i-a câştigat ca un fel de sponsori ai tipăririi cărţii respective şi primii cititori ai ei.

Aşezându-se în vatra mănăstirii brâncoveneşti „martiră", a ctitorit viaţa monahală de la Sâmbăta de aşa fel că, prin viaţa vulcanică şi duhul profetic de a trata cu oamenii, a reuşit să le câştige inima, încât într-un pelerinaj continuu, ca într-o „bulboană spirituală uriaşă" curgeau[2] oamenii din mai toate regiunile României - Ţara Zarandului, Ţara Făgăraşului, regiunea Sibiului, Ţara Bârsei - Braşov şi până departe pe Târnave, Bucureştiul cu o multitudine de dornici de a-l vedea şi auzi, inclusiv studenţimea universitară, toţi erau captivaţi de „călugărul de la Sâmbăta", mai

[2] Nichifor Crainic (1889-1972) pecetluieşte în cuvinte nemuritoare acea perioadă: „A fost o vreme când te-am ştiut pictor de suflete după modelul Domnului nostru Iisus Hristos. Ce vreme înălţătoare când toată ţara lui Avram Iancu se mişca în pelerinaj, cântând cu zăpada până la piept, spre Sâmbăta de Sus, ctitoria voievodului martir, Constantin-Vodă Brâncoveanu!".

corect zis îl căutau pe Părintele Arsenie despre care Părintele Dumitru Stăniloae avea să spună că **„a fost un fenomen unic în istoria monahismului românesc"**.

Şi, într-adevăr, pregătirea sa polivalentă, puterea duhovnicească de a pătrunde până în străfundurile fiinţei umane, atenţionările de o precizie unică, cunoscând omul de la distanţă, şi spunându-i nu numai unuia, ci în majoritatea cazurilor cum este şi de ce să se lase şi ce trebuie să urmeze, sunt argumente puternice în sprijinul acestei afirmaţii!

Duhul profetic şi rostirea-i neprefăcută, curajul cu care demasca trăirea păcătoasă a multora cât şi zguduirea morală a celor care erau de faţă, au contribuit la restaurarea religioasă, lăsând ucenici şi în popor şi în preoţime.

Nu s-a dat la o parte nici de la munca grea de a înfrumuseţa peisajul din jurul mănăstirii, scoţând cu propriile sale mâini pietroaie din lac şi dându-le o utilizare arhitecturală, pentru un altar în curtea mănăstirii, sau scobind cu barosul în stânca de piatră a muntelui, la o adâncime de peste un metru, pentru realizarea unei peşteri de vieţuire în retragere şi meditaţie, pe care n-a ajuns să o termine fiind trimis la Mănăstirea Prislop, judeţul Hunedoara, unde a început de la capăt munca de înfrumuseţare şi a sufletelor şi a mănăstirii şi a terenului din jur.

Pictând adevărurile de credinţă şi în sufletele pelerinilor şi în troiţele realizate cu har şi sfinţenie, Părintele Arsenie a fost un dar al lui Dumnezeu pentru vremea de atunci, care însă, în transformările ei

sociale şi ideologice, nu l-a cruţat nici pe acest «om» al lui Dumnezeu, fiind urmărit continuu de organele de securitate pentru legăturile sale sufleteşti cu mulţimea credincioşilor. Dar aceştia nu l-au părăsit nici după ce s-a retras[3] la biserica din satul Drăgănescu - Argeş, unde a pictat în Duh şi Adevăr biserica respectivă încheindu-şi viaţa cu conştiinţa datoriei împlinite şi pentru Dumnezeu şi pentru oameni.

A trecut la cele veşnice în ziua de 28 noiembrie 1989, dar a pătruns în sufletul şi în memoria credincioşilor care-l pomenesc zilnic la toate Sfintele Liturghii.

Părintele Arsenie, acest «om» al lui Dumnezeu, a fost şi va rămâne ca un luceafăr pe cerul vieţii creştine româneşti. Cu o maiestuoasă statură duhovnicească, cu un curaj demn de Adevărul etern, cu o elocinţă patetică şi cu o pătrundere uimitoare în tainiţele sufletului şi ale conştiinţei, a captivat mulţimile de credincioşi şi nu numai, de toate vârstele şi

---

[3] În anul 1959, *Părintele Arsenie Boca* a fost mutat cu domiciliul forţat lângă Bucureşti, ca să picteze biserica din satul Drăgănescu. La Drăgănescu, părintele Arsenie a stat 10 ani, ca şi la Sâmbăta, ca şi la Prislop. *„Coborau femeile din munte ca să-i aducă de mâncare, bărbaţii îşi lăsau treburile acasă şi veneau să-l ajute la renovarea bisericii... Părintele era supravegheat tot timpul de securişti, numa' ce apuca să ne facă un semn din ochi şi noi ştiam că în seara aceea ne puteam întâlni în secret, la un om dintr-un apartament de bloc din Bucureşti, şi acolo el ne învăţa cum să ne rugăm, ne poruncea să nu lăsăm postul, să nu uităm biserica şi ne spunea la fiecare ce trebuie să facem"*, povesteşte cu emoţie un creştin care a trăit acele timpuri şi l-a cunoscut şi iubit pe Părintele.

categoriile sociale, inclusiv studenţimea, dispusă să savureze apelul la păstrarea demnităţii umane şi la lupta împotriva a tot ceea ce descalifică pe adevăratul creştin, trăitor al Adevărului.

Nu avea intenţia să monopolizeze lupta pentru adevărata viaţă creştină, ci, dimpotrivă, era bucuros să audă că unul sau altul dintre slujitorii Bisericii s-au ridicat, în păstorirea sufletelor, deasupra plafonării şi trăiesc cu mult zel preoţia creştină.

Drept aceea nu o dată, la Mănăstirea Sâmbăta şi apoi la Prislop, văzând mulţimile de pelerini îi întreba cu glas mare: „De unde sunteţi, măi?" Şi aflând răspunsul îi dăscălea zicând: „De ce aţi mai venit până aici? Duceţi-vă, măi, la părintele N. sau la părintele M. că-s ca şi mine sau chiar mai buni decât mine!"

Câtă modestie, câtă smerenie!

† † †

Mi-aduc aminte, ca preot tânăr, că renunţând la confortul oraşului Sibiu am plecat cu soţia într-un necunoscut, la peste 40 de km. depărtare de Sibiu ca „să cunoaştem necazurile oamenilor". Şi le-am cunoscut pe ale noastre, în mizerie, fără locuinţă, fără salariu, fără venituri, cu sufletul oamenilor „înţelenit" şi străin de viaţa duhovnicească, având tot ceea ce le trebuia din punct de vedere material, dar neştiind ce sunt mila şi iubirea de semeni, neştiind de postul de miercuri şi vineri, nespovediţi de 10, 20, 30 sau chiar 40 de ani!!!

Şi, acolo, am fost cercetat de Părintele Arsenie!

Venise de la Mănăstirea Sâmbăta, ca să ne ducem împreună într-un sat vecin în care avea mulți creștini devotați care plecau cu căruțele sau pe jos până la Sâmbăta, pentru a-l căuta cu o râvnă nepotolită, și acolo le-am ținut împreună cuvânt de învățătură, de mângâiere și de îmbărbătare.

Și nu o dată Părintele Arsenie a făcut astfel de misionarism prin sate, ca o recunoștință a adevăratului păstor sufletesc, gata de orice osteneală!

Sibiu, 8 mai 2002,
Ziua Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan
și a cuviosului Arsenie cel Mare.

Preot **Nichifor Todor**

Un grăunte de credinţă[4]

Religia se întemeiază pe grăuntele de credinţă, iar credinţa este factorul sau darul pe care avem clădită sau nu mântuirea.

Cu credinţa cât un grăunte de muştar sunt posibile fapte mai presus de obişnuit. Dar de vreme ce faptele acestea nu se văd, se poate deduce slaba noastră religie, întrucât religia înseamnă legătura omului cu Dumnezeu.

Noi aşteptăm să avem o religie raţională, aşteptăm să cunoaştem cu măsurile noastre, ca apoi să-I acordăm lui Dumnezeu creditul sau credinţa. Raţiunea, după cum s-a văzut, nu poate oferi omului certitudinea aceasta, deşi la obârşiile încercărilor ei tot o credinţă o determină. De aceea scade credinţa.

Iisus răspunde odată ucenicilor Săi care-I *„cereau mai multă credinţă"* cam aşa: să înceapă prin a crede că au credinţă şi vor sfârşi prin a avea de fapt. Şi lemnele „vor asculta".

Este drept că nu e în natura omului - aşa cum a răspuns - ca să mute munţii numai cu cuvântul, îi mută uneori cu munca, dar extraordinarul este când îi mută cu puterea lui Dumnezeu. *„Că oricine nu se va îndoi în inima sa, ci va crede ce va zice, se va face şi va fi*

---

[1] Luca 17, 5-6.

orice lucru va zice. De aceea vă zic vouă: orice cereţi, rugându-vă, să credeţi că le-aţi şi luat şi le veţi avea" (Marcu 11, 23-24). Aceasta este credinţa cât un grăunte de muştar.

Aceasta ne-ar da să bănuim că, la temperaturile la care se alege aurul fiinţei noastre de zgura ei, în firea noastră apare modul divin de a fi, de a voi şi de a gândi.

Se ştie că gândirea lui Dumnezeu şi voinţa Lui este creatoare a realităţii; credinciosul în Dumnezeu depăşeşte limitele omului (obişnuit) - care este creator numai în ordinea conceptelor şi nu intervine, ca Dumnezeu, în ordinea realului.

Grăuntele de credinţă este, de fapt, grăuntele de comuniune în care suntem cu Dumnezeu. Este acelaşi grăunte numit pe alocuri de Iisus: comoara îngropată în ţarină, mărgăritarul de mult preţ, sămânţa cea căzută în pământ bun, aluatul care dospeşte toată frământătura, împărăţia cerurilor ascunsă înlăuntrul nostru etc. Cu un cuvânt, este locuirea mai presus de cuvânt a lui Dumnezeu în firea omenească.

Această locuire în om a Sfintei Treimi, într-o nevăzută kenoză[5], este vădită de semnele inevitabile

---

[5] Kenoză - În greacă kenosis înseamnă deşertare, condiţie de smerire, de umilire; starea de «deşertare» sau de «golire» prin care Fiul lui Dumnezeu care este iubire devine părtaş la condiţia omului: de păcătos şi de muritor (Evrei 2,9), pentru a-i da acestuia posibilitatea de a trece spre Dumnezeu. (Preot prof. dr. Ion Bria - Dicţionar de teologie ortodoxă, ed. I.B.M. al B.O.R., 1994).

ale botezului şi ale credinţei: *„Mergeţi în toată lumea şi propovăduiţi Evanghelia la toată făptura.* ***Cine va crede şi se va boteza, se va mântui, cine nu va crede, se va osândi.*** *Iar celor ce vor crede le vor urma aceste semne: întru numele Meu draci vor scoate, în limbă nouă vor grăi, şerpii vor lua în mână, chiar ceva de moarte de vor bea nu-i va vătăma pe ei, pe cei bolnavi mâinile îşi vor pune şi bine le va fi"* (Marcu 16, 15-18).

Este, deci, o credinţă în numele Evangheliei, propovăduită în numele botezului primit, credinţa din credinţă, credinţa din Duhul Sfânt, credinţa în Iisus, credinţa în Dumnezeu. Credinţa la măsura de fapt nu creşte decât în fapte la măsura credinţei. Dumnezeu nu ne cere minuni. Acelea le face El.

Dacă lucrurile stau aşa, de ce aşa puţină credinţă pe pământ?

Mai întâi nu ştiu dacă este chiar puţină. O explicaţie este că prea puţine vieţi se predau lui Dumnezeu, puţini oameni Îi acordă stăpânirea absolută asupra vieţii lor, şi nu de frica înşelăciunilor ci opriţi de amăgirea iubirii de sine, care creşte ca o pălămidă în aria vieţii.

Credinţa este un risc împotriva raţiunii, împotriva vieţii, împotriva limitelor omeneşti, câteodată şi împotriva normalului. De aceea Sfinţii se şi fereau de a face minuni, deşi în multe cazuri (facerea de minuni) era doar dovada iubirii de oameni şi alinarea suferinţei omeneşti. Dar ca unii ce trăiau în credinţă, nu mai vorbeau de credinţă.

Sfinţii ne-au dezvelit taina grăuntelui de muştar:

cât asculți tu de Dumnezeu, atât ascultă și Dumnezeu de tine. Cine ascultă de Dumnezeu, de acela ascultă și munții și fiarele și toată natura.

Credința este un factor de purificare. Se bagă credinței o vină că este numai o chestiune de sentiment, de inimă. Cei ce o au, însă, mărturisesc că omul, acum, înțelege pe un alt plan de existență și viață, decât înțelegea înainte de a crede. Schimbi multe lucruri pe pământ și cu inima, dar pe tine însuți te schimbi cu toate însușirile tale de om.

«- Numai slabii și neputincioșii cred, spun unii necredincioși.

- Dar de ce nu fac, ei, „înțelepții" și „puternicii" (acestei lumi) faptele credinței?»

Părintele Arsenie în minunata curte a Mănăstirii Brâncoveanu

Descoperire în vis[6]

Evanghelistul Matei scriind Evanghelia sa pentru evrei are scopul de a dovedi că Iisus este Mesia cel aşteptat şi făgăduit de Prooroci. Drept aceea aduce dovada istorică, înşirând de 3 ori 14 neamuri de la Avraam până la Iisus, între care de 2 ori 14 de la David. Deci Iisus este Fiul lui Avraam, e Fiul lui David.

Tot acum se împlineau cele 70 de săptămâni de ani de la Daniil, tot acum se împlineau toate proorociile. *„Iar când a venit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub Lege, ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere, ca să dobândească înfierea"* (Galateni 4, 4-5).

Acum s-a împlinit şi proorocia făcută de Ieremia: *„Până când te vei întoarce fată fără de cinste? Că au făcut Domnul mântuire spre sădire nouă, întru mântuire vor umbla împrejur oamenii"* (Ieremia 31,22[7]).

Iisus, Fiul lui Dumnezeu, S-a născut înainte de veci, fără mamă, din Tatăl, iar acum se naşte în veac, fără Tată, din mamă. Erau însă oarecare dispoziţii aspre ale Legii. Legea nu prevedea această unică naştere, decât că tot primul născut era închinat Domnului, întrucât unul din primii născuţi putea să fie Mesia.

---

[6] Matei 1, 18-25.

[7] Vezi Biblia, ediţia din 1914.

Legea nu-I prevedea naşterea mai presus de fire. Deci, ca să nu se întâmple neorânduieli, neorânduielile erau pedepsite cu moartea. Orice fată necăsătorită care năştea un prunc era ucisă cu pietre înaintea casei tatălui său. Dacă Sfânta Fecioară nu ar fi fost logodită cu bătrânul Iosif, la fel ar fi pățit.

Dar Iosif, logodnicul Mariei, nu ştia de Buna Vestire. Deci, după ce a stat Maria la Elisabeta „ca la trei luni", când s-a întors acasă sarcina se observa. Bătrânul Iosif, ştiindu-se neprihănit, era într-o mare cumpănă: să o mai ia de nevastă sau să o părăsească, să fie ucisă cu pietre? Deci, se gândea să desfacă logodna şi, pe ascuns, să o lase în voia sorții.

Chiar dacă Fecioara Maria l-ar fi lămurit, poate că tot nelămurit ar fi rămas, de aceea a intervenit Providența. Îngerul Domnului i s-a arătat lui Iosif în vis, zicându-i: *„Nu te teme a lua pe Maria"* sub scutul tău, şi a o face să fie socotită de lume *„nevasta ta"*, pentru că sarcina sa nu este de la vreun bărbat, ci „de la Duhul Sfânt", sarcina aceasta nu îți este spre ruşine, ci spre cinste. Tu ai menirea să o aperi de asprimea Legii scăpând-o de la moarte. Tu ai menirea să scapi Pruncul ce se va naşte, şi de asprimea tiranului care va umbla să-L omoare! Tu ai menirea să fii ocrotitorul Aceluia, Căruia îi vei pune numele Iisus, care se tâlcuieşte Mântuitor, fiindcă El va mântui pe popor de păcatele sale!

Naşterea Pruncului din Fecioară este împlinirea proorociei făcute de Isaia: „Iată Fecioara va lua în pântece şi va naşte Fiu, şi-I vei pune numele Ema-

nuil", care se tâlcuieşte şi care corespunde misiunii Lui în lume, adică: „Dumnezeu cu noi". Adică Dumnezeu ia chip de om adevărat ca să poată vorbi şi suferi la rând cu oamenii, să petreacă între oameni, ca om, deşi El este şi Dumnezeu adevărat.

† † †

Iată un vis revelatoriu, care l-a liniştit pe Iosif şi i-a dat curajul tuturor ostenelilor viitoare, pe care avea să le facă şi pentru care Biserica l-a cinstit printre Sfinţi. Iată una dintre cele mai fericite treziri din somnul îndoielilor.

O minune furată[8]

Iisus era chemat de durerea unui tată, ca să întoarcă la viaţă o copilă de 12 ani.

Mântuitorul iubea copiii, de aceea mergea la ei cu durerea iubirii. Totuşi o femeie bolnavă L-a mai zăbovit, ba chiar L-a furat pe drum.

Stăruim puţin asupra acestui furt, unic în viaţa lui Iisus.

Oare de unde ştia femeia aceasta că atingându-se, chiar pe furiş, de marginea hainei lui Iisus se va tămădui? O ştia din credinţă şi femeia nu s-a înşelat. Deşi puterea de tămăduire era de natură duhovnicească, totuşi bolnava a furat-o printr-o atingere materială.

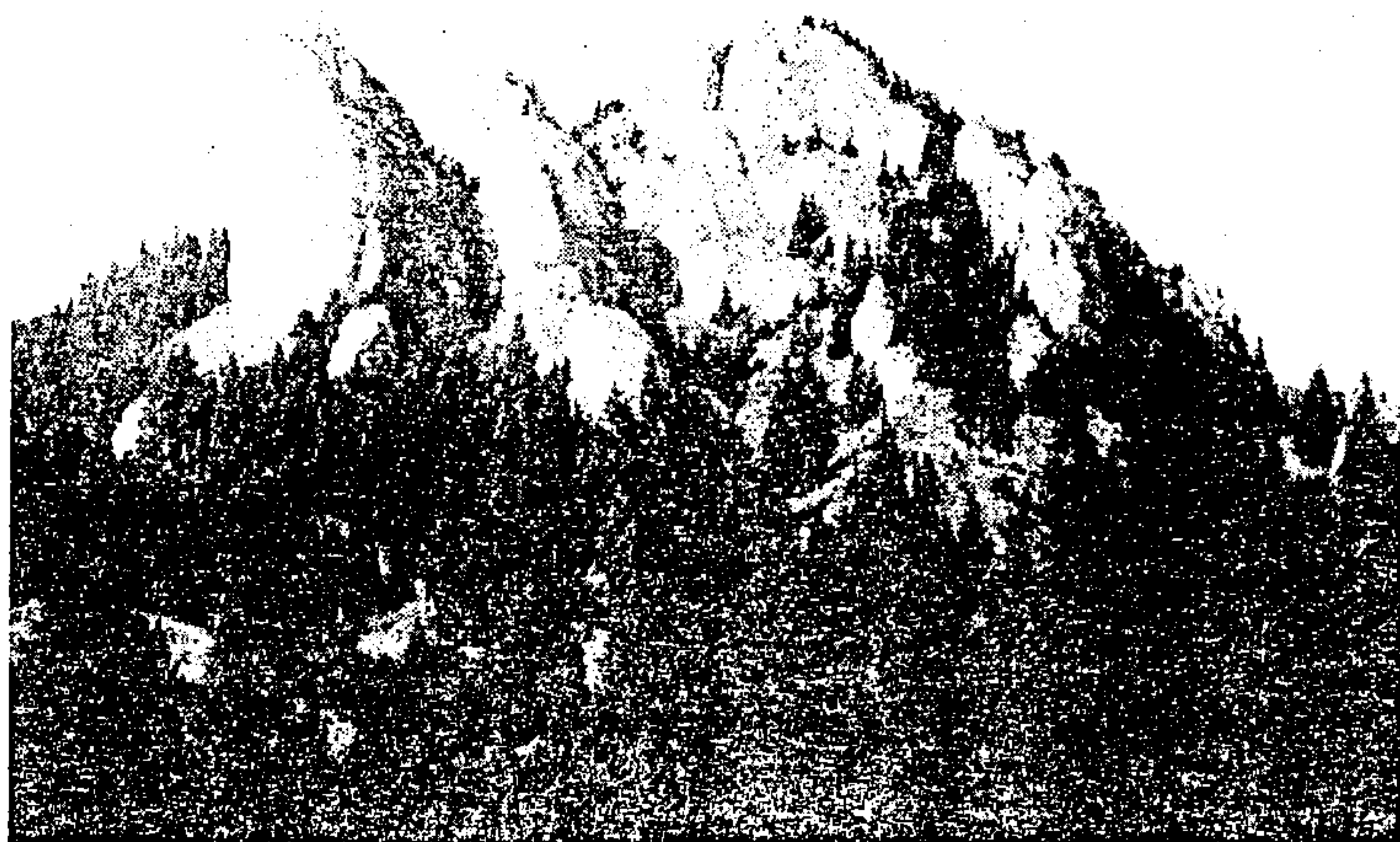
[8] Luca 8, 41-48.

Sluga sutaşului[9] este un caz de tămăduire de la distanţă, prin credinţă, adusă de (cele) două delegaţii (trimise de sutaş) şi e pur duhovnicească.

Iisus „a simţit puterea care a ieşit din El". Aceasta înseamnă că boala a încetat, îndată ce organismul s-a refăcut la plinătatea lui spirituală.

Sfinţenia e o energie, păcătoşenia e o degradare. Una reface organismul, alta îl dărâmă. Dărâmarea se opreşte îndată ce organismul împrumută, sau chiar fură, pe firul credinţei acea energie rară a sfinţeniei.

Iisus, însă, a vrut să dea pe faţă credinţa femeii şi sigur că a privit cu dragoste acest furt original.

Munţii noştri aur poartă, iar noi...
uitând de Dumnezeu, tot cerşim din poartă-n poartă
pe la „marii împăraţi"

[9] Luca 7, 2-10.

Sfântul Ioan Botezătorul, capătul proorocilor Vechiului Testament

Ioan era ultima solie pe care a trimis-o Dumnezeu lui Israil. El avea o misiune, ca să-L anunţe pe Mesia, Iisus, şi să-I netezească înainte calea spre inima lui Israel (Ioan 1, 6-23).

Cum Ioan a mers înaintea Domnului *„în duhul şi puterea lui Ilie"* - cel mai mânios Proroc - se înţelege dintr-o dată şi asprimea lui sălbatică împotriva păcatelor.

«Dumnezeu nu trimite soli pentru a-i linguşi pe păcătoşi, soli de pace ca să-i legene pe oamenii răi într-o siguranţă de pace cu Dumnezeu. El pune poveri grele pe conştiinţa făcătorului de rele, şi-i străpunge sufletul cu săgeţile remuşcărilor. Trimişii lui Dumnezeu aduc la cunoştinţa păcătosului judecăţile Lui îngrozitoare, ca să adâncească simţul stării lor nevoiaşe, ca să le scoată din adâncul inimii strigătul: *„Ce să facem să ne mântuim?"*. Atunci, mâna care ţi-a umilit fruntea până în ţărână ridică pe cel pocăit şi glasul care a mustrat păcatul şi a făcut de ruşine îngâmfarea şi ambiţia întreabă cu cea mai duioasă iubire: „Ce doreşti să fac pentru tine?"».

Ura împotriva Romei era la culmea mocnirii. În pustia Iordanului Ioan striga răspicat şi plin de nădejde: *„Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia Cerurilor"*.

Sfântul Ioan Botezătorul,
capătul proorocilor Vechiului Testament

„S-a apropiat"!!! Până atunci, Proorocii o prevesteau ca pe un fapt al viitorului îndepărtat, iar acum Împărăţia Mesianică era înaintea porţilor.

Ioan denunţa corupţia naţională de la talpă la coroană. Înştiinţările solemne de la Dumnezeu i-au alarmat pe toţi. Mulţimile veneau ca să-şi mărturisească păcatele şi să se boteze de la Ioan. Printre mulţumi se strecurau mulţi cărturari şi farisei care nu voiau să piardă prilejul de a se arăta mulţimilor ca oamenii cei mai sfinţi. Tainele lor vinovate nu rămâneau însă ascunse în faţa ochiului lui Ioan. Duhul lui Dumnezeu îi descoperea Proorocului că aceştia sunt oportuniştii. Făceau pe prietenii, ca să-şi asigure demnităţi când va veni Mesia, să-şi asigure puterea asupra poporului.

- *„Pui de vipere"*, cine v-a învăţat ca să fugiţi de urgia viitoare? Nu aveţi scăpare decât făcând roade vrednice de pocăinţă. Avraam nu vă va putea scăpa, fiindcă faptele voastre nu sunt faptele lui Avraam. Acum securea stă la rădăcina pomilor şi focul alăturea pentru toţi pomii care nu aduc roadă bună. Valoarea unui pom o hotărăsc roadele ce le face, nicidecum numele pe care îl are.

Mărturisirea de credinţă fără îndreptarea vieţii nu are nici o valoare. Pentru păcat, Dumnezeu este foc mistuitor. Deci, sau te desfaci de păcat sau vei fi ars cu păcat cu tot. Şi cum era multă viţă sălbatică, mulţi pomi pădureţi şi foarte multă pleavă în Israel, mulţi începeau să simtă focul lui Dumnezeu arzându-i.

Într-unii se aprindea focul pocăinţei, iar într-alţii focul mâniei şi al fărădelegii. Irod, ars fiind şi el de mustrarea Proorocului, făcea parte dintre cei din urmă

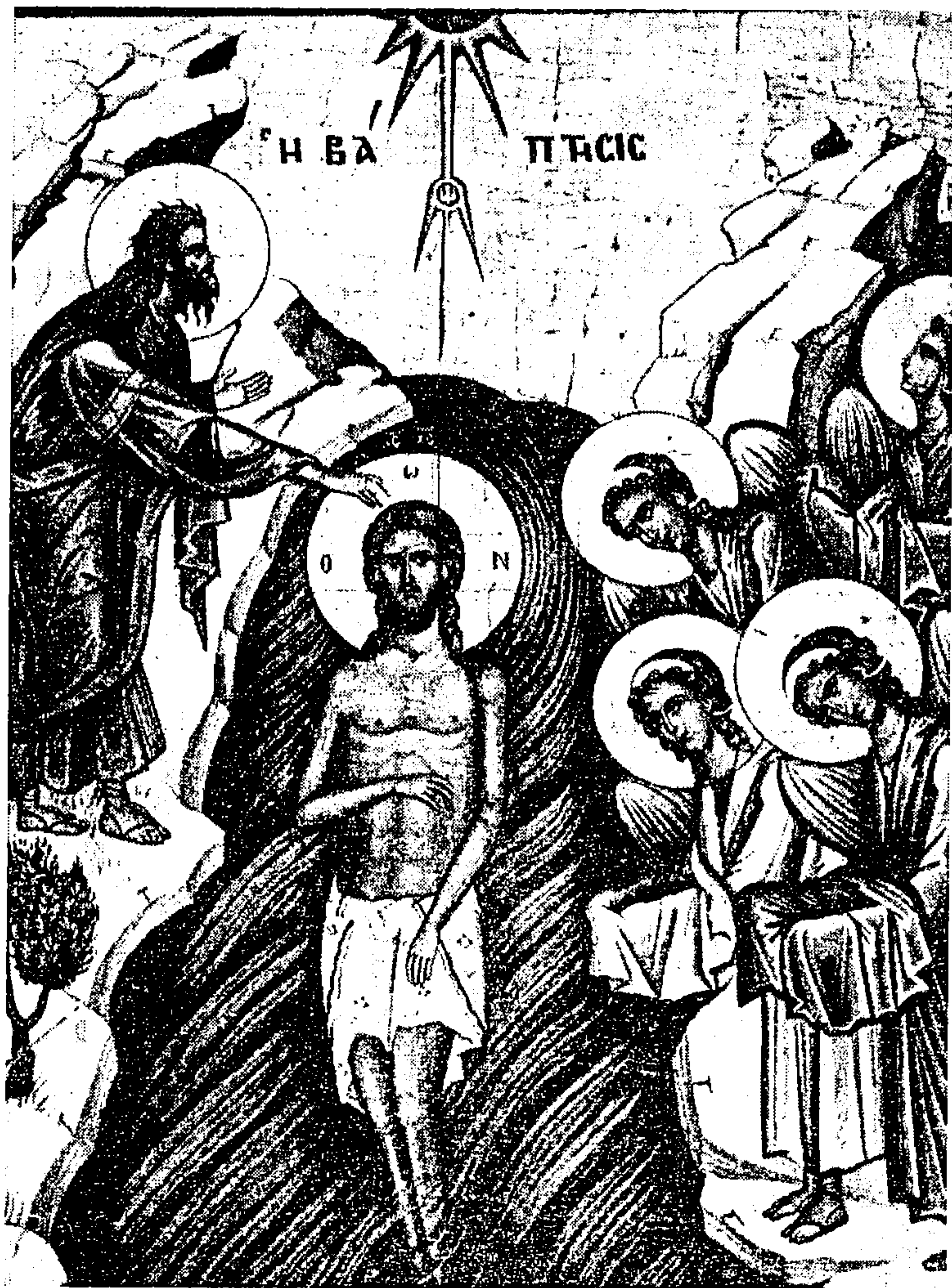
Botezul lui Iisus[10]

Viaţa publică a lui Iisus este cuprinsă între cele două botezuri: Botezul în Iordan şi Botezul Sfintelor Sale patimi.

Alarma pe care o dăduse Ioan din pustia Iordanului străbătuse toată Palestina şi oamenii simpli o aduseseră şi în atelierul de tâmplărie al lui Iosif din Nazaret.

Iisus recunoscu chemarea. Timpul Său venise. Deşi era văr cu Ioan, totuşi nu se văzuseră niciodată, nu s-au cunoscut. Lui Ioan i se descoperise doar atât: că şi Mesia va cere botezul său. Deci, în zilele acelea, a venit Iisus din Nazaretul Galileii la Iordan, amestecându-Se cu mulţimea care se boteza. Iisus nu avea nici o vinovăţie de spus, dar S-a făcut una cu păcătoşii, mergând pe calea pe care ne-a dat-o de urmat. Ioan, care până atunci auzise tot pomelnicul fărădelegilor, s-a mirat că înaintea lui vine un Om fără de prihană, a Cărui sfinţenie o simţea şi sufletul şi privirea aspră a Proorocului. Deci Ioan Îl oprea pe Iisus, simţindu-se el păcătos şi cerându-I botezul. Trebuia însă împlinită dreptatea. Toată predica lui Ioan, botezul pe care-l făcea şi mulţimea adunată nu aveau alt rost - după înseşi cuvintele lui Ioan - „pentru aceasta am

[10] Ioan 1, 17-37; Matei 3, 13-17.

Botezul Domnului nostru Iisus Hristos
în apa Iordanului de către Sfântul Ioan Botezătorul,

venit eu ca să vă botez cu apă, ca El (Iisus) să fie arătat lui Israel" (Ioan 1,31). Ioan s-a supus rânduielii dreptăţii (smereniei).

Mâna de ţărână a zidirii a botezat creştetul Ziditorului făpturii.

Iisus, neavând nimic de mărturisit, Se ruga. În faţa Sa se deschidea o eră nouă, era creştină. Cerurile se deschid. Lumina dumnezeiască se revarsă peste făptură şi Fiu, iar deasupra capului lui Iisus, Duhul Sfânt, luând chip de porumbel şi învăluindu-I fruntea, simbolizează Domnului păcii, o coroană. Iar glasul Părintelui Îl mărturiseşte „Fiul Meu preaiubit", în Care a pus toată iubirea Sa pentru oameni.

Aceasta este arătarea Prea Sfintei Treimi creştine.

Ioan a văzut acestea şi a mărturisit că: „Acesta este Mielul lui Dumnezeu, Care ridică păcatul lumii" (Ioan, 1, 29-34). Cu această mărturisire făcută cu autoritatea de Prooroc, misiunea lui Ioan se încheie: *„De acum El trebuie să crească, iar eu să scad"*.

Dacă la botezul lui Ioan, Iisus nu a avut nici un păcat (de mărturisit), misiunea Lui avea să-L încarce - pe nedrept - de toate fărădelegile lumii. El, sfinţenia întruchipată, avea să Se facă pentru noi păcătoşii „păcat", ce avea să-L ţintuiască pe cruce. Căci deşi era Domn al Păcii, venirea Lui era străfulgerarea de sabie a unei alte împărăţii decât aceea aşteptată de iudei. Deşi El era temelia întregului ritual ebraic, deşi spre El conduceau toate umbrele, simbolurile şi jertfele Templului, Iisus va fi găsit vrăjmaşul şi distrugătorul lor. Deşi El a dat Legea lui Moise, în Sinai,

Iisus va fi arătat la tot pasul ca un călcător de lege. Deşi venise ca să strice lucrările diavolului, va fi arătat că lucrează cu mai marele dracilor, că are pe Belzebut[11].

Nimeni nu L-a înţeles, de aceea toţi s-au simţit datori să-I stea împotrivă.

Dar El S-a făcut om, asemenea cu noi, (pentru că) trebuia să ia povara păcatelor şi blestemelor omeneşti. Cel fără de păcat trebuia să sufere ocara păcatului. Iubitorul de pace trebuia să rabde la un loc cu vrăjmăşia. Chipul Adevărului trebuia să sufere palmele minciunilor. Floarea neprihănirii alături de gunoiul spurcăciunilor. Pentru Iisus tot păcatul era tortură. Pe umerii lui Iisus, Care Îşi lăsase slava Sa de Dumnezeu ca să îmbrace slăbiciunea omenească, apăsa ca pe o temelie, răscumpărarea lumii. De braţul Lui atârna mântuirea omului, iar cealaltă mână o întindea să prindă atotputernica iubire a lui Dumnezeu.

El a luat asupra Sa durerile noastre şi cu suferinţele noastre S-a împovărat (Isaia 53,4). Acestea se topeau în rugăciunea lui Iisus pentru oameni.

Confirmarea glasului lui Dumnezeu L-a întărit pe Iisus pentru destinul Său în lume, care avea să fie întărit, apoi, cu cel de-al doilea botez, pe cruce. Cu acesta, Iisus a fost încărcat de Dumnezeu cu toate fărădelegile noastre, ale tuturora (Isaia 53,6).

Iisus mărturisea acum toate păcatele omului: „Eli, Eli, lama sabahtani?".

---

11 Belzebut (Baal Zebub) - în mitologia creştină, căpetenie a demonilor.

Şi iarăşi S-a rugat Iisus de iertare pentru om - omul, ucigaşul lui Dumnezeu.

Taina lui Ilie şi Ioan Botezătorul[12]

Unii din ucenici, totuşi, au reţinut cuvântul lui Iisus despre Înviere, care i-a scăpat lui Petru, şi se întrebau între ei: ce poate să însemneze a învia din morţi? Şi nu găseau cu ce să se dumirească, decât cu ce auziseră de la cărturari, deci L-au întrebat pe Iisus: *„Pentru ce spun cărturarii că trebuie să vie mai întâi Ilie?"* (Matei 17,10).

Se vede că Iisus provocase în sufletul cărturarilor întrebările îndoielilor ultime, care i-au determinat să ispitească adâncul Scripturilor. Ei îl aşteptau pe Ilie, potrivit proorociei lui Maleahi (3,23), care să le confirme pe Mesia.

Şi a răspuns Iisus: „Adevărat, Ilie venind întâi va rândui toate... Dar vă spun că Ilie a şi venit şi i-au făcut lui câte au vrut, după cum este scris pentru dânsul" (Marcu 9,13).

Îngerul Gavriil, vestindu-i lui Zaharia naşterea unui prunc pe care-l cerea în rugăciune, preciza: *„El* (Ioan) *va merge înaintea Domnului, cu duhul şi puterea lui Ilie, ca să întoarcă inimile părinţilor spre fii şi pe cei neascultători întru înţelepciunea drepţilor"* (Luca 1,17).

---

[12] Marcu 9, 11-13.

Ştim că fiul lui Zaharia a fost Ioan Botezătorul. (Cine ştie, dacă ar fi ştiut că pentru copilul acesta va avea să moară ucis între Templu şi altar, l-ar mai fi cerut de la Dumnezeu, în rugăciune? Este o rânduială a lui Dumnezeu că noi nu ne ştim viitorul...).

Dar Ioan era întruparea lui Ilie? *„Cu duhul şi puterea lui Ilie"*, n-ar putea merge şi altcineva, de pildă Ioan? A fost un singur suflet - o dată în Ilie, a doua oară în Ioan? Ar fi, deci, vieţi succesive? Reîncarnarea ar avea baze în Revelaţie? Astea-s întrebările. Şi misterul.

Când a trimis Ioan din temniţă o întrebare lui Iisus, cu prilejul acesta, Mântuitorul a mai precizat despre Ioan: *„Ce-aţi ieşit să vedeţi? Un Prooroc? Da, zic vouă, şi mai mult decât un Prooroc"* (Luca 7, 25-26). Căci el este acela despre care s-a scris: *„Iată, Eu trimit pe îngerul Meu înaintea feţei Tale, care va pregăti calea Ta înaintea Ta"* (Marcu 1,2; Maleahi 3,1; Isaia 40,3).

Deci Ioan era Ilie sau era înger. Sau Ilie era înger?

Dacă după înviere toţi vom fi ca îngerii, atunci răpirea lui Ilie la cer să fi fost cauza transformării (strămutării - deşi nici cuvântul acesta nu este bun) unui om în înger?

† † †

Dogmatic, îngerii şi oamenii sunt ordine distincte.

Dar dacă Dumnezeu poate şi din pietre să facă fiii lui Avraam sau pe măgăriţa lui Valaam să vorbească omeneşte, cine-I poate pune hotare?

Că nu putea să fie înger, mai înainte de toate ne stau mărturie cuvintele Apostolului Iacov: *„Ilie era*

om asemenea nouă, pătimaş, dar cu rugăciune s-a rugat să nu plouă..." (Iacov 5,17).

Dar ce mai înţelegem atunci prin înger?

Întâi înţelegem făpturile cereşti, ale îngerilor.

Al doilea înţeles este de - *„trimis al lui Dumnezeu"* cu o misiune. Pentru acest al doilea înţeles, găsim la Maleahi că preoţii sunt numiţi îngeri, când zice: *„Buzele preotului vor păzi ştiinţa şi din gura lui căutăm să iasă învăţătura, căci el îngerul Domnului Savaot este"* (Maleahi 2,7).

Dar în ce priveşte pe Ioan Botezătorul, echivalenţa înger-trimis începe să nu mai fie mulţumitoare. Cuvintele: *„Iată Eu trimit pe îngerul Meu înaintea feţei Tale"*, ar fi ştirbite de înţeles.

Apoi la Schimbarea la Faţă a Domnului, vin de faţă şi vorbesc cu Iisus, Moise şi Ilie.

Moise din iad.

Ilie - din Rai sau din Iad?

Dacă îl considerăm pe Ilie independent de Ioan, atunci a venit din Rai.

Dacă Ioan era Ilie, atunci ştiu din Predanie că „Ioan a fost înainte mergător al Domnului şi în iad". În cazul acesta şi Ilie a venit din Iad.

Că Ioan a fost înger sau era Ilie transformat de Rai în înger, rămâne iarăşi o întrebare: De ce Ioan este reprezentat de iconografia veche, îndată după tăierea capului, şi cu el pe tavă - printr-un Ioan cu aripi, semnele firii îngereşti?

Deci îngerii pot reveni pe pământ în trupuri pământeşti, ori de câte ori sunt trimişi?

Reîncarnarea lor - deşi numai unul pune probleme - aşa, ca să nu generalizăm - nu mai este propriu-zis doctrina indiană a reîncarnării.

Reîncarnarea (indiană) se referă la oameni - şi deosebirea între om şi înger este o deosebire de natură, nu numai de desăvârşire. Deci oamenii, forţaţi de karma, trebuie să se renască în vieţi succesive, să-şi ispăşească fără să ştie vinovăţiile din vieţile trecute, până când încercând să se dezlipească de dorinţa vieţii nu mai contractează legături care să-i reclame la ispăşire. Purificarea aceasta se face automat şi necesită perioade de zeci de mii de ani.

Dacă doctrina aceasta ar exprima adevărul, toată iconomia mântuirii omului, descoperită nouă prin Iisus Hristos, ar fi inutilă. Mântuirea ar fi automată, iar venirea lui Iisus n-ar mai fi avut rost.

Dar fiindcă a venit Iisus şi a pus cu adevărat problema mântuirii omului, reîncarnarea, deci mântuirea automată, nu are nici o bază în Revelaţie. O mai spune şi Sfântul Pavel: *„Este rânduit oamenilor o dată să moară, iar după aceea să fie judecaţi"* (Evrei 9,27). Deci nu este rânduit să fie vieţi şi morţi succesive.

Ilie este prevăzut ca Ilie Înaintemergător, dar al zilei celei înfricoşate a Domnului, pe la coptul neghinei pământului. *„Iată, Eu vă trimit pe Ilie Proorocul, înainte de a veni ziua Domnului, cea mare şi înfricoşată"* (Maleahi 3, 23-24).

Lăsat-am întrebările să se ciocnească de toate stavilele îngăduitului şi să-şi dovedească zădărnicia, izbindu-se de limite.

Dincolo este împărăţia tainei. Dumnezeu ţine ascunse în taină rânduieli neştiute de îngeri şi de oameni. Poate că gândindu-se la aceste taine ale lui Dumnezeu şi vorbindu-le în parte cu câţiva ucenici, Iisus S-a transfigurat şi transpus în taină până la aşa măsură, că venind apoi la ceilalţi ucenici şi la mulţime, pe care i-a găsit aproape certându-se, „toţi s-au înfiorat şi au alergat să I se închine".

Despre aşa ceva nu mai avem ştire să se fi făcut. Poate că ei au dezlegat cel mai bun răspuns, vrednic de „Împărăţia Tainei".

Ilie - Proorocul de foc

I. Iată o personalitate a Vechiului Testament, care s-a impus lumii creştine şi la tot poporul ca nimeni altul.

Ilie e cel mai mânios Prooroc. Pomenirea lui e legată de trăsnete. De altfel, într-o vreme când numai el singur mai rămăsese Prooroc al Dumnezeului adevărat, parcă nu mai rămânea altă cale decât urgia lui Dumnezeu, împlinită prin gura pogorâtoare de trăsnete şi prin cuţitul (cuvântul) ucigaş de mincinoşi al lui Ilie.

Cu toate acestea Dumnezeu l-a smerit şi pe el, că s-a temut de urgia unei femei, regina Isabela a vremii, ba şi moartea şi-a rugat-o (III Regi 19, 2-4).

II. Poate că Providenţa îl ţine mereu treaz în

conştiinţa creştinătăţii şi pentru că mai are a-l trimite pe pământ în vremea celei mai de pe urmă necredinţe.

Râvna lui mânioasă pentru Dumnezeu va avea, în vremea celor 1.290 zile de la Daniil, să vestească cele 7 cupe ale mâniei lui Dumnezeu asupra pământului.

Cum va fi acea strâmtorare, cum n-a mai fost alta de la începutul lumii şi nici nu va mai fi, am cam putea oarecum să ne dăm seama.

În vremea aceea, mulţi vor fi curăţiţi şi albiţi, alţii lămuriţi, iar cei nelegiuiţi se vor purta ca cei nelegiuiţi. Toţi cei fără de lege nu vor pricepe, ci numai cei înţelepţi vor înţelege că e vremea apropierii celei de-a doua veniri (Daniel 12,10).

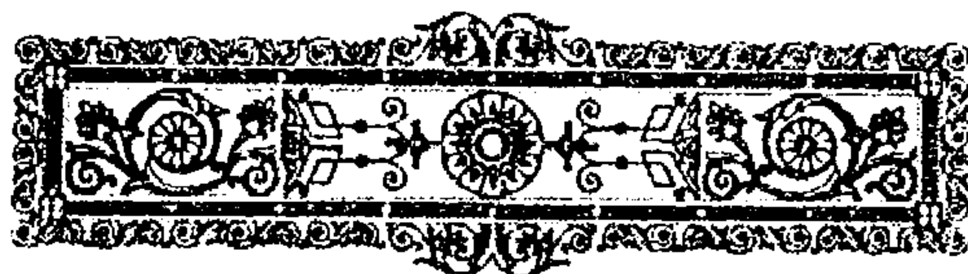
Deci când se va coace neghina, Proorocul de foc îi va vesti văpaia ce o aşteaptă.

Şi-l vor omorî, crezând că aşa au terminat cu Dumnezeu.

Dar Dumnezeu îl învie pe Ilie.

Potrivnicii îşi dau seama de zădărnicia potrivniciei lor şi „rămăşiţa din Israel" primeşte credinţa în Hristos, cum ne asigură Sfântul Apostol Pavel.

Poate că pentru aceste destine viitoare, pomenirea şi mânia fulgerelor lui lovesc câteodată, chiar şi în zilele noastre, de aşa fel încât te pune pe gânduri.

Împărăţia aruncată

Heidegger[13] spune că omul este aruncat în lume, aruncat în grijile existenţei, fără nici-o consolidare sau siguranţă. De ce adică o existenţă „de aruncat" în lume? Aceasta din cauza prăpastiei de netrecut între Dumnezeu şi om - consecinţa metafizică a lui „sola fide"[14]. De altfel, numai într-un climat protestant a putut lua naştere „filozofia neliniştirii" şi teama de neant.

Iisus a spus altfel.

---

[13] Martin Heidegger (1889-1976) - Filozof german, reprezentant al existenţialismului şi nihilismului modern. Filozofia sa tratează despre depersonalizarea şi inautenticitatea omului căzut pradă banalităţii cotidiene („das Man"), propunând ca remedii angajarea într-o existenţă „autentică" prin trăirea (asumarea) „Angoasei" în faţa neantului şi a morţii. (Dicţionar Enciclopedic, 2001; nota ed.)

[14] Sola fide = numai prin credinţă; **doctrină confesională protestantă** după care mântuirea şi justificarea se fac numai prin credinţă, credinciosul fiind iertat de Hristos prin jertfa Sa de răscumpărare, nu prin faptele sale, fapte care sunt un rod şi o dovadă a îndreptării; după protestanţi nici Tradiţia Bisericii, nici autoritatea papei, nici Biserica nu pot fi socotite intermediari între Hristos şi Biblie; Biblia şi Dumnezeu vorbesc direct numai celor ce au credinţă, care este un dar. (...) (Preot prof. dr. Ion Bria - Dicţionar de teologie ortodoxă, Ed. I.B.M.B.O.R., 1994)

Împărăţia cerurilor, comprimată într-o sămânţă mică, a luat-o un Om şi-a aruncat-o în grădina Sa, lumea, şi s-a făcut copac mare şi păsările cerului s-au sălăşluit în ramurile lui.

Împărăţia cerurilor nu este pentru păsări, ci pentru oamenii care trăiesc „ca păsările" - mai desprinse de pământ şi firea pământească, trăind mai după firea lor cerească, trăind mai „în grija lui Dumnezeu" decât în grija vieţii. Păsările acestea sunt „vulturii" care se vor aduna ca să judece lumea (I Corinteni 6,2), când pământul va fi stârv.

Împărăţia lui Dumnezeu este un aluat[15] pe care l-a luat o femeie şi l-a pus în trei măsuri de făină (în firea omenească de acum întreită): sufletul, trupul şi Duhul, până a dospit toată.

Mergând Iisus spre Ierusalim, cineva L-a întrebat: *„Doamne, oare puţini sunt cei ce se mântuiesc?"* Şi a răspuns Iisus tuturora: *„Nevoiţi-vă să intraţi pe poarta cea strâmtă* (şi cu chinuri, cum zice o cântare de la slujba înmormântării), *că mulţi vor căuta să intre şi nu vor putea"*.

Cu alt prilej a predicat cine-i poarta: *„Eu sunt uşa, prin Mine de va intra cineva se va mântui"*. Deci, dacă Iisus este Împărăţia Cerurilor, sământa aruncată pe pământ, dacă Iisus este Cel ce dospeşte natura omului, în sensul Împărăţiei lui Dumnezeu, iar pe de altă parte tot Iisus este uşa acestei Împărăţii, aceasta înseamnă că Iisus este Dumnezeirea transcendentă,

[15] Luca 13,21.

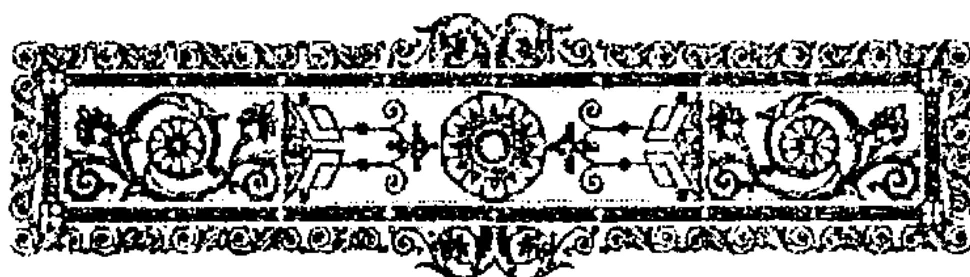
dată naturii noastre, pe care trebuie să o dobândim, liniştea împotriva neantului.

Atragem stăruitor aminte oamenilor şi cu toată gravitatea posibilă: nu treceţi cu uşurinţă peste Iisus! Mai bine declaraţi-vă împotriva Lui, că mulţi vă veţi lămuri. Căci dacă ne vom ţine mereu „că nu-L ştim cine este EL", pentru noi aceştia, cele prescrise în cartea veşniciei vor merge înainte şi se vor împlini toate şi ne vom afla că ne-am încuiat uşa, în loc să ne-o deschidem, şi vom căpăta răspunsul cu care ne-am amăgit şi noi pe pământ: *„nu vă ştiu nici Eu pe voi de unde sunteţi, duceţi-vă de la Mine"* (Luca 13,25).

Marea nefericire a rămaşilor pe dinafară este că atunci văd ei fericirea drepţilor. Propriu-zis îşi văd marea lor defecţiune, care le-a pecetluit eternitatea. Până atunci, adică acum pe pământ, aceştia se ţin de ochi ca să nu-L vadă pe Iisus. Atunci, cu natura transfigurată în vederea veşniciei, nu se vor mai putea ţine (de ochi) să nu vadă destinul firii omeneşti, pe care ei nu l-au admis.

Iadul nu se poate deschide mai bine.

Nici Împărăţia lui Dumnezeu.

Piatra unghiulară[16]

Avem câteva cuvântări ţinute de Iisus în ultimele zile în Templul din Ierusalim. Dintre acestea este şi pilda lucrătorilor ucigaşi, care arată acoperit istoria viitoare a lui Israel[17].

Firea omenească avea ca să crească şi în dimensiunea ei duhovnicească a cunoaşterii şi iubirii de Dumnezeu. Acesta era şi este destinul ei spiritual pe pământ.

Dar via lui Israel se sălbăticea încât Însuşi Dumnezeu se mira: Doar viţă de bun soi am sădit, cum dar s-a sălbăticit şi strugurii ei sunt acri? (Ieremia 2,21).

Pentru ca destinele superioare ale neamurilor pământului să nu sufere vreo zădărnicire, pentru ca roadele duhovniceşti ale lui Israel să fie totuşi în sensul Providenţei, Dumnezeu a trimis neamului acestuia rând pe rând Legea şi Proorocii. Din Lege au făcut o caricatură, iar pe prooroci i-au scos din vie şi i-au omorât trimiţându-i înapoi fără roada pe care trebuiau să o aducă.

Mai rămânea ca să vină Fiul Stăpânului lumii. A venit şi El, şi vorbea cu ei. *„Iar lucrătorii, văzându-L, au vorbit între ei, zicând: Acesta este moştenitorul; hai să-L omorâm pe El şi moştenirea Lui va fi a noastră! Şi,*

---

[16] Isaia 28,16; Psalmul 117,22; Matei 21, 42; I Petru 2, 1-25.
[17] Luca 20, 9-18.

scoțându-L afară din vie, L-au omorât." (Luca 20,14-15).

Şi au făcut-o şi pe asta.

De atunci aleargă în toată lumea să cuprindă moştenirea Fiului lui Dumnezeu, silindu-se pe toate căile închipuite să descreştineze lumea, să scoată definitiv din natura omenească preocuparea duhovnicească de Dumnezeu.

Numai că această zdroabă de Sisif de a nivela la orizontală orice preocupare a naturii omeneşti de cer se loveşte permanent de ***Piatra unghiulară***, aruncată pe pământ, care cu cât este izbită mai tare, cu atât aruncă în unghi drept spre cer orice încercare de a o clinti din rostul ei divin.

Totuşi iluzia biruinţei o vor avea. Numai că atunci strugurii viei pământului vor fi tare sălbatici şi cu totul acri. Revelaţia spune că providenţa divină va trimite pe rând: secera, pentru secerişul pământului şi vierul pentru via lui (cosorul din Apocalipsă). Strugurii îi va grămădi într-un teasc *„afară din cetate"* - cum au scos şi pe Iisus afară din cetate - dar în loc de must va ieşi sânge din teasc, până la zăbalele cailor, în depărtări de 1600 de stadii (Apocalipsa 14, 17-20).

Până aici lucrătorii s-au lovit şi s-au împiedicat de piatra de hotar, Hristos, atunci însă va cădea piatra peste ei - a doua venire a lui Hristos în slavă şi în putere, şi va spulbera definitiv pe lucrătorii nelegiuirii.

Iată o cuvântare profetică în Templul din Ierusalim, o cuvântare unghiulară.

Cele ascunse în ceaţa viitorului fiind greu de deslușit, ba şi cu multe riscuri, ne limităm la tâlcuirea strict

duhovnicească a acestei *Pietre unghiulare.*

Aceasta este o piatră duhovnicească, cu efecte spirituale.

Unul din psalmi spune: *„Fiica Babilonului, ticăloasa! Fericit este cel ce-ţi va răsplăti ţie fapta ta, pe care ai făcut-o nouă. Fericit este cel care va apuca şi va lovi pruncii tăi de Piatră"* (Psalmul 136, 11-12). Babilon se tâlcuieşte de Sfânta Scriptură: confuzia patimilor, confuzia minţii.

Textul se poate citi: „satană, satană dornică de pustiire". Dar pruncii Babilonului sunt gândurile, păcatele, momelile. Ferice de cel ce luptă duhovniceşte cu gândurile, lovindu-le de ***Piatra unghiulară*** a fiinţei omeneşti, care este Iisus.

Armă mai puternică în cer şi pe pământ, împotriva diavolului, ca numele lui Iisus nu este, ne asigură Sfântul Ioan Scărarul. Acesta este temeiul rugăciunii neîncetate. Numai pe această ***Piatră unghiulară*** a fiinţei se poate găsi şi clădi pacea lăuntrică a omului, pacea pe care a dat-o Iisus.

Unica greutate este că: pentru a câştiga pe Iisus, pe toate celelalte trebuie să le socoteşti *„gunoaie"* (Filipeni 3,8).

Ispititorii cu dajdia[18]

Căpeteniile Templului au înţeles că despre ei vorbea pilda lucrătorilor ucigaşi[19]. Deşi gândul uciderii era o realitate în inima lor, totuşi ei nu puteau suferi să le fie dat gândul pe faţă. Căci diavolul se ţine ascuns, în umbră, şi nu slujeşte decât pe cine îi ascunde gândurile.

Evanghelia de la Luca (cap 20, 1-26)

1. Şi a fost într-una din zilele acelea, învăţând El norodul în Biserică, şi bine vestind, au venit Preoţii, şi Cărturarii, cu Bătrânii.
2. Şi au grăit către El, zicând: Spune nouă: Cu ce Putere faci acestea? Sau cine este carele ţi-a dat Ţie puterea aceasta?
3. Iar El răspunzând, a zis către ei: Vă voi întreba şi Eu pe voi un cuvânt, şi să-Mi spuneţi.
4. Botezul lui Ioan din Cer a fost, sau de la oameni?
5. Iar ei cugetau întru sine, zicând că: De vom zice din cer, va zice: Pentru ce dar n-aţi crezut lui?
6. Iar de vom zice: De la oameni, tot norodul cu pietre ne vor ucide; căci (norodul) este încredinţat că Ioan Proroc a fost.
7. Şi au răspuns că: Nu ştim de unde.
8. Şi Iisus le-a zis lor: Nici Eu nu vă spun vouă, cu ce

[18] Luca 20, 19-26.

[19] Marcu 12, 7.

putere fac acestea.
9. Şi a început a zice către norod pilda aceasta: Un om a sădit vie, şi a dat-o lucrătorilor, şi s-a dus departe multă vreme.
10. Şi la vreme a trimis către lucrători o slugă, ca să-i dea lui din rodul viei; iar lucrătorii bătându-l pe el, l-au trimis deşert.
11. Şi a trimis altă slugă; iar ei şi pe acela bătându-l şi batjocorindu-l, l-au trimis deşert.
12. Şi a trimis şi a treia slugă; iar ei şi pe acela rănindu-l, l-au scos afară.
13. Şi a zis Domnul viei: Ce voi face? Trimite-voi pe fiul meu cel iubit; doară văzându-l pe dânsul, se vor ruşina.
14. Iar lucrătorii văzându-l pe el, cugetau întru sine zicând: Acesta este moştenitorul, veniţi să-l ucidem pe el, ca să fie a noastră moştenirea (moşia).
15. Şi scoţându-l afară din vie l-au omorât. Ce va face dar lor Domnul viei?
16. Veni-va, şi va pierde pe lucrătorii aceştia, şi via o va da altora; iar ei auzind, au zis: Să nu fie.
17. Iar El căutând spre ei, a zis: Ce este dar aceasta ce este scris: Piatra pe care n-au băgat-o în seamă ziditorii, aceasta s-a făcut în capul unghiului.
18. Tot cela ce va cădea pe acea Piatră, se va sfărâma; iar peste care va cădea, îl va spulbera.
19. Şi căutau Arhiereii şi Cărturarii ca să-şi pună mâinile pe el într-acel ceas, şi s-au temut de norod; căci înţeleseseră căci către dânşii a zis pilda aceasta.
20. Şi pândindu-L au trimis iscoade, care se prefă-

ceau pe sine a fi drepţi, să-L prindă pe El în cuvânt, ca să-L dea pe El stăpânirii şi puterii dregătorului.

21. Şi l-au întrebat pe El, zicând: Învăţătorule, ştim că drept grăieşti, şi înveţi, şi nu te uiţi la faţă, ci întru adevăr calea lui Dumnezeu înveţi.
22. Se cade nouă a da dajdie Cezarului, sau nu?
23. Iar El pricepând vicleşugul lor, a zis către ei: Ce mă ispitiţi?
24. Arătaţi-Mi un dinar: Al cui chip şi scriptură are pe el? Iar ei răspunzând, a zis: Ale Cezarului.
25. Iar El le-a zis lor: Daţi înapoi dar cele ce sunt ale Cezarului, Cezarului; şi cele ce sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.
26. Şi nu l-au putut prinde pe dânsul în cuvânt înaintea norodului, şi minunându-se de răspunsul lui, au tăcut.

Evanghelia de la Marcu (cap 11, 27-33; cap 12, 1-17)

27. Şi au venit iarăşi în Ierusalim; şi umblând El prin Biserică, au venit la dânsul Arhiereii, şi Cărturarii, şi Bătrânii.
28. Şi au zis Lui: Cu ce putere faci acestea? Şi cine ţi-a dat Ţie puterea aceasta, ca să faci acestea?
29. Iar Iisus răspunzând, a zis lor: Vă voi întreba şi Eu pe voi un cuvânt, şi să-Mi răspundeţi Mie, şi voi spune şi eu vouă cu ce putere fac acestea.
30. Botezul lui Ioan din Cer a fost, sau de la oameni? Răspundeţi-mi Mie.
31. Şi ei cugetau întru sineşi, zicând: De vom zice, din Cer, va zice: Pentru ce dar nu aţi crezut lui?
32. Iar de vom zice: De la oameni, se temeau de

norod, că toţi îl aveau pe Ioan de Prooroc, că cu adevărat Proroc a fost.

33. Şi răspunzând, au zis lui Iisus: Nu ştim. Şi Iisus răspunzând, a zis lor: Nici Eu nu voi spune vouă, cu ce putere fac acestea.

(Cap. 12, 1-17)

1. Şi a început în pilde a grăi lor: Un om a sădit vie, şi a îngrădit-o împrejur cu gard, şi a săpat într-însa teasc, şi a zidit turn, şi a dat-o pe ea lucrătorilor, şi s-a dus departe.
2. Şi la vreme, a trimis o slugă la lucrători, ca să ia de la lucrători din rodul viei.
3. Iar ei apucându-l pe dânsul, l-au bătut, şi l-au trimis deşert.
4. Şi iarăşi a trimis către dânşii pe altă slugă; şi pe acela bătându-l cu pietre, i-au sfărâmat capul, şi l-au trimis ocărât.
5. Şi iarăşi a trimis pe altul, şi pe acela l-au omorât, şi pe alţii mulţi, pe unii bătându-i, pe alţii omorându-i.
6. Deci având încă un fiu iubit al său, l-a trimis şi pe acela mai pe urmă la ei, zicând că: Se vor ruşina de fiul meu.
7. Iar lucrătorii aceia au zis între sine: Acesta este moştenitorul, veniţi să-l ucidem pe el, şi va fi moşia a noastră.
8. Şi apucându-l pe el l-au omorât, şi l-au scos afară din vie.
9. Ce va face dar Stăpânul viei? Veni-va, şi va pierde pe lucrătorii aceia, şi via o va da altora.
10. Au nici scriptura aceasta n-aţi cetit? Piatra care

n-au băgat-o în seamă ziditorii, aceasta s-a făcut în capul unghiului;

11. De la Domnul s-a făcut aceasta, şi este minunată întru ochii noştri.

12. Şi căutau să-L prindă pe El, şi se temeau de norod; căci au cunoscut că împotriva lor a zis pilda; şi lăsându-L pe El, s-au dus.

13. Şi au trimis către dânsul, pe unii din Farisei şi din Irodiani, ca să-L vâneze pe El în cuvânt.

14. Iar ei venind i-au zis Lui: Învăţătorule, ştim că adevărat eşti, şi nu-ţi este Ţie grijă de nimeni; că nu cauţi în faţa oamenilor, ci întru adevăr calea lui Dumnezeu înveţi; Se cade a da dajdie Cezarului, sau nu? Să dăm, sau să nu dăm?

15. Iar El ştiind făţărnicia lor, a zis lor: Ce mă ispitiţi? Aduceţi-mi un dinar să-l văd.

16. Iar ei i-au adus. Şi a zis lor: Al cui este chipul acesta, şi scriptura cea de pe el? Şi ei i-au zis Lui: Ale Cezarului.

17. Şi răspunzând Iisus a zis lor: Daţi înapoi pe cele ce sunt ale Cezarului, Cezarului; şi pe cele ce sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu. Şi s-au mirat de dânsul.

În realitate umblau ca să-L omoare pe Iisus, dar căutau „mâinile altuia". Drept aceea au trimis nişte iscoade, care prefăcându-se că sunt drepţi - cel mai uşor lucru în Israel - umblau să-L prindă în vreun cuvânt ca apoi să-L denunţe stăpânirii romane.

Evreii urau de moarte stăpânirea romană, dar ca să termine cu Iisus erau dispuşi ca să apeleze şi la

oricine. Astfel, au fost în stare de data aceasta să se facă apărătorii cei mai ascuţiţi în slujba celor mai mari duşmani ai lor, romanii, numai şi numai ca aceştia să-i scape de cel mai îngrozitor coşmar al istoriei lor: Iisus. **Şi au făcut-o şi pe aceasta.**

Coşmarul acesta al lor s-a mărit cu veacurile, a ajuns de proporţiile lumii, încât pretutindeni dau de Iisus. Nici porţile iadului nu le-au putut ajuta să scape de El. Nu le-a mai rămas decât aruncarea lumii în Apocalipsă.

Şi o vor face şi pe aceasta.

Aceştia sunt cei ce L-au ispitit pe Iisus, zicând: *„Învăţătorule, ştim că adevărul grăieşti şi înveţi şi nu cauţi la faţa omului, ci într-adevăr calea lui Dumnezeu înveţi. Se cade să dăm dajdie cezarului sau nu?"* (Matei 22, 16-17).

Întrebarea era vicleană de la început până la sfârşit. Mai întâi, iscoadele erau nişte mincinoşi şi făţarnici, fiindcă nu adevărul îi interesa pe ei, nici calea lui Dumnezeu.

Răspunsul lui Iisus este neaşteptat. Pe banul dajdiei, nici măcar n-a pus mâna. Dar îi face pe ispititori să-şi dea răspunsul, constrânşi de chipul şi de inscripţia de pe ban. Deci: *„Daţi Cezarului cele ce sunt ale Cezarului şi lui Dumnezeu, cele ce sunt ale lui Dumnezeu"* (Matei 22,21).

Dumnezeu şi lumea, Dumnezeu şi statul sunt două ordine distincte. Omul aparţine la amândouă deodată, din pricina firii sale văzute şi nevăzute - fiindcă este alcătuit din trup şi suflet.

Ispititorii nădăjduiau să stârnească conflict[20] între aceste două ordine: a naturii şi a supranaturii.

Originea forţatului conflict dintre Dumnezeu şi Cezar (stat) - obârşia ateismului - este în şi din Templul din Ierusalim.

Era creştină

Întruparea lui Iisus însemnează împărţirea istoriei în două: cea dinainte de Hristos şi cea după Hristos.

Şi mai este o despărţire: cea împotriva lui Hristos. Aceştia sunt anii de sminteală, despre care zice Iisus că trebuie să vie.

Legea şi Proorocii se termină cu Ioan Botezătorul, capătul proorocilor. De la Ioan începe era creştină, era propovăduirii Împărăţiei lui Dumnezeu, când intră în împărăţie toţi cei ce se silesc şi o răpesc pe ea.

Despre această divină pecete a timpului, Iisus avea siguranţă absolută. *„Cerul şi pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece, până nu se vor împlini toate"* (Matei 24,35).

Siguranţa aceasta străvede pe Dumnezeu în Iisus. El a prevăzut că vor veni şi anii de sminteală, pe care acum îi vedem cu ochii.

---

20 Să facă vrajbă.

De Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel

În ziua Pogorârii Duhului Sfânt, Petru, care mai înainte tremura din toate fibrele neputinţei omeneşti, acum propovăduia pe Iisus în Ierusalim, în public, cu un curaj extraordinar[21]. După cuvântul răscolitor de conştiinţe al lui Petru, se botează 3.000 de inşi. Aceasta este socotită ziua întemeierii Bisericii, prima societate creştină. Aceasta este şi prima predică creştină şi este interesantă fiindcă cuprinde numai elementele fundamentale ale unui simbol de credinţă: Învierea Mântuitorului, Înălţarea la cer, Trimiterea Sfântului Duh, precum şi concluzia practică - cu caracter de Taină - a Botezului.

Iată o predică apostolică, în elemente şi rezultate.

Suflarea Duhului Sfânt a topit graniţele de limbă dintre neamuri şi diferenţa dintre clase. Proprietatea particulară se schimbă în proprietate colectivă benevolă, primul comunism este creştin, întemeiat pe iubirea de oameni şi pe faptul că toţi oamenii sunt fii ai aceluiaşi Tată, Dumnezeu.

Iată primele rezultate ale propovăduirii Apostolului Petru. O activitate practică, organizatorică, transformatoare a bazelor de până aici ale societăţii.

Declaraţia publică a lui Petru, în Templul din

[21] Fapte 2, 14-41; 3, 4-26.

Ierusalim, că Iisus este Sfânt şi Drept şi că El este Autorul vieţii, determină pe mai marii templului să-i tragă la răspundere pe el şi pe Ioan.

În faţa autorităţii iudaice - negativiste, Petru face apel la raţiunea situaţiei: „Judecaţi şi voi de este drept înaintea lui Dumnezeu, să ascultăm mai mult de voi decât de Dumnezeu? Noi nu putem să nu spunem ce am văzut şi am auzit" (Fapte 4, 19-20).

Iată principiul apostolic al ierarhiei ascultătorilor. Nici o agresiune, nici o tensiune, nici o intimidare.

Apostolii erau ferm convinşi de asistenţa Duhului Sfânt, fapt ce le dă curajul propovăduirii pe faţă a lui Iisus, o propovăduire pozitivă a creştinismului. La împotrivirile de tot felul ei erau pe deplin liniştiţi că biruinţa ultimă este a lui Dumnezeu, pe Care Îl propovăduiesc ei, de aceea nu se prindeau în dialectică[22] cu împotrivitorii.

Mai târziu, Sfântul Apostol Pavel va da asigurarea că în ce priveşte ierarhia ascultărilor chiar şi potrivnicii se supun lui Dumnezeu, deşi fără să creadă, deci obiectul predicii este propovăduirea simplă a lui Iisus Hristos, Care singur transformă societatea din interiorul ei, încât nu este nevoie de luptă exterioară, ceea ce ar angaja creştinismul într-o mulţime de conflicte inutile şi păgubitoare.

Sinedriul îndată ia măsuri, arestează Apostolii. Apostolii reafirmă aceeaşi raţiune simplă a lucrurilor,

---

[22] dialectică - (în antichitate) arta de a discuta în contradictoriu, în scopul ajungerii la adevăr.

că ei ascultă mai mult de Dumnezeu, decât de oameni.

Gamaliel, un rabin ponderat din Sinedriu, opreşte Tribunalul Templului de a-i judeca pripit şi condamna cu moartea. Apostolii au luat deci bătaie de joarde şi au fost puşi în libertate, cu interzicerea de a mai propovădui pe Iisus. Sfatul acesta anticreştin, fireşte, Apostolii nu l-au putut asculta.

Deci, din primele întâlniri ale Apostolilor cu societatea s-a văzut că creştinii repetă, în mare, viaţa lui Iisus.

Suferinţa pentru Iisus - Sfântul Pavel va zice: „necazurile pentru Evanghelie" - încep să fie înţelese ca o binecuvântare. Iată cum, din primele zile ale creştinismului, Duhul Sfânt odrăsleşte în propovăduitorii săi, Apostolii, duhul jertfei de sine. Moartea, cu care-i ameninţau potrivnicii, nu mai este o temere, din simplul motiv că moartea a fost biruită de învierea lui Iisus.

Aşa a plecat creştinismul la câştigarea lumii: silit şi călit de încercări, printre potrivnici, printre ameninţări, dar niciodată acestea nu l-au covârşit. Dumnezeu putea ca să le oprească, dar nu le-a oprit, pentru că acestea ar fi oprit creştinismul. Focul iubirii divine, de dragul Adevărului, între potrivnici se aprinde şi se menţine.

Acesta-i paradoxul: creştinismul reînvie în raport direct proporţional cu încercările de a-l stinge.

Tot din primele zile ale Bisericii s-a impus şi caracterul creştinismului ca religie universală - ecumenică - şi nu mai mult naţională. El se exprimă în elemen-

tele (şi în limba) fiecărui neam aparte, deşi natura sa este mai presus de toate neamurile. Această lărgire a creştinismului peste graniţele neamurilor i se descoperea lui Petru. În felul acesta, creştinismul apare în istorie ca o nouă energie a păcii între popoare. Pacea este o idee specific creştină şi se condiţionează de obârşia ei divină.

Cu această lărgire a Revelaţiei între toate neamurile - potrivit misiunii apostolice de la Înălţare - va avea să ostenească al doilea Apostol al creştinismului, Apostolul Pavel.

Providenţa - alt element fundamental al creştinismului: conducerea nevăzută a celor văzute - s-a făcut strălucitor înţeleasă prin convertirea unui mare vrăjmaş al lui Iisus cu numele de Saul din Tars.

Cine se putea prinde mai bine (în luptă) cu păgânii şi cu toată cultura elenă, decât unul ce fusese vrăjmaş militant împotriva noii religii. Saul cunoştea creştinismul, însă ca un potrivnic, ca un încredinţat cu autoritatea de a-l nimici. Dar socotelile lui Dumnezeu sunt mai presus decât socotelile omului. Vrăjmăşia neamurilor trebuia biruită de un vrăjmaş de moarte al creştinilor, convertit în „Apostolul neamurilor". Iar ca o ironie a situaţiei - ca să nu zic a Providenţei - această convertire a lumii greco-latine s-a făcut sub protecţia cezarului, pe care Pavel a invocat-o ca cetăţean roman (Fapte 22,25) împotriva conaţionalilor săi iudei, care s-au întărit cu jurământ şi cu greva foamei (Fapte 23,12) ca să-l omoare pe Pavel (unii chiar sunt de părere că Pavel a sfârşit asasinat

de iudeii aceştia, în Roma).

În faţa Areopagului Atenei, Providenţa n-a trimis un ins întâmplător, ci un om pregătit. Saul era cel mai bun elev al lui Gamaliel - cel mai învăţat rabin al iudaismului, şi totodată bine instruit în cultura elenă a timpului.

Convertirea lui Saul n-a fost o convertire din nimic ci convertirea unui instruit de la o ideologie veche la o concepţie nouă.

Iar la Roma, Providenţa a trimis în Apostolul Pavel un cetăţean roman, care va avea să precizeze poziţia creştinilor faţă de împrejurările ostile create de conaţionalii săi iudei.

Creştinismul, la obârşia sa, a fost protejat de stăpânirea romană împotriva prigoanei iudaice. Acest fapt a determinat stăpânirea să facă deosebirea între iudaism şi creştinism. Mai pe urmă iudeii, care erau răspândiţi în tot imperiul roman, au asmuţit stăpânirea romană împotriva creştinilor, scornindu-le vina că aceştia uneltesc împotriva statului, împotriva Cezarului, reeditând pretutindeni ameninţările din curtea lui Pilat. Cu aceste sforării ale vicleşugului şi urii, iudeii căutau să antreneze autoritatea romană în planurile lor anticreştine. Mincinoasa lor prietenie cu Cezarul însă le-a atras expulzarea lor din Roma, la anul 50-52.

În această atmosferă deopotrivă ostilă atât iudeilor cât şi creştinilor, fiindcă se închinau Împăratului altei împărăţii şi nu împăratului roman, Pavel, iudeu şi creştin, cere să fie judecat tocmai de Cezarul,

potrivit dreptului roman şi cetăţeniei sale romane. Astfel, în primăvara anului 61, după multe peripeţii pe mare, sub escortă, ajunge la Roma. Aici este menţinut sub stare de arest, în lanţuri, deşi „Adevărul nu ştie de lanţuri", tot ca o Providenţă. Căci, de n-ar fi fost păzit de autoritatea romană, cei 40 de iudei, care-i juraseră moartea, l-ar fi omorât, zădărnicindu-i misiunea. Arestul său de doi ani a fost uşor, mai mult un domiciliu forţat, căci avea voie să primească pe creştinii comunităţii din Roma şi să scrie pastoralele sale în Orient.

În altă ordine de idei, petrecerea lui Pavel în Roma clatină serios ipoteza episcopatului de 25 de ani a lui Petru în Roma. Existenţa lui Petru nu este pomenită în nici o epistolă paulină trimisă în Răsărit, ceea ce este absolut inadmisibil pentru un apostol ca Pavel, dacă Petru ar fi existat cu adevărat în Roma.

Faptul că Pavel scrie „din lanţuri", că mai apoi avea să guste şi cea de-a doua captivitate sub Nero, este foarte grăitoare pentru poziţia clasică a creştinismului faţă de Cezar, ca reprezentant al autorităţii lumii acesteia.

Apostolul Pavel tâlcuieşte autoritatea lumii acesteia ca provenită din autoritatea lui Dumnezeu, şi cine se împotriveşte stăpânirii, lui Dumnezeu se împotriveşte. Reacţionarismul este un păcat, este o atitudine fals religioasă. Din acest motiv, creştinii trebuie să dea ascultare Cezarului, să se roage pentru el, şi să-i plătească dajdia. Supunerea faţă de stăpânire este din raţiuni divine: din iubire universală de oameni şi

nu din oportunism sau din frică.

Cu toate acestea, ţintele ultime ale creştinilor nu sunt absorbite total de forma acestei trecătoare vieţi ci trec dincolo de moarte, trec dincolo de lumea aceasta. Sfântul Apostol Pavel frânează exagerarea accentului transcendent, care uneori dezorganizează normalul social. Unii creştini contemporani cu Sfântul Apostol Pavel, din cauza nostalgiei după împărăţia lui Dumnezeu, nu voiau să mai lucreze şi nu voiau să mai aibă copii. Drept aceea, Apostolul ridică la rangul de imperativ munca, şi naşterea copiilor o ridică la condiţia de mântuire a femeii căsătorite. De asemenea a pus capăt pentru totdeauna la alarmismul parusiei Domnului şi la orice fantezie aprinsă spre apocaliptic, descalificându-le din cinstea unei minţi sănătoase.

Între concepţia romană despre lume şi om şi concepţia creştină erau deosebiri ireductibile. Totuşi predica Sfântului Pavel nu este agresivă. Acesta este un normativ şi imperativ apostolic: neagresivitatea. Un compromis, de asemenea, este imposibil: deosebirile rămân deosebiri - cu toate consecinţele lor. Totuşi Apostolul nu insistă asupra lor, ci asupra a cu totul altă înlănţuire, centrală în toată misiunea sa apostolică: omul cel nou şi făptura cea nouă.

Apostolul Pavel, mai mult ca oricare dintre apostoli, cunoştea bine poziţia omului vechi, o trăise din plin, de vreme ce a fost el însuşi prigonitor al lui Iisus, organizator de persecuţie a Bisericii şi părtaş la uciderea lui Ştefan.

Teorii moderniste încearcă să interpreteze convertirea lui ca un simplu fapt natural, datorită insolației sau a unui atac de epilepsie sau cel al unei remuşcări de conştiinţă. Dar un simplu fapt natural l-ar fi oprit, cel mult, de a mai prigoni pe Hristos şi Biserica, şi nicidecum nu l-ar fi putut transforma şi dinamiza în Apostol al lui Hristos.

Această convertire a prigonitorului Saul în Apostolul Pavel rămâne un fapt istoric, dar şi supraistoric. Este tocmai transformarea unui om vechi într-un om nou, în făptura cea nouă - laitmotivul doctrinei pauline. Căci cine este omul cel nou, făptura cea nouă? Este Iisus, omul desăvârşit, Care S-a pogorât din cer, Noul Adam, Care, spre deosebire de Adam cel vechi, a ascultat de Dumnezeu până la răstignire şi moarte pe cruce.

Pentru ascultarea Sa, Tatăl I-a dat darul ca să Se îmbrace în toată firea omenească şi, prin botez şi oamenii să se îmbrace în Hristos. În fiecare botezat S-a sădit Hristos: făptura nouă, om nou. Deci Iisus nu este pentru noi, oamenii, numai o persoană istorică sau numai o fiinţă metafizică ci este o persoană real spirituală, contemporană şi implicată în viaţa fiecăruia dintre noi. Această făptură cerească, această mlădiţă divină aşteaptă în fiecare Adam aparte vârsta cunoaşterii, vârsta deplinătăţii minţii, când noi avem a ne decide liber despre modul cum avem să trăim: pentru Hristos sau împotriva lui Hristos.

În cazul când libertatea noastră alege stilul de viaţă al lui Iisus şi comportarea noastră în lume după

modelul Lui, harul Duhului Sfânt desăvârşeşte viaţa noastră şi Hristos trăieşte în noi până la totală asemănare.

În cazul când libertatea noastră ajunge roaba păcatelor, făptura cea nouă tânjeşte, nu se arată, şi omul acela se desăvârşeşte în rele, rămânând exclusiv un om pierdut al veacului acestuia pieritor şi fără mântuire.

Mântuirea este prin Hristos, Care trebuie cunoscut istoric, dogmatic şi mistic. Mântuirea este un har al locuirii lui Dumnezeu în om, dar şi rezultatul unui efort al libertăţii şi cunoaşterii omului. E o atenţie de o viaţă la făptura cea nouă pe care o am dobândit-o şi pe care trebuie să o deservim în afară, ca o a doua natură sau mai bine zis natura noastră originară refăcută.

Bună e Legea, dar când darul prin Hristos a venit, Legea încetează. În Iisus sunt ascunse toate comorile cunoştinţei şi ale înţelepciunii: în Iisus e ascunsă desăvârşirea - aceasta nu e posibilă fără Iisus, cu atât mai vârtos împotriva lui Iisus

Viaţa noastră în Iisus, viaţa lui Iisus în viaţa noastră, garantează veşnicia noastră ascunsă prin Iisus în Dumnezeu. Biserica, văzută ca obiectivare socială a creştinismului, tipicul ei are valoare numai în măsura în care conduce prin Sfintele Taine şi prin Taina Crucii ei la corpul mistic al lui Hristos, la obştea de peste veacuri a tuturor fiilor lui Dumnezeu, al căror cap şi temelie este Hristos. Obştea conştiinţelor unificate dogmatic în Hristos e în afara peripeţiilor

neesențiale prin care trece uneori Biserica, văzută în latura ei socială - tocmai ca să nu se ia neesențialul drept esențial.

Creștinismul nu are temelie omenească - vreun apostol - ci divinitatea Întemeietorului confirmată definitiv de Sfânta Sa Înviere. Pe învierea lui Iisus, pe faptul că Iisus are o realitate vie, unică, și în categoriile lumii acesteia cât și în afara ei, se motivează toată zdroaba apostolică a lui Pavel și cei 40.000 km pe care i-a făcut în condițiile de atunci pentru Hristos, sensul și destinul vieții sale.

Numai realitatea mai presus de evidență a lui Iisus în viața sa a putut să-i dea curajul să înfrunte fără vreo opoziție măcar, bătaia câtă a mâncat-o, ostenelile, grija bisericilor, primejdiile pe uscat, pe mare și între frații mincinoși, și tot aceeași viață a lui Iisus într-a sa l-a făcut să-și poarte cu demnitate lanțurile și să nu vadă în ele o piedică a Adevărului.

Pentru toată această desăvârșire, la care a ajuns personal și spre care a câștigat neamurile, n-a destăinuit decât calea cea mai scurtă și mai presus de toate: sublimul dragostei, care nu cade niciodată. Se pare că prin Pavel, Iisus Și-a completat porunca ce rezumă Scriptura, arătând, mai presus de inspirație omenească: desăvârșirea iubirii veșnice.

Toate încetează, afară de iubire. Iar cu numele iubirii Ioan definise pe Dumnezeu; Pavel L-a descris.

De pe atare culmi de realitate, concepție și trăire e limpede că toate celelalte date, ale vieții de toate zilele, rămân de o importanță secundară.

Iisus n-a propovăduit vreun sistem monetar, n-a adus vreo anumită formă de guvernământ a lumii, n-a condiţionat mântuirea de modurile posibile de proprietate, n-a arătat pe necredincioşi ca piedică de mântuire, pentru cine vrea să-L urmeze, drept aceea Iisus nu poate fi implicat apărător sau potrivnic nici unora din acestea.

Creştinismul înţeles în adâncimile sale, aşa cum l-a adus Iisus şi cum l-au înţeles apostolii Săi, e o concepţie revoluţionară de adânc al fiinţei omeneşti şi nicidecum o doctrină reacţionară de exterior.

Făptura cea nouă, sădită în noi, veşnicul din noi, nu face motive de vrajbă cu nici o stăpânire de pe lume pe nici una dintre problemele posibile ale lumii acesteia.

Soboarele Ecumenice nu s-au ocupat decât de problema conştiinţei exacte a mântuirii.

Nici o putere de pe lume nu te împiedică de-a trăi pe Iisus în viaţa ta de pământean - dacă eşti destoinic să-L urmezi şi ai dragostea care covârşeşte toată mintea, ci dimpotrivă toate te ajută.

Aceasta-i lucrarea creştinismului în lume, adâncirea (aducerea) fiinţei omeneşti de la periferia mereu cutremurată a vremelniciilor la obârşia şi destinaţia ei divină.

Aceasta e manevra Satanei, care vrea să biruie pe Dumnezeu. El ştie că libertatea omului are însuşirea de a se împotrivi până şi lui Dumnezeu. Deci dacă Satana va câştiga pe oameni să se închine la idoli, la orice altceva în afară de Dumnezeu, el e mulţumit cu această biruinţă asupra lui Dumnezeu.

Biruința din pustia Carantaniei[23]

Precum în ordinea naturală a lucrurilor, așa și în ordinea spirituală a destinelor nu lipsesc verificările. Trebuie să-ți cunoști puterile și să-ți știi împotrivirile.

Deși Iisus își avea un destin, lămurit încă de la 12 ani în Templul din Ierusalim și confirmat în pustia Iordanului pe la 30 de ani, totuși nu a fost scutit de verificarea lui în pustia Carantaniei.

Între aceste două pustii cresc marile destine. Într-una se nasc, iar în cea de-a doua se verifică. Abia oamenii marilor singurătăți pot să învingă singurătatea lor între oameni, ca pe un lucru cunoscut.

Oamenii mărunți, bursierii vieții, se acomodează lumii, n-o combat ieșind din ea în pustie. Oamenii împovărați de un destin încă mai caută să acomodeze lumea la ei, de aceea ei ies din lume și își meditează destinul în liniștea marilor singurătăți. Ei trebuie să iasă în pustie. *„Duhul L-a scos pe Iisus în pustie"* (Marcu 1,12).

Dacă în pustia Iordanului erau Ioan și mulțimile, în pustia Carantaniei erau fiarele și fiara cea mai mare: diavolul. Mântuirea noastră a atârnat de sorții luptei dintre Iisus și satana. Dacă omul străvechi a

---

[23] Matei 4, 1-11.

pierdut lupta aşa de uşor, nici nu s-a luptat chiar, Omul cel nou avea să recâştige victoria pierdută şi victoriile pierdute se recâştigă mai greu.

Să urmărim textele:

„Atunci dus a fost Iisus în pustie «mânat de Duhul lui Dumnezeu» ca să fie ispitit de diavolul."

Deci Iisus a mers în pustie din ascultare, *„mânat de Duhul Sfânt"*. Nu El de la El a mers să postească şi încă până la istovire. Nu El a chemat ispita; ea trebuia să vină, ca la tot omul.

Simţi o misiune? Împotrivirile te aşteaptă. De aceea ai nevoie de post şi rugăciune către cel Atotputernic, Care ţi-a dat misiunea, ca să o sprijine. Acestea întăresc, oţelesc sufletul în faţa adversităţilor, în faţa jertfei.

Cunoaştem pustia Iordanului unde Ioan învăţa pe oameni lupta cu ei înşişi - lupta pocăinţei.

În pustia Carantaniei însă, coama unui munte uscat, locuiau doar fiarele, vulpile şi şacalii. Şi aici a venit Iisus, iar la sfârşitul celor 40 de zile, cu al căror număr s-a numit însăşi pustia, a venit şi fiara cea mai mare: diavolul.

Fioroasă întâlnire: Iisus şi diavolul, antipozii singurei dialectici ireductibile. Singurii între care sunt excluse din principiu orice înţelegere şi orice compromis.

Atunci, de ce s-au întâlnit?

Ca această neînţelegere absolută între Dumnezeu şi satana să devină neînţelegere absolută şi între oameni şi satana.

Ei s-au mai întâlnit odată, înainte de zidirea omu-

lui pe pământ. Atunci a plănuit Lucifer uzurparea lui Dumnezeu, dar cu *„aceasta ca fulgerul a căzut din cer"* (Luca 10,18).

Pe pământ diavolul a găsit omul, prima pereche de oameni pe care i-a înşelat şi i-a scos din ascultarea de Dumnezeu în ascultarea sa, i-a scos din fericirea contemplaţiei lui Dumnezeu în nefericirea de a nu-L mai vedea pe El ci pe ei înşişi goi. I-a aruncat în tragedia cunoaşterii contrazicerii, a cunoaşterii răului şi a nefiinţei.

Diavolul ţinuse minte metoda cu care i-a câştigat la început: îi strecurase omului îndoiala în Dumnezeu. Cu aceeaşi perfidie se furişează şi acum înaintea lui Iisus, a acestui Om nou, care nu venise în lume pe calea poftelor firii şi care, deşi la 30 de ani, nu făcuse nici un păcat.

Diavolul veni ca (aşa zis) „înger al luminii" să-I propună primul păcat: îndoiala. De sorţii acestei întâlniri a lui Iisus cu satana, în câmpul de luptă al acestei lumi, avea să atârne soarta mântuirii noastre. Satana, duşmanul lui Dumnezeu, era şi duşman al omului, căruia îi falsificase orientarea în lume, îl robise şi pe el destinului decăzut al său.

De aceea a venit Iisus în lume ca să strice lucrurile diavolului (I Ioan 3,8). „In hoc apparut Filius Deiut dissacuat opera diavoli". Acesta este unul dintre înţelesurile mântuirii: izbăvirea de sub stăpânirea diavolului.

El, diavolul, nu putea să nu vină să-şi apere „stăpânirea". El „trebuia" să-L facă şi pe Iisus să „cadă"

în îndoiala de Dumnezeu şi de stăpânirea Sa (a lui Dumnezeu) şi să-L ia în „stăpânirea" lui. «*Şi apropiindu-se, ispititorul a zis către El: - De eşti Tu Fiul lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pâini.*» (Matei 4, 3-4). Adică, dacă eşti Tu Fiul lui Dumnezeu arată-Ţi puterea Ta şi ieşi din cleştele acesta grozav al foamei, poruncind pietrelor să se facă pâini.

Propunerea diavolului cuprindea toată perfidia răului: voia să-L antreneze pe Iisus în îndoiala de Dumnezeirea Sa. Diavolul întindea lui Iisus o dilemă: dacă Tu crezi despre Tine că eşti Fiul lui Dumnezeu, fă pâini din pietre. Dacă nu faci, este semn că Te îndoieşti, dacă nu poţi face este semn că Te-a părăsit Dumnezeu, Te-a minţit. Dacă vei face, Tu părăseşti pe Dumnezeu şi-Ţi îngrijeşti Tu singur de viaţa Ta.

De fapt aceasta şi urmărea diavolul: nu urmărea să se convingă că Iisus este Fiul lui Dumnezeu, ci voia să-L compromită pe Iisus împingându-L prin foamea firii să facă o minune pentru Sine. Aceasta n-ar fi fost o minune pentru iubirea de oameni ci una pentru iubirea de Sine.

Dar aceasta nu se afla la Iisus. Îndoiala în Dumnezeu nu I-a putut-o strecura în inimă. Iisus nu i-a făcut minunea cerută, deşi putea să facă din pietre nu numai pâini, ci şi „fiii lui Avraam" şi putea şi pe el, pe diavol, să-l încremenească într-o piatră a pustiei. Dar Iisus nu a venit în pustie în slava lui Dumnezeu ci în firea smerită a omului, ca în aceasta să-l bată pe diavol. Iisus nu avea acum ca scop să-l lichi-

deze pe diavol, ci avea ca scop să dezrobească libertatea omului de sub tirania vrăjmaşului, chiar sub focul ispitelor sale, chiar în condiţia aceasta, de oameni cu firea slăbită de păcat.

Un răspuns, totuşi, i-a dat Iisus: *„Scris este: nu numai cu pâine va trăi omul, ci şi cu tot Cuvântul ce vine de la Dumnezeu"* (Matei 4,4).

Cel ce ţine în suferinţă neamul omenesc, Îi propune lui Iisus o minune cu ieşire din suferinţă. O propunere în aparenţă raţională.

Acestei raţiuni perfide, Iisus îi răspunde: „Scris este", îi răspunde cu Revelaţia. Vicleanul ştie şi el Scriptura. Deci, dacă n-a isprăvit nimic cu acul îndoielii, încearcă o săgeată mai ascuţită: ispitirea de Dumnezeu - verificarea concretă a Scripturilor tot cu îndoiala!

„Şi L-a dus în Ierusalim şi L-a pus pe aripa templului şi I-a zis: Dacă eşti Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te de aici jos; că scris este: «Că Îngerilor Săi va porunci pentru Tine ca să Te păzească», şi pe mâini Te vor ridica ca nu cumva să-Ţi loveşti de piatră piciorul Tău" (Luca 4, 9-11).

Dar capătă răspunsul categoric: *„Şi iarăşi scris este: să nu ispiteşti pe Domnul Dumnezeul tău"* (Luca 4,12). (Ispitirea de Dumnezeu este interzisă!). Deci până aici cu îndoiala, această aşa-zisă „virtute" a raţiunii.

Nu-i mai rămâne diavolului decât legitimarea nebuniei sale: cumpărarea lui Iisus.

Apoi L-a dus pe Dânsul diavolul pe un munte foarte înalt. De pe vârful acestui munte I-a arătat într-o clipă toată strălucirea împărăţiilor lumii şi

slava lor deşartă, toată minciuna lor îmbrăcată în trufie; şi I-a zis Lui: *„Acestea toate Ţi le voi da Ţie, dacă Te vei închina mie"* (Matei 4, 8-9). Diavolul credea (şi crede nebuneşte) că de la căderea lui pe pământ şi mai ales de la căderea omului, lumea aceasta e a lui. Acum făcea marea concesiune: „Închină-Te mie şi Ţi-o dau Ţie". Trufia dă gratuit lumea (deşi era o danie mincinoasă şi perfidă), numai să rămână el cu trufia lui deasupra. Iisus îi răspunde diavolului ripostându-i că cere o închinare interzisă: *„Mergi înapoia Mea, satano, că scris este: Domnului Dumnezeului tău să te închini şi Lui Unuia să-I slujeşti!"* (Matei 4,10). Şi a plecat satana, „până la o vreme", până când oamenii robiţi de el şi de slugile sale L-au dus pe Iisus în a doua pustie fioroasă: dealul Golgotei, şi I-au spus cam aceleaşi cuvinte: *„Dacă eşti Tu Fiul lui Dumnezeu, pogoară-Te de pe cruce şi vom crede în Tine"* (Matei 27,48).

Diavolul a fost luat de unii drept delegat al raţiunii care cere lui Dumnezeu evidenţa. Iisus i-a refuzat diavolului orice dovadă a Dumnezeirii Sale.

A concede[24] diavolului delegaţia raţiunii, a celui mai înalt for omenesc, înseamnă a nu fi departe de raţionamentul demonic.

Orice răspuns ar fi dat Iisus, altul decât a dat, nu dovedea diavolului nimic. De aceea nu i-a răspuns. Aceasta e raţiunea divină.

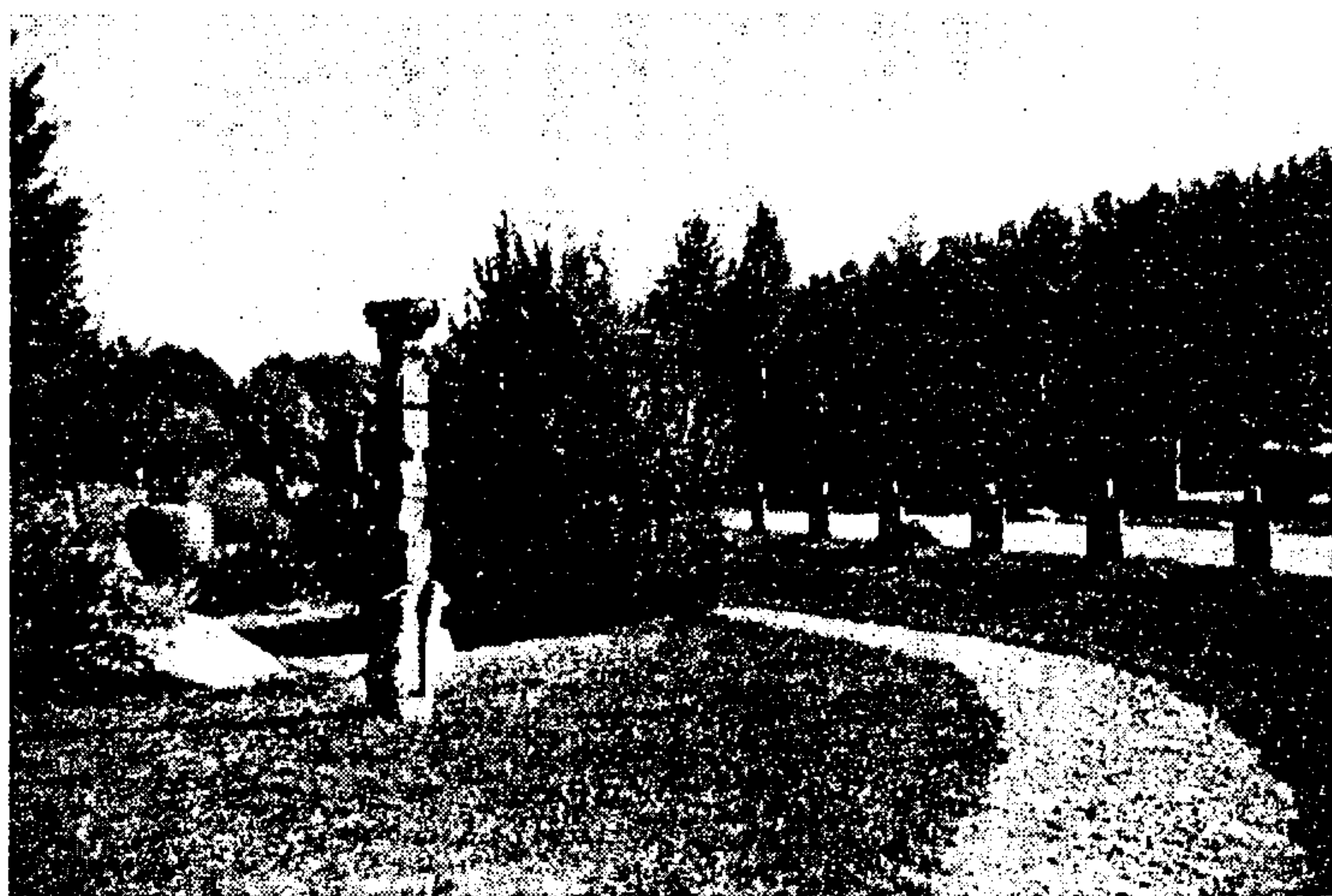
---

[24] A concede - A ceda un drept, un privilegiu, a îngădui, a încuviinţa.

„Raţiunea" demonică cere lui Dumnezeu „dovezi". Raţiunea divină rămâne în certitudine, în arătarea şi închinarea de Dumnezeu.

De atunci aceste două raţiuni se luptă în pustia fiecărei vieţi omeneşti, aşa cum s-a luptat Iacov într-o noapte.

Dar vai de tine dacă „vei învinge" tu pe Dumnezeu; vei cunoaşte însă că tu eşti învinsul iar învingătorul a fost diavolul.

Grup statuar realizat de Părintele Arsenie Boca în curtea Mănăstirii Brâncoveanu, pe când era stareţul acestei mănăstiri

Cearta lui Iisus cu Petru[25]
(Sau gâlceava omului cu Revelaţia)

L-a certat Iisus pe Petru, zicând: *„Mergi înapoia Mea, satano!, că sminteală Îmi eşti, că nu gândeşti cele ce sunt ale lui Dumnezeu, ci cele ce sunt ale oamenilor"* (Matei 16,23).

Cuvinte grele ca acestea n-a mai zis Iisus decât chiar satanei, când L-a ispitit în pustia Carantaniei.

Acum tot satana era camuflat în bunăvoinţa - de cea mai bună credinţă, a lui Petru. Petru nu ştia că din organ al Revelaţiei, mărturisitor al divinităţii Mântuitorului, cum a fost - fără să ştie - cu vreun sfert de ceas mai înainte, tot aşa acum, fără să-şi dea seama, a ajuns o unealtă a satanei. Situaţia dintâi l-a fericit, a doua l-a smerit.

Întâmplarea ne face să ne gândim şi la unii dintre sfinţii care, după ce erau cercetaţi de Dumnezeu, în diferite chipuri, îndată venea şi satana, ca măcar să-i laude, dacă alt necaz nu le putea face.

Nu Petru era satana. Petru era Petru. Totuşi Iisus dă identitatea omului după duhul care grăieşte într-însul. Semn că aşa va face şi la sfârşitul lumii.

Cearta o primeşte Petru, pentru că nu ştia ce punct de vedere grăia printr-însul. Necertat, nu te smereşti.

---

[25] Matei 16, 23.

Şi nesmerit nu apare în tine înrudirea ta cu Crucea, ca să o iubeşti ca pe ceva în care eşti smerit. Smerenia, iubirea şi Crucea sunt din aceeaşi familie a desăvârşirii.

Şi Crucea - cu învierea care-i urmează - era punctul de vedere al lui Dumnezeu. Omul voia să-L scape pe Dumnezeu de cruce. Dumnezeu se ceartă cu omul... în numele dragostei.

Satana Îi era milostiv lui Iisus Dumnezeu prin Petru şi ucigaş prin Iuda. Satana, prin frica de suferinţă a trupului şi prin ignoranţa raţiunilor mântuirii, ţine omul în îngustime, în nedezvoltare, în nonsens, într-un cuvânt: în sminteală cu Dumnezeu.

Dacă n-ar fi Înviere, Petru ar avea dreptate. Ori, lui Petru tocmai cuvântul Învierii nu i se fixase în minte. Învierea era pentru om ceva nou, până la imposibil.

Misiunea lui Iisus aceasta era: să antreneze omul în toate „riscurile" mântuirii, fiindcă este Înviere.

Drept aceea, după ce a ieşit Petru la liman, Iisus a chemat la Sine mulţimea, împreună cu ucenicii şi le-a zis: *„Oricine voieşte să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa în fiecare zi şi să-Mi urmeze Mie. Că cine va voi să-şi mântuiască sufletul îl va pierde, iar cine-şi va pierde sufletul său, pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela îl va mântui"* (Matei 16,24).

Deci categoric: Cine-şi iubeşte viaţa sa, sufletul său în lumea aceasta, fără a considera şi cealaltă lume sau chiar împotriva ei - acela îşi va pierde sufletul, pentru că acela este un iubitor de sine, un

iubitor de trup, care nu se supune legii lui Dumnezeu şi nici nu poate (Romani 8,7), acela este un fricos (Apocalipsa 21,8).

În aceştia nu este Duhul lui Hristos, aceştia nu sunt ai Lui, ei trăiesc împotriva lui Iisus.

Cine, însă, vrea să scape de paralizia lumii acesteia - că de la a vrea aceasta începe firul existenţei să capete sensul transcendenţei şi se aprinde în el Duhul lui Iisus, Duhul lui Dumnezeu - aceştia toţi îşi riscă sufletul şi viaţa pentru Iisus şi Evanghelia Sa.

Cine a menţinut vie Evanghelia în conştiinţa veacurilor? A fost întreg calendarul sfinţilor, care în tot chipul au murit curajos pentru Iisus şi Evanghelia Împărăţiei Sale. Toţi câţi sunt înnoiţi şi mânaţi de Duhul lui Dumnezeu, ei fiii lui Dumnezeu sunt şi n-au primit duh de robie, ca să le fie iarăşi frică, ci Duhul înfierii prin care zicem lui Dumnezeu „Tată".

„Duhul însuşi mărturiseşte împreună cu duhul nostru că suntem fii ai lui Dumnezeu" (Romani 8, 14-16).

Deci câştigăm mântuirea sufletului când punem preţ pe ea. Preţul pe care l-a pus Iisus şi toţi sfinţii. Pentru veşnicia noastră în Împărăţia lui Iisus nici preţul vieţii şi nici un preţ nu este prea mare.

Necazurile de acum nu sunt vrednice de a fi puse în cumpănă cu slava viitoare. Iisus ne aduce Învierea - firul transcendenţei noastre, pe care ni-l leagă de inimă, fiindcă inima - credinţa - are raţiuni mai adânci ca raţiunea, şi Învierea n-o înţelegea Petru, pentru că este o dragoste mai mare ca viaţa.

Şi nu este fir: este **noul stâlp de foc** care conduce de două mii de ani neamul creştinesc prin pustia acestei lumi. Din lumina lui este făcut destinul care ne atrage Acasă. De aceea suntem străini şi călători pe pământ.

Doamne Iisuse, când vom ajunge?

Ajută-ne să trecem prin toate vămile văzduhului!

Nemărginita iubire[26]

Îndată după ispitirea din pustia Carantaniei, Iisus a venit în Nazaret într-o sinagogă, unde şi-a citit legitimaţia din cartea lui Isaia Proorocul:

„Duhul Domnului peste Mine, care M-a uns ca să binevestesc săracilor, să tămăduiesc pe cei zdrobiţi la inimă, să propovăduiesc celor robiţi dezrobirea, orbilor vederea, să dau drumul celor apăsaţi, să propovăduiesc anul Domnului primit! Şi închizând cartea, a dat-o slugii şi a şezut; şi ochii tuturor din sinagogă erau îndreptaţi spre El. Şi a început a zice către dânşii, că: «astăzi s-a împlinit Scriptura aceasta în urechile voastre»". (Isaia 61, 1-2, Luca 4, 18-19).

Cuvântarea a sfârşit prost fiindcă ascultătorii nu voiau să o creadă. L-au scos pe Iisus din oraş ca să-L arunce într-o râpă. Fireşte că Iisus a trecut prin mijlocul lor, lăsându-i în râpa lor sufletească.

---

[26] Luca 4, 18-19.

Legitimaţia cuprindea nu numai anul de milostivire al lui Dumnezeu, vârsta nevăzută şi aşteptată de toţi a împărăţiei lui Iisus, ea mai cuprinde şi: *„o zi a răsplătirii* (mâniei) *lui Dumnezeu"*. (Isaia 61,2).

Tot anul de milostivire este şi era creştină, deşi Iisus este mereu legitimat şi găsit fără legitimaţie în lume. Lucrurile nu merg aşa la nesfârşit. „Ziua mâniei lui Dumnezeu" este ziua în care Dumnezeu se legitimează lumii. Printre altele, Iisus o descrie că vine pe neaşteptate, ca un trăsnet peste tot pământul. Legitimaţia lui Dumnezeu este Judecata. Câtă vreme Dumnezeu este contestat, e milostivire. Când vine cu atributul dreptăţii, al atotputerniciei (când se va legitima), atunci este ziua mâniei, ziua cea înfricoşată a judecăţii.

Un text al Scripturii spune: Nimeni nu poate vedea pe Dumnezeu şi să rămână viu (Deuteronom 4,33). Vederea lui Dumnezeu este judecată şi transformarea omului. Convertirea lui Saul pe drumul Damascului este o icoană singuratică a acestei transformări cosmice. Deci, ziua mâniei se aseamănă foarte mult cu ziua în care a intrat Noe în corabie şi a început potopul şi de asemenea cu pieirea Sodomei, din care a scăpat Lot, totuşi milostivirea n-a încetat cu totul.

Ultima atitudine faţă de proprietatea lumii şi atitudinea faţă de propria ta viaţă în timp, încă te mai poate mântui. Cine le va regreta că se duc, va păţi ceea ce a păţit femeia lui Lot, privind catastrofa pe care viaţa nu rezistă să o privească în faţă.

Iată până unde merge iubirea de oameni a lui

Iisus: că şi în ziua mâniei divine, le deschide o portiţă a milostivirii. Iată Împăratul cerurilor, Care aleargă după ultimul supus al împărăţiei Sale. Cred că aceasta este iubirea fără margini. „Stârvul" cred că este pământul mort la a cărui judecată se adună sfinţii (vulturii) *„nu ştiţi că sfinţii vor judeca lumea?"* (I Corinteni 6,2).

Amărăciune divină[27]

De multe ori ne plângem împotriva limitelor noastre, împotriva condiţiei noastre umane. Tânjirea după o desăvârşire a omului ne dă dreptate. Dar întrebarea este dacă, în condiţia de acum, o putem suporta? De pildă, ce am face noi dacă am şti dinainte, cum ştia Iisus, numai acest fapt, cât vom avea de suferit?

Iată, Iisus le spune ucenicilor că le stă înainte divina tragedie a căderii Fiului lui Dumnezeu în mâinile răutăţii omeneşti. O ispită fără seamăn avea de întins Dumnezeu răutăţii văzute şi nevăzute.

Răutatea nu-L primea pe Iisus ca Dumnezeu, ci numai ca om, de aceea i s-a dat de sus să-I facă toate relele de care sunt în stare. Deşi Iisus le-a spus aceasta deschis, totuşi ucenicii au fost ţinuţi să nu înţeleagă. Poate că era şi Iuda printre ei, care dacă ar

[27] Luca 9, 44-50; Matei 18, 1-6; Marcu 9, 31-37; 22, 24-30.

fi înţeles, poate că n-ar mai fi fost Iuda.

Desăvârşirea lui Iisus este, printre altele, strălucită şi de liniştea Sa supraomenească, supranaturală, în faţa suferinţei, în capacitatea Sa de suferinţă, nu ca un resemnat sau condamnat ci ca Unul ce împlineşte activ marele sens al Providenţei - care îi va mântui pe oameni. {Taina bucuriei Sale, pe care o ascunse de oameni, *„pentru bucuria pusă înainte-I, a suferit crucea..."* (Evrei 12,2)}. Ucenicii n-au îndrăznit să ceară explicaţii, dar, ca dovadă că n-au înţeles nimic, au cerut un lucru foarte strident cu atmosfera măririi lui Iisus: „Cine-i mai mare între ei?"

Desăvârşirea vorbea cu ei, iar ei măguleau în minte nimicuri omeneşti, mici invidii de mărire deşartă. Iisus se va fi amărât profund văzându-i că nu înţeleg deloc cele ale „bărbatului desăvârşit". Întâmplându-se şi un copil la îndemână (tradiţia spune că ar fi fost Sfântul Policarp) le-a dat ca model acest copil.

Vreţi să ştiţi cine este mai mare? Răspunsul este paradoxal: cine-i mai mic în ochii săi, acela-i mai mare în ochii lui Dumnezeu. Mare este acela care numai de mărimea lui nu se ocupă. Este cel ce creşte fără să ştie, ca bobul de grâu în strălucirea soarelui.

Dacă este o creştere naturală, este şi o creştere supranaturală, căci adevărata dimensiune a desăvârşirii - smerenia este.

Drept aceea, dacă nu puteţi înţelege împărăţia lui Dumnezeu, cel puţin primiţi-o ca un copil, în care nu are loc nici o răvăşire dialectică.

Rugăciuni nepotrivite

Este neînchipuit de mare nepotrivirea între ceea ce-I cer oamenii lui Dumnezeu şi între ceea ce cere Dumnezeu oamenilor.

Marcu, cap. 10, Biblia din 1914:

17. Şi ieşind El în cale, alergând oarecine, şi îngenunchind înaintea Lui, Îl întreba pe El zicând: Învăţătorule bune, ce voi face ca să moştenesc viaţa veşnică?
18. Iar Iisus a zis lui: Ce îmi zici bun? Nimeni nu este bun, fără numai unul Dumnezeu.
19. Poruncile ştii: Să nu curveşti; să nu ucizi; să nu furi; să nu mărturiseşti mărturie mincinoasă; să nu răpeşti; cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta.
20. Iar el răspunzând, a zis lui: Învăţătorule, toate acestea le-am păzit din tinereţile mele.
21. Iar Iisus căutând spre el, l-a iubit pe dânsul, şi a zis lui: Încă una îţi lipseşte; mergi, vinde-ţi câte ai, şi le dă săracilor, şi vei avea comoară în Cer; şi luând Crucea, vino, urmează Mie.
22. Iar el întristându-se de cuvântul acesta, s-a dus mâhnit. Pentru că avea avuţii multe.
23. Şi căutând Iisus, a zis Ucenicilor Săi: Cât de anevoie vor intra întru Împărăţia lui Dumnezeu cei ce au avuţii.
24. Iar Ucenicii se spăimântau de cuvintele lui; Iară Iisus iarăşi răspunzând, le-a zis lor: Fiilor cât de

anevoie este să intre întru Împărăţia lui Dumnezeu cei ce se nădăjduiesc întru avuţii.

25. Mai lesne este a trece cămila prin urechea acului, decât bogatul a intra întru Împărăţia lui Dumnezeu.

26. Iar ei mai mult se îngrozeau, zicând unul către altul: Şi cine poate să se mântuiască?

27. Şi căutând Iisus la dânşii, a zis: La oameni este cu neputinţă, dar nu la Dumnezeu. Că la Dumnezeu toate sunt cu putinţă.

(Matei, cap 20:)

20. Atunci s-au apropiat către dânsul mama fiilor lui Zevedei, împreună cu fiii săi, închinându-se, şi cerând oareşce de la dânsul.

21. Iar el a zis ei: Ce voieşti? Zis-a lui: Zi ca să şadă aceşti doi fii ai mei, unul de-a dreapta Ta, şi altul de-a stânga Ta, întru Împărăţia Ta.

22. Iar Iisus răspunzând, a zis: Nu ştiţi ce cereţi. Puteţi să beţi paharul care voi să-l beau Eu, şi cu botezul, cu care Eu mă botez, să vă botezaţi? Zis-au Lui: Putem.

23. Şi a grăit lor: Paharul Meu cu adevărat veţi bea, şi cu botezul, cu care Eu mă botez, vă veţi boteza; iar a şedea de-a dreapta Mea, şi de-a stânga Mea, nu este al Meu a da, ci celora ce s-au gătit de la Tatăl Meu.

24. Şi auzind cei zece, s-au mâniat pentru cei doi fraţi.

25. Iar Iisus chemându-i pe dânşii, a zis: Ştiţi că domnii păgânilor îi domnesc pe ei, şi cei mari îi stăpânesc pe dânşii.

26. Iar între voi nu va fi aşa; ci care dintre voi va vrea să fie mai mare, să fie vouă slugă.
27. Şi care dintre voi va vrea să fie întâiul, să fie vouă slugă.
28. Precum şi Fiul Omului, nu a venit să-I slujească Lui, ci să slujească şi să-Şi dea sufletul Său, răscumpărare pentru mulţi.

Evanghelia de astăzi este modelul de nepotrivire între Dumnezeu şi oameni.

În vreme ce Iisus le prevestea ucenicilor apropierea patimilor Sale în Ierusalim, cu amănunte, pentru ca atunci când le vor vedea să nu deznădăjduiască, doi dintre ei îi cer lui Iisus ranguri de prim-miniştri (primii de-a dreapta şi de-a stânga Împăratului).

De atunci au trecut aproape 2.000 de ani, dar aceleaşi cereri nepotrivite se aud şi astăzi:

- cutare se roagă lui Dumnezeu să câştige un serviciu,
- altul - să i se descopere hoţii,
- unul - ca să risipească pe duşmani,
- altul - ca să câştige la loterie,
- una - ca să despartă pe cutare de cutare,
- altcineva - să nu i se împungă vitele
- iar şcolarul - ca să reuşească la examene.

Aceştia, este drept, cer lui Dumnezeu lucruri mai smerite, dar toate pământeşti, trecătoare, nimicuri.

- Sunt unii care-I cer lui Dumnezeu socoteală de cum conduce lumea şi lucrurile. Aceştia cer ca să asculte Dumnezeu de ei. Altă nesocotinţă.

- Alţii nu-I cer nimic, ba chiar Îi cer să tacă, să nu

existe în faţa lor; iarăşi altă nesocotinţă.

Oamenii, fiecare în felul lui, cer lui Dumnezeu lucruri potrivite cu icoana (concepţia) ce şi-o fac despre Dumnezeu. Apostolii, fiindcă Îl doreau împărat, Îi cer posturi înalte în împărăţie. Săracii Îl văd pe Dumnezeu ca pe un bogat şi Îi cer unele ca acestea etc. Dumnezeu este văzut de oameni prin patimile lor ca prin nişte ochelari coloraţi. Dar El este altul.

Cred că cea mai deformată fiinţă în capul oamenilor este Dumnezeu.

Şi ce ne cere Dumnezeu nouă? Să fim ca Iisus în Care S-a îmbrăcat El şi ni S-a dat model de urmat. **Dumnezeu pune accentul** (apăsul) **pe a fi**, iar **noi, pe a avea.** De aceea să-L cerem pe Iisus-Omul, Care ne învaţă să fim, deocamdată, oameni.

Paharul şi Botezul[28]

Cei doi ucenici doreau ranguri în Împărăţia lui Dumnezeu. Ei nu ştiau prin câtă umilire are să treacă însuşi Împăratul până să intre în slava Sa.

După aceea Iisus îi întreabă:

„Putea-veţi, oare, să beţi paharul pe care îl voi bea Eu şi vă veţi putea boteza cu botezul cu care Eu Mă botez?"

Şi au răspuns ucenicii, naiv, nedându-şi seama: *„Putem!"*

---

[28] Matei 20, 20-23.

Răspunsul totuşi a fost confirmat practic, căci de fapt soarta viitoare a ucenicilor lui Iisus în lume aşa a şi fost; numai „pahar şi botez".

Tâlcuind cuvintele acestea ale lui Iisus, prin cele întâmplate nu după multe zile, înţelegem că paharul pe care avea Iisus să-l bea era mai amar decât cupa cu cucută, pe care atenienii o dădură lui Socrate.

În paharul lui Iisus erau adunate toate fărădelegile oamenilor, fărădelegi care odinioară dezlănţuiseră potopul. Toată scârnăvia păcatului şi toată văpaia de ură împotriva vieţii Sale, împotriva lui Dumnezeu. Tot sângele spurcat - puterea dracilor care curgea prin oameni, I s-a turnat în potir ca să-l bea Iisus, singurul Om fără de prihană. Şi când se umple paharul fărădelegilor trebuie să se găsească cineva să-L bea, căci altfel se varsă şi vine potopul pe pământ, sau se aprinde şi vine sfârşitul (pământului; n.ed.).

Fierea şi oţetul puse într-un burete sunt nimic, faţă de paharul fărădelegilor omeneşti pe care Iisus a trebuit să-l bea cu Sfânt Sufletul şi Trupul Său şi să Se facă pentru noi păcat (II Corinteni 5,21).

Sfântul Său trup era un Potir văzut, dar în care acum erau toate fărădelegile omului, băute nu din înclinarea voinţei spre fărădelegi, ci din iubirea de oameni. Aceasta este cea mai înfricoşătoare încercare a iubirii...

A urmat pedeapsa ei: întâi de la oameni toată mucenicia crucii, pe care ura a răstignit iubirea. Iubirea de oameni nu s-a frânt pe cruce. Acesta era botezul, Botezul sângelui.

A venit apoi şi cea mai mare încercare cu putinţă, cea mai grea părăsire: părăsirea dinspre Dumnezeu. Iubirea de Dumnezeu nu s-a stins nici pe crucea părăsirii. S-a întunecat şi soarele şi s-a zguduit şi pământul la această înfricoşată osândă. Acesta era Botezul duhului, întrucât era şi suflet omenesc adevărat.

Acum din Sfântul Său potir, jertfa de pe cruce ne-a izvorât nouă Sângele cel de viaţă dătător al Sfintei Împărtăşanii. Acesta-i darul ce ne-a dat Iisus în schimbul paharului ce I l-au dat oamenii, schimb care să ne hotărască să ne schimbăm şi noi. Darul acesta al Sfintei Împărtăşanii să ne hotărască odată pentru totdeauna să nu mai băgăm noi fărădelegi în Potirul lui Iisus.

„Nu ştiţi că nu sunteţi ai voştri? Că aţi fost răscumpăraţi?"

Paharul şi Botezul Domnului pe care El ni le-a întors în binecuvântarea Sfintei Împărtăşanii ar fi bine să ne întipărească în minte întrebarea care să ne însoţească, înainte de toate, toate faptele noastre: Oare ce ar face Iisus, acum, în locul meu?

De ne va urmări pretutindeni întrebarea asta: „Ce-ar face Iisus în locul meu?", cred că nu I-am mai băga atâtea fărădelegi în pahar.

† † †

Tâlcuirea Sfântului Maxim Mărturisitorul:

«Prin „Botezul Domnului" se înţeleg toate ostenelile noastre de bunăvoie pentru virtute. Acestea şterg petele de pe conştiinţă şi omoară înclinările

noastre spre lumea simţurilor.

Prin „Paharul Domnului" se înţeleg toate încercările fără de voie care ne vin asupra noastră în răstimpurile de strâmtorare, pentru că stăm în slujba adevărului.

Răbdând acestea, punem dorul după Dumnezeu mai presus de viaţă.

Deosebirea dintre Pahar şi Botez este aceasta, că Botezul omoară aplecarea voinţei spre plăcerile vieţii, de dragul virtuţii, iar Paharul convinge pe credincioşi să pună adevărul mai presus de viaţă.

Paharul este înainte de botez, pentru că virtutea este pentru adevăr iar nu adevărul pentru virtute.

De aceea, cel ce cultivă virtutea având în vedere adevărul scapă de săgeţile slavei deşarte; pe când cel ce urmăreşte virtutea ca scop al vieţii, chiar câştigând-o, o face culcuş părerii de sine şi este rănit de slava deşartă.» (Filocalia vol. III; 114-115)

O viaţă cu totul dezinteresată, trăită pentru Dumnezeu, căci El este Adevărul, cu cât ne aduce mai grele amărăciuni şi stridenţe cu viaţa decăzută a lumii, cu atât apără mai bine câştigul ce ni-l va da Dumnezeu în slava adevărată ... „la zidirea din nou a lumii"...

Nebiruitele arme: postul însoţit de pocăinţă şi rugăciune

Pocăinţa ninivitenilor este o pocăinţă de răsunet. Mai aveau 40 de zile şi îi aştepta soarta Sodomei. Iona, Proorocul, a fost forţat să meargă şi să le spună să se pocăiască, dacă nu, peste 40 de zile cu toţii vor pieri[29].

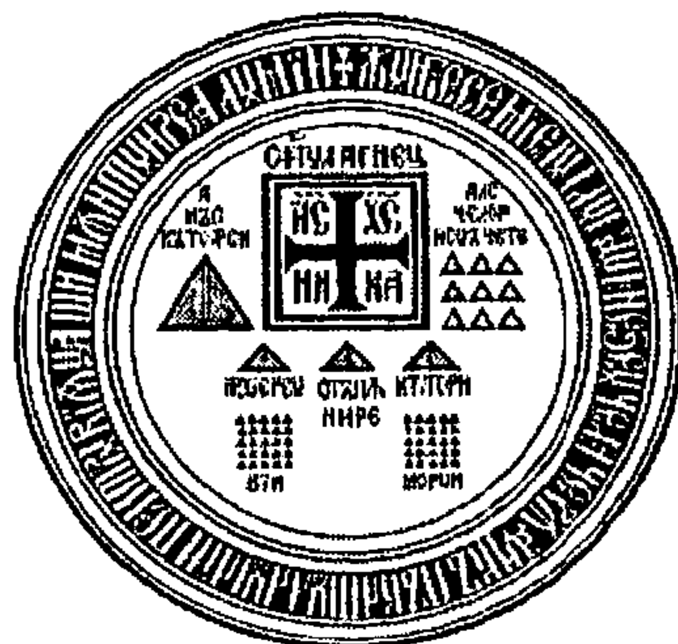
Cetatea era păgână, iar Iona era iudeu. Pântecele chitului şi fundul adâncului l-au făcut să treacă peste îndoielile sale şi astfel să dea lumii, pentru toate veacurile, acest model de rugăciune şi de post, care în ultimele zile dinaintea dezastrului au schimbat osânda morţii înfricoşate în model de ascultare de Dumnezeu.

Fărădelegile puternicei cetăţi ajunseseră până la cer. Iona le vesteşte pieirea. Atunci ninivitenii, ne spune Scriptura, au crezut în Dumnezeu şi au ţinut post şi s-au îmbrăcat în sac, de la cei mai mari până la cei mai mici. A ajuns vestea până la împăratul Ninivei. Acesta s-a sculat de pe tronul său şi şi-a lepădat veşmântul împărătesc, s-a acoperit cu sac şi s-a culcat în cenuşă. A trimis crainic să meargă în cetate şi să dea ordin împărătesc: „oamenii şi copiii, dobitoacele, vitele mari şi mici, să nu mănânce

[29] Iona cap. 3

nimic, să nu pască şi nici apă să nu bea, iar oamenii să se îmbrace cu sac şi să strige către Dumnezeu cu toată puterea, şi fiecare cu pocăinţă să se întoarcă de la calea lui cea rea şi mâinile lui să nu mai săvârşească silnicie. Cine ştie, că poate Dumnezeu Se va îndura iarăşi şi va opri în loc iuţimea mâniei Lui, ca să nu pierim" (Iona 3, 7-9).

Tâlcuirea cea mai bună a acestei pocăinţe o va da Sfântul Ioan Gură de Aur zicând: „Era ciudat să vezi cum sacul se bucură de mai mare trecere ca purpura. Căci ceea ce n-a putut face porfira, a izbutit sacul, ce n-a putut duce coroana la bun sfârşit, a izbutit cenuşa". Căci beţia şi lăcomia au zguduit oraşul care se clătina când sta în picioare şi era gata să cadă, iar postul l-a pus pe picioare. În faţa marelui Babilon al lumii moderne sunt două zile: este o zi de milostenie - „astăzi", şi este ziua mâniei lui Dumnezeu, ziua judecăţii de pe urmă, care poate fi mâine.

Credinţa orbilor[30]

Condamnaţi la întuneric pe viaţă, asta este viaţa orbilor.

Când a înţeles orbul din Ierihon că trecea Iisus pe acolo îşi striga nădejdea: *„Iisuse, Fiul lui David, miluieşte-mă"* (Luca 18,38). Oamenii, care mergeau înaintea lui Iisus, îl certau să tacă.

Este greu de priceput cum se poate, mergând cu Iisus, să cerţi totuşi un orb: dar multe nepricepute face omul priceput. Orbul, însă, mai tare striga pe Iisus. A poruncit deci Iisus să-l aducă la Sine şi l-a întrebat: *„Ce voieşti să-ţi fac?"*, iar orbul a răspuns simplu. *„Doamne, să văd!"* Întrebarea lui Iisus nu este fără rost. Deşi era de la sine înţeles ce doreşte un orb, dar Iisus îi ducea pe toţi oamenii care Îl rugau ceva să-şi precizeze dorinţa, să-şi concentreze sufletul asupra lucrului pe care-l cer de la Iisus.

Această precizare este această concentrare a sufletului, este tocmai factorul credinţei pe care-l trezea Iisus în cei ce-I cereau ajutorul. Dovada că este aşa, sunt cuvintele simple din răspunsul lui Iisus: „Vezi! Credinţa ta te-a mântuit", şi a văzut orbul îndată şi a urmat pe Iisus slăvind pe Dumnezeu, şi aşa a făcut tot poporul.

---

[30] Luca 18, 35-43.

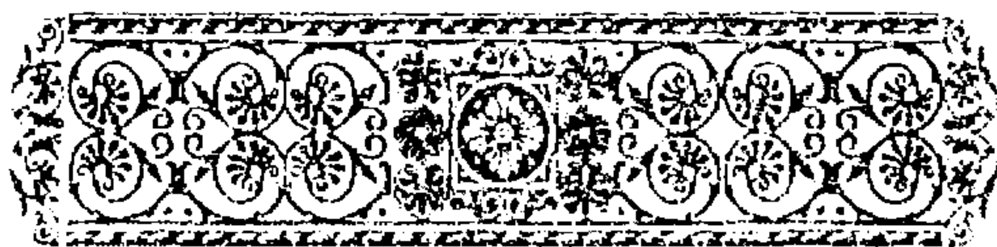
Oare, de ce suntem noi credincioşi lui Dumnezeu numai când păţim câte ceva? De ce numai atunci ne rugăm mai din adâncul inimii? Grea este orbirea ochilor, dar nu sunt uşoare nici celelalte orbiri, care ne ţin legaţi pe fundul mării necunoaşterii; „marii" învăţaţi şi savanţii lumii (slugi ale raţiunii oarbe), ca să-şi împace prestigiul rănit, îi ziceau marea misterului, marele mister al existenţei, ignoramus et ignorabitus.

Dar oare, care din ochii aceştia (orbi) ai raţiunii are curajul s-o rupă cu colegii lui, oamenii, şi să cheme „misterul" pe numele lui adevărat: Dumnezeu, şi de la El să ceară lumina raţiunii.

Nu vedem până nu cerem lui Dumnezeu să vedem.

Am pierdut simplitatea copiilor, deşi mulţi înţelepţi mărturisesc că au înţeles mai adânc lucrurile când s-au constituit copii. Dar când vedem, ne luăm după Iisus. Când ni s-au deschis în sfârşit ochii, ne facem ucenicii Luminii.

Iisus a aprins luminile stinse ale cunoaşterii.

Întrebarea întrebărilor „Cine poate să se mântuiască?"[31]

Întrebarea aceasta „i-a îngrozit", „i-a înspăimântat" şi „i-a înfricoşat" pe Apostoli. Ei şi-au pus-o prima dată.

Omul singur nu poate să se mântuiască, nu-şi poate asigura veşnicia sa. Nu-şi poate asigura mântuirea sa. De aceea Iisus a răspuns: *„Cele ce nu sunt cu putinţă la oameni, sunt cu putinţă la Dumnezeu"* (Luca 18,27); *„La oameni lucrul este cu neputinţă, ... dar la Dumnezeu toate sunt cu putinţă"* (Marcu 10,27).

Totuşi, de ce nu scăpăm de întrebare? Pentru că întrebarea este provocată de veşnicul din noi. Dumnezeu dezlănţuie în noi întrebări la care numai El ne poate răspunde. Iar răspunsul nu-l dă nimănui în cursul vieţii. Poate că ar sparge limitele de acum ale omului.

Calea mântuirii este arătată de viaţa lui Iisus. Cine trăieşte şi moare ca Iisus se va mântui. Iată un răspuns. Prin Iisus, Dumnezeu a dat un răspuns omului la întrebarea: „Cine poate să se mântuiască?".

Omul trebuie să ajungă el însuşi un răspuns la întrebarea sa. De aceea este o întrebare îngrozitoare. Răspunsul îl costă uneori şi viaţa. Lepădarea de sine,

---

[31] Luca 18, 26; Marcu 10, 26-27

de avere, de toată rudenia lumii, de viață, pentru Iisus și pentru Evanghelia Sa, toate sunt de fapt răspunsuri la înfricoșata întrebare.

Toate aceste riscuri ale lepădărilor asigură „însutit" posesiunea lor „încă din viața aceasta, în mijlocul prigonirilor. Toată lumea este a ta când ai renunțat la ea. Atunci ești mai tare ca ea și te ascultă. Această renunțare totală asigură, „pentru veacul viitor, viața veșnică".

† † †

Fiecare om are țesut în destinul său răspunsul la întrebarea mântuirii. Omul trebuie să-și actualizeze sensul său în lume, așa își construiește răspunsul. De aceea întrebarea este perfect legitimă. Mai greu este răspunsul răspunzătorilor pentru oameni (Iezechiel 2, 2-7). *„Și au zis către mine (Domnul): fiul omului! Stai pe picioarele tale și voi grăi către tine. Și-a venit la mine Duh, și m-a luat pe mine, și m-a ridicat și m-a pus pe picioarele mele și l-am auzit pe el grăind către mine: fiul omului! Te voi trimite eu pe tine la casa lui Israil, la cei ce m-au amărât pe mine, ei și părinții lor până în ziua de astăzi. Ei îs fii vârtoși la inimă și tare de obraz: eu te voi trimite pe tine la dânșii și vei zice lor: acestea zice Domnul: doar, când vor auzi și se vor teme, pentru că este casă amărâtoare și vor cunoaște că prooroc ești tu între dânșii. Și tu fiul omului să nu te temi de ei și să nu te spăimântezi de fața lor; pentru că sălbatici se vor face, și se vor aduna asupra ta împrejur, și ai să trăiești între ei ca între scorpii; să nu te temi de cuvintele lor și de fața lor să nu*

te spăimântezi, deşi sunt un neam îndărătnic. Şi vei grăi cuvintele mele către ei.

Ori te-or asculta, ori nu te-or asculta, tu să le spui cuvintele Mele" (Iezechiel 2, 2-7, Biblia din 1914).

Trădarea misiunii sau chiar şi numai împlinirea ei cu „nepăsare" (Ieremia 8,11) îţi pune asupra ta sângele oamenilor care mor, pedepsiţi cu dreptate pentru păcatele lor, dar cu ei te pierzi şi tu.

„Iar dacă tu ai vestit pe păcătos să se abată de la calea lui şi el nu s-a abătut, atunci el va muri pentru păcatele lui, iar tu îţi vei mântui sufletul tău" (Iezechiel 3,19; 33,9).

Pentru atâta, răspunsul e atârnător şi de om, întrucât ajută sau nu mântuirea oamenilor. E un răspuns de corelaţie, în care ne găsim între Dumnezeu şi oameni.

Un răspuns de răspunsuri!

Sculptură în piatră, detaliu de la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus

O privire în Rai

Dacă strămutăm pilda cu locurile la nuntă în spiritul pildei cu nunta Fiului de Împărat[32], găsim printre sfinţi întâmplări ca acestea: voiau să ştie câte unii la ce măsuri au ajuns. Atunci Dumnezeu îi îndrepta la sfinţi neştiuţi de oameni, dar mai ales neştiuţi în ochii lor, care împlineau simplu poruncile lui Dumnezeu. Aceştia erau cu adevărat smeriţi şi aceasta îi aducea înaintea lui Dumnezeu la un loc de frunte, la nuntă. Ba, unii dintre aceştia erau trecuţi ca neîntregi la minte, iar ei aveau o socoteală ascunsă, de-a aduna ocări care-i umileau cu adevărat.

Însemnez aici cugetul plin de tâlc al unei femei simple: „De m-ar lăsa Dumnezeu numai să mă uit puţin în Rai şi-mi ajunge".

N-avem siguranţa mântuirii în noi, în puterea noastră. Omului îi este cu neputinţă aceasta: să-şi asigure eternitatea sa, veşnicia sa. Dar este cu putinţă şi totul este cu putinţă numai la Dumnezeu.

Însă chiar de am fi siguri că Dumnezeu ne mântuieşte şi încă n-am scăpat de primejdie, fiindcă această siguranţă nu s-a dat nimănui. *„Cui i se pare că stă, să ia aminte să nu cadă"* (I Corinteni 10,12). De aceea stăm improvizat, în nesiguranţă, în atârnarea

---

[32] Matei 22, 1-14.

milostivirii lui Dumnezeu. Firea noastră încă nu este întărită ca ea să poată „sta". „A sta" este înălţarea care se corectează cu căderea. O cădere în umilinţă - convins de binefacerea ei - pe mulţi i-a folosit şi la mai mari măsuri i-a adus decât pe mulţi dintre nevoitorii conştienţi de calea sfinţeniei.

Foloseşte-te a te smeri pe tine însuţi. Dar când te smereşte altul foloseşte-te şi mai mult. Când vom binecuvânta pe cei ce ne blestemă şi ne vom ruga pentru cei ce ne fac nouă rău?

Parcă femeia, în simplitatea sa, a spus mai mult în puţine cuvinte, decât spun toate cuvintele.

Istoria chemărilor

Pilda chemării la Cină de la Luca (cap. 14, 16-24) are la Matei (cap. 22, 1-14) o variantă diferită: chemarea la Nunta fiului de Împărat. Deosebirea dintre redactarea lui Matei şi a lui Luca provine din formularea dată în două rânduri, de însuşi Iisus. Evangheliştii şi-au ales formularea care convenea cel mai bine scopului Evangheliei lor.

Astfel, Matei a scris Evanghelia evreieşte pentru evrei, pe când Luca în greceşte, pentru păgâni. Iar formularea de la Matei, unde cel fără haină de nuntă e dat afară de la nuntă, e o formulare exclusivistă, care să le convină aristocraţilor evrei. În formularea de la Luca, însă, intră toţi oamenii, nimeni nu-i dat afară de la cină. Iată o formulare universală. Scopul este *„ca să umple Casa Mea"*, deci toţi trebuie să intre.

Aceste două direcţii (cu ţeluri) opuse, le vedem reprezentate de cele două Biserici ale creştinătăţii: a Răsăritului şi a Apusului. În Răsărit, încă de la început, este normativă vederea de la Matei: nu oricine este primit în creştinism. Trebuie mai întâi o haină de nuntă. Aceasta se obţine prin probe aspre, prin catehizare, fie şi specială şi prin verificarea statorniciei în credinţă şi mărturisire. Câtă vreme s-a ţinut sub observaţie rigoarea aceasta, Biserica a înflorit unei ere de aur în epoca patristică. Ca simbol al

acestei orientări, Episcopul poartă o cârjă cu doi şerpi împletiţi la capăt, cu privirile spre cârjă, drept simbol al păstoririi cu înţelepciune paşnică. Aşa paşnic a păstorit Biserica Răsăritului, împrăştiind creştinismul printre popoare.

Biserica Apuseană a luat direcţia universalistă a cuvintelor de la Luca *„sileşte-i să intre*!" Deci unde n-a mers cu învăţătura paşnică şi înţeleaptă, Biserica Apuseană a recurs la forţă, silindu-i pe oameni să intre. Numai în mentalitatea unei astfel de orientări s-a putut naşte lozinca iezuită „scopul scuză mijloacele". Dar nu numai păgânii au fost siliţi să intre, ci şi popoare deja creştine au fost presate să vină la ascultarea centralistă a Romei. Aşa se explică că au fost posibile persecuţiile, cruciadele şi inchiziţia „în numele lui Dumnezeu", având ca stindard numele lui Dumnezeu. Dacă pentru vreun eretic nu se mai găsea alt mijloc de mântuire, inchiziţia îl mântuia arzându-l de viu pe rug şi o făcea în cea mai bună credinţă că face bine, că o face din iubirea de oameni.

Ce vină să aibă Iisus? Poate că şi El ar fi fost ars pe rug. Are Iisus vreo vină? A fost înţeles mărginit, omeneşte. Omul nu poate silui aşa pe om..., nu are acest drept. „Sila" o conduce Providenţa, care poate totodată să-i lase omului şi libertatea deplină.

Simbolica acestei orientări a Apusului o arată şi cârja Episcopului Roman. Ea are forma unui cârlig cu care să poată prinde din fugă oile, care n-ar vrea să vină unde vrea păstorul. După gândirea lor, toate oile care nu aparţin Bisericii Apusene sunt conside-

rate oi rătăcite.

† † †

Chemarea la Cină mai are şi alt mod de înţelegere, istoric.

Întâi au fost chemaţi evreii. Se ştie ce au făcut şi ce-au păţit. Ei reprezintă cel mai bine „motivele" de a nu răspunde la chemare. Ei preferă proprietatea mobilă şi imobilă a lumii, care asigură instinctele vieţii acesteia de aici, trecătoare. Acesta-i motivul şi scopul lor.

Cu ei s-au asociat şi foarte mulţi „creştini chemaţi", încât nu mai răspund la chemare decât foarte puţini creştini „aleşi".

Totuşi, pe lângă aleşi mai intră şi „urgisiţii", „siliţii" sorţii: „lazării" existenţei, orbii, şchiopii, dezorientaţii de la răspântiile raţiunii, într-un cuvânt toţi convinşii de gardurile (de limitele) de aici ale naturii omeneşti.

Cine sunt trimişi să cheme oamenii? Aceştia încă lămuresc înţelesul istoriei.

O primă ceată de trimişi, cei care vestesc şi care roagă oamenii să vină la Dumnezeu, sunt Proorocii, Apostolii şi Ierarhia Bisericii.

Cei ce „silesc" sunt altă ceată, contemporani cu cei dintâi, pentru că cei ce n-ascultă de iubire sunt datori să asculte de sabie. Totuşi ceata lor este trimisă mai către sfârşitul istoriei. Ei nu cheamă, dar împing oamenii să-L caute pe Dumnezeu. Aceştia poartă sabia şi cu ea dezleagă pe oameni de motivele care-i ţin - fiinţe de cer - îngropate în pământ. Valorile

şi cei care le reprezintă au, prin urmare, misiunea aceasta de a „sili" oamenii să-şi caute cetatea lor stătătoare, Cetatea de obârşie. Şi planul Providenţei este cu atât mai înţelept cu cât dă valoare, misiune de mântuire, oamenilor „fără valoare".

† † †

Chemarea la Cină este chemarea la viaţă întru Iisus, chemarea la Sfânta Împărtăşanie cu El, chemarea la învăţătura Sa: chemarea la chipul Său de a fi în lume.

Chemarea la Nuntă este strămutarea de la capătul lucrurilor a firii omului, din om, ce era, în „dumnezeu după dar". Când va face Dumnezeu aceasta, va zice a doua oară: „Săvârşitu-s-a opera de mântuire a omului". Acum toate sunt gata. De altfel, numai o natură îndumnezeită poate dăinui la o masă cu Dumnezeu.

Până atunci ne împărtăşim numai cu Trupul şi Sângele Domnului, învăţăturile şi darurile Lui; atunci (ne vom împărtăşi) şi cu oasele, raţiunile divine ale existenţei (Sfântul Maxim Mărturisitorul). Până atunci nu ni s-a dat decât să avem „simţirea", care era în Iisus (Filipeni 2,5), marea Lui iubire, atunci ni se va da şi cunoaşterea Absolutului aşa cum o avea Iisus; atunci, în sfârşit, setea raţiunii de adevăr se va astâmpăra. Aceasta este mântuirea. Şi istoria încetează.

Până atunci să ne vedem de cele atârnătoare de noi!

Dincolo de chip

Evanghelia aceasta (Luca 8, 1-3) ni-L prezintă pe Iisus în misiune prin oraşe şi sate, propovăduind şi binevestind Împărăţia lui Dumnezeu. Era însoţit de cei 12 ucenici şi de nişte femei cărora le făcuse bine şi de aceea se ţineau după El şi-I aveau grijă din averile lor.

Este un tablou simplu şi impresionant.

Ignaţiu de Loyola[33], un militar ambiţios şi creator, Assisi[34], are o metodă duhovnicească ce se bazează pe imaginaţie. Îţi reprezinţi cu mintea pe Iisus, într-o împrejurare oarecare, şi te închipui şi pe tine amestecat printre auzitorii de atunci ai lui Iisus. Stărui în această închipuire şi în toate sentimentele ce le trezeşte această transpunere. E ceva folos, dar riscurile imaginaţiei sunt ocolite în duhovnicia Răsăritului (apar nălucile, vederile false, etc.).

De aceea Răsăritul meditează fără imagini, chiar contra imaginilor, chiar vedeniile reale le refuză - nu din rea credinţă sau din împotrivire, ci din grija de a nu

---

[33] Ignaţiu de Loyola (c. 1491-1556) - călugăr spaniol, întemeietor al Ordinului Compania lui Iisus (iezuiţii), pe care îl conduce din 1541.

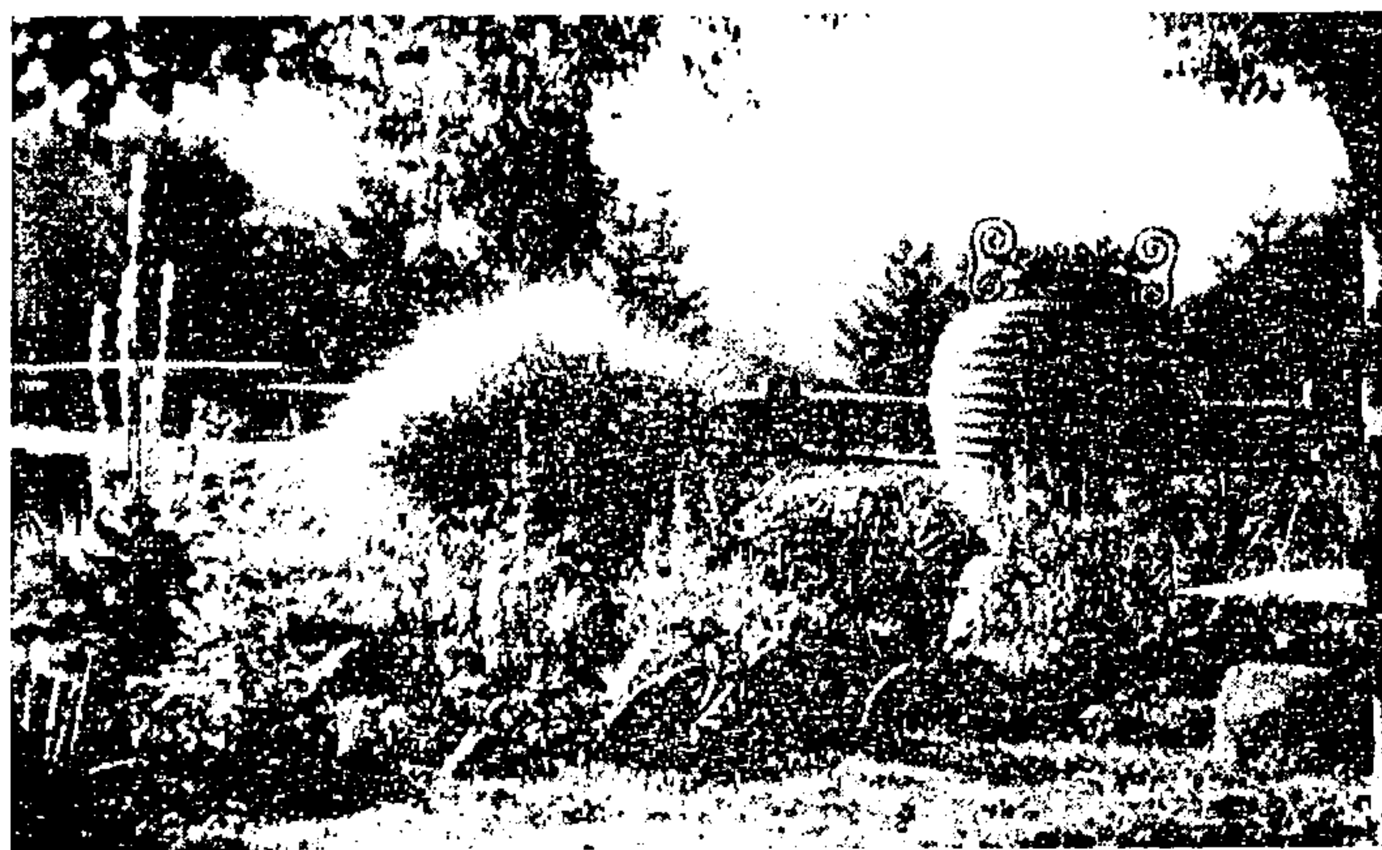
[34] Sfântul Francesco d'Assisi (pe numele laic Giovanni Bernardone; 1182-1226) - teolog şi poet italian, fondatorul Ordinului Franciscanilor (1210), al Clariselor (1212) şi al Terţiarilor (1221). Canonizat la catolici (1228).

greşi primind orice. Şi se ştie că Dumnezeu nu Se mânie, nu Se supără când se stă pe acest punct de vedere.

Singură Ortodoxia este cea care pomeneşte noţiunile fără a pune nici un tipar pe minte care ar stârni vreo imagine, refuzând categoric orice nălucire. De exemplu: Adevăr, Dragoste, Duh.

Numele lui Iisus din rugăciunea călugărilor: **„Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul"** este un exemplu practic. Fiindcă noi nu putem fi contemporanii lui Iisus, este Iisus contemporanul nostru peste veacuri. Inspirăm atotprezenţa Sa în Prea Sfânt Numele Său şi expirăm aerul stricat al păcatelor noastre.

Inspiri Duhul Sfânt, Duhul lui Dumnezeu, şi expiri duhul rău din tine.

Spaţiu arhitectural
amenajat de Părintele Arsenie Boca în curtea
Mânăstirii Brancoveanu de la Sambata de Sus

Măsurile vremurilor[35]

Providența bate timpurile în funcție de om. Iar fiindcă omul are dorul excepțional al făpturilor spirituale, al libertății deciziei, și timpul are o funcție variabilă în Providență.

Dacă: *„înaintea lui Dumnezeu o mie de ani sunt ca o zi și o zi ca o mie de ani"* (II Petru 3,8), aceasta se datorează și marilor decizii ale libertății omului pe pământ. Libertatea omului înclină orientările sale, undeva în centrul timpului, iar urmările acestei înclinări sunt mai neprevăzute ca ale unei linii ce descrie diferite unghiuri mici, la centru, dar nemăsurat de mari la infinit. Acestea sunt răspunsurile libertății.

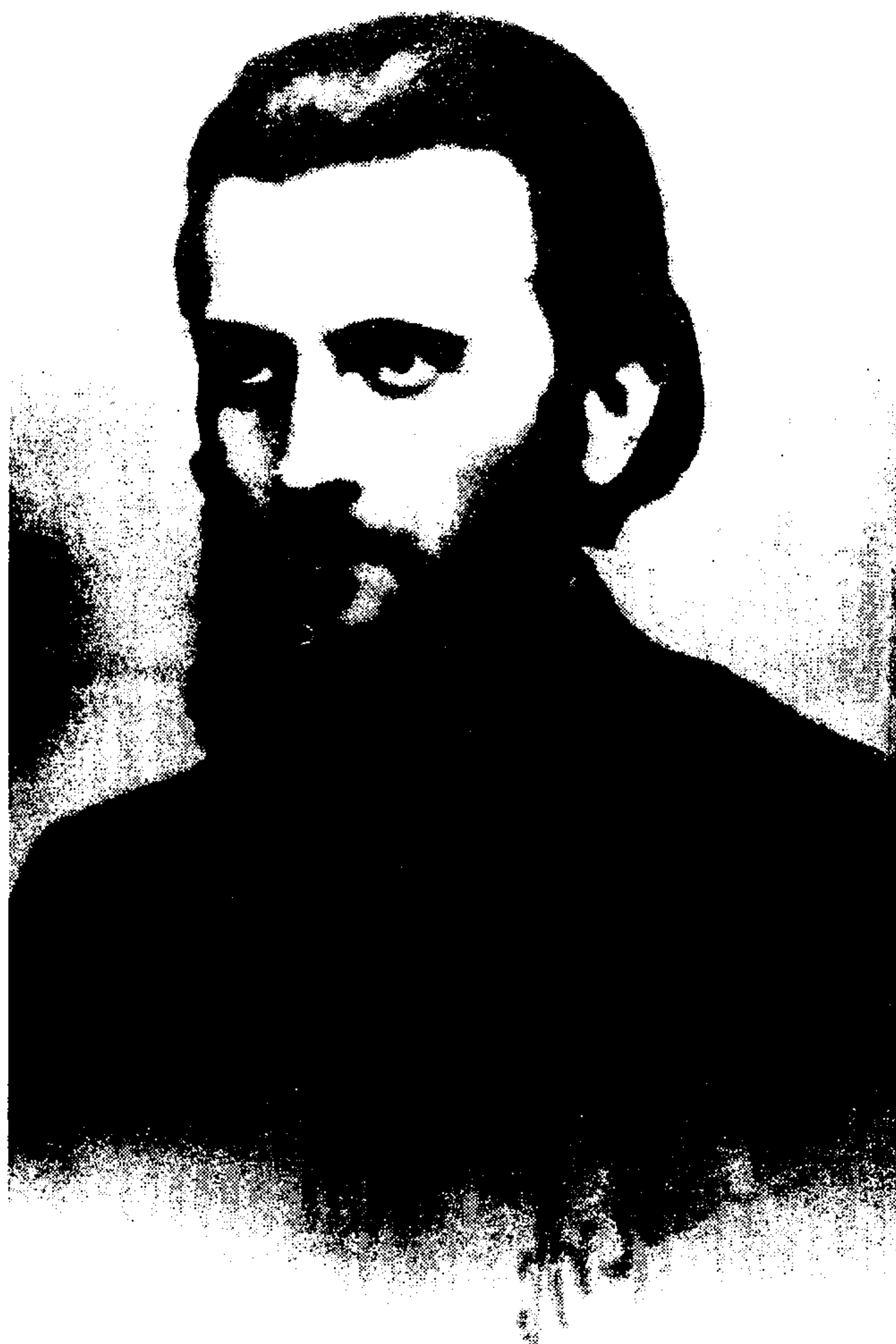
Omul nu mai poate interveni cu aceeași ușurință în urmările, cu necesitate, ale deciziilor sale. Și în multe ar vrea să intervină. De aceea omul are nevoie de Dumnezeu, garant al libertății sale și Care are libertatea absolută, a armonizării totului. De aceea libertatea omului este îngrădită „în soroacele" timpului. Numai a lui Dumnezeu este neîngrădită în nici un fel de timp, ci întrucâtva de libertatea omului.

Libertatea omului cu libertatea lui Dumnezeu stau în același raport ca timpul cu eternitatea.

Timpul s-a dat omului când s-a ispitit să iasă din

---

[35] II Petru 3, 8; Psalmul 89, 4

Părintele Arsenie Boca, fotografie cu autograf dedicată unei familii apropiate

eternitatea paradisiacă, din această stare. De atunci a început omul bejania sa în istorie: „om" - măsurile timpului în „împlinirea" vremurilor. Iar vremurile se umplu cu faptele oamenilor.

„Soroacele" vremurilor, însă, sunt în mâna lui Dumnezeu. El rezolvă „crizele vremurilor", puhoaiele istoriei.

El a cufundat slava Egiptului în fundul Mării Roşii, El a cufundat Sodoma în fundul Mării Moarte, iar în vechime, tot pământul sub potop. Iar acum Ierusalimul îşi încarcă blestemul pustiirii şi risipirea neamului acestuia, care n-a învăţat nimic din soroacele robiei babiloniene de 70 de ani şi a robiei egiptene de 400 de ani. Ierusalimul va fi călcat în picioare de păgâni până când se vor împlini şi vremurile păgânilor.

Acestea sunt urmările deciziilor libertăţii omeneşti în timp, când deciziile omului sunt împotriva lui Dumnezeu. Iudeii cunoşteau mersul vremii, dar nu cunoşteau vremea care a venit cu Iisus. N-au vrut ca să o cunoască. Dumnezeu a consfinţit împlinirea lor (a vremurilor, n.ed.), dând loc păgânilor să intre în creştinism, ca cei de pe urmă să fie iarăşi cei dintâi şi cei dintâi cei de pe urmă. De atunci jidovii nu caută cu mintea lor decât cum să înfunde istoria în crize, să implice toată lumea în criza sufletului lor. Semnele umplerii măsurilor sunt limitele naturii şi anume: cât bine şi cât rău face şi rabdă firea omenească. Limitele răului sunt limitele naturii.

Stavila aceasta a pus-o Dumnezeu, ca răutatea să

nu fie infinită, să nu fie nemuritoare, a vămuit-o cu moartea.

De aceea războaiele sunt din ce în ce mai catastrofale, încât la unul din ultimele războaie stă scris că va muri a treia parte din omenire, *„Şi au fost dezlegaţi cei patru îngeri, care erau gătiţi spre ceasul şi ziua şi luna şi anul acela, ca să omoare a treia parte din oameni"* (Apocalipsa 9,15). Umplerea timpului de răutăţi atrage un mod neconstant de existenţă a omului, când: *„Timpul nu va mai fi"* (Apocalipsa 10,6). Ca şi când cazanul timpului mai dăinuieşte până când omul se va face desăvârşit în fărădelegi, iar atunci se va transforma pentru cei ce l-au umplut într-un cazan metafizic, de conştiinţe chinuite. *„Atunci va sta cu multă îndrăzneală dreptul înaintea feţei celor care l-au prigonit pe dânsul, şi a celor ce n-au băgat în seamă ostenelile lui. Iar ei, văzându-l, se vor tulbura cu frică cumplită şi se vor minuna de minunata lui mântuire. Şi vor zice întru ei căindu-se şi pentru împuţinarea duhului lor vor suspina zicând: Acesta este, pe care noi l-am avut oarecând de râs şi pildă de batjocură. Noi, cei fără de minte, am socotit viaţa lui o nebunie şi sfârşitul lui fără de cinste. Şi iată, acum a fost socotit între fiii lui Dumnezeu şi soarta lui între sfinţi! Rătăcit-am, deci, de la calea adevărului şi lumina dreptăţii nu ne-a strălucit nouă şi soarele nu ne-a răsărit nouă. Umplutu-ne-am de cărările fărădelegii şi ale pierzării; şi am umblat pe cărări neumblate, iar calea Domnului nu am cunoscut-o. La ce ne-a folosit nouă trufia? Şi bogăţia cu falǎ, ce ne-a adus nouă? Toate acestea ca umbra au trecut, şi ca o veste ce aleargă*

pe aproape. Ca o corabie care trece prin valurile apei, ale cărei treceri nu i se mai află urma; sau ca pasărea ce zboară în aer şi a cărei călătorie nu lasă nici un semn; căci ea, bătând uşor cu aripile vântul şi despicându-l cu avântul pornirii, îşi taie cale, iar după aceea nimic nu se mai vede pe unde a trecut; sau ca săgeata ce zboară spre locul însemnat, iar aerul spintecat se împreună iar la loc, încât nu se mai ştie pe unde a trecut.

Aşa şi noi după ce ne naştem ne sfârşim şi nici un semn de faptă bună nu avem a arăta, ci întru răutatea noastră ne sfârşim. Într-adevăr, nădejdea celui necredincios este ca praful ce-l spulberă vântul, este ca bruma ce o goneşte viforul subţire, şi ca fumul ce se împrăştie de vânt, şi ca pomenirea unui oaspete ce trece într-o zi.

Iar drepţii în veacul veacului vor fi vii şi întru Domnul este plata lor şi purtarea de grijă pentru dânşii de la Cel Preaînalt este. Pentru aceasta vor lua împărăţia podoabei şi stema frumuseţii din mâna Domnului, căci cu dreapta Sa îi va acoperi pe ei, şi cu braţul Său îi va scuti pe ei" (Înţelepciunea lui Solomon 5, 1-17).

Ideile acestea nu se pot lega prea strâns şi prea cu înţeles din cauză că au fost spunere profetică, nu logică, nici măcar istorică.

Putem spune doar, că Dumnezeu întrucât prevede mişcările libertăţii omeneşti, singur El ştie şi deţine etapele timpului, cât va mai fi timp.

Înţelegem apoi că: Cele bune lungesc „ziua omului" la mii de ani înaintea lui Dumnezeu pe când cele rele scurtează mia de ani la o zi - „Ziua Domnului".

Mia de ani poate să însemneze toată istoria omu-

lui pe pământ, a omului până la „Ziua Domnului" căci: Fărădelegile strigă judecata, şi rugăciunile sfinţilor.

Pedeapsa cu lepra

Lepra este o boală molipsitoare, a cărei cauză medicina nu o cunoaşte nici astăzi, deci nici leacul.

Este un fel de putreziciune pe viu, ani îndelungaţi. Una dintre cele mai grele sentinţe la moarte. Lepra este un fel de pedeapsă biblică. De aici, din Sfânta Scriptură, putem avea ceva explicaţii. Au primit pedeapsa cu lepra:

1. Mariam, sora lui Moise, de-a dreptul de la Dumnezeu, pentru că invidia încolţise în inima sa, că numai Moise vorbeşte cu Dumnezeu. Pentru cârtirea ei, Mariam s-a făcut albă ca zăpada, de lepră. Şapte zile a fost scoasă din tabără[36].

2. Neeman Sirianul, general comandant al armatei regelui Siriei, lepros şi el, auzise de la servitoarea nevestei sale, o evreică, de Proorocul din Samaria, Elisei, ucenic al lui Ilie, că acesta l-ar putea tămădui de lepră. Când a venit acesta, Elisei i-a trimis ucenicul să-i spună să se scalde de şapte ori în Iordan şi-i va trece. S-a răscolit însă mândria sirianului, că nu i-a ieşit Elisei personal înainte şi a plecat mânios. L-au înduplecat însă slugile ca totuşi să asculte sfatul Proorocului. S-a smerit de trufia lui, s-a scăldat în

[36] Numeri 12, 1-10.

Iordan şi i-a trecut. Întorcându-se cu daruri este refuzat de Prooroc. Încolţeşte însă lăcomia în ucenicul Proorocului, Ghiezi. Se ia după sirian şi ajungându-l îi cere darurile sale şi banii cât avea să ducă cu doi măgari. Sirianul îi dă darurile cerute. Ajuns acasă, minte pe Elisei, că nu a fost nicăieri. Inima Proorocului îl însoţise toată vremea şi ştia ce a făcut. Drept pentru care îi dă pedeapsă: *„Lepra lui Neeman să se lipească de tine şi de toţi urmaşii tăi, în veci. Şi a ieşit Ghiezi alb de lepră ca zăpada"* (IV Regi 5,27).

3. Regele Ozia al iudeilor, zidind multe cetăţi, câştigând războaie, scornind aruncătoare de pietre şi săgeţi din fortăreţele Ierusalimului, săpând multe fântâni şi mult împuternicindu-se a sfârşit prin a i se împlânta mândria în inimă spre pierzarea lui. Astfel a înfăptuit o mare nelegiuire înaintea lui Dumnezeu, căci a intrat în Templul lui Solomon, făcând pe preotul, ca să tămâieze la jertfelnicul tămâierii. Şi pe când era cu cădelniţa în mână, Azaria arhiereul şi cu 80 de preoţi i-au atras luarea aminte că nu i se cuvine să facă aceasta. Atunci Ozia s-a supărat pe preoţi şi deodată s-a ivit lepra pe fruntea lui. Înaintea preoţilor, Ozia a murit lepros pentru mândrie şi sacrilegiu, dar a murit smerit. Fruntea care n-a gândit bine a fost pedepsită.

Din Sfânta Scriptură se vede lămurit că, pentru stăvilirea fărădelegilor şi stârpirea păcatului din popor, Dumnezeu a pedepsit până şi cu lepră. Deci lepra şi orice lepră, urmărită la obârşiile ei, arată că păcatul sufletului atrage după sine pedeapsa trupului,

dar îi aduce sufletului smerenia, sănătatea minţii.

Boala apare întâi în psihic. Aceasta este o propoziţie a medicinii moderne. Vedem că Scriptura întregeşte cu lămuriri, ceea ce spune medicina. Este o retragere a lui Dumnezeu din susţinerea sănătăţii omului. Poate chiar o izgonire a Lui.

Satana cârtea asupra dreptului Iov. Şi Dumnezeu i-a îngăduit să se convingă de statornicia credinţei dreptului: *„Iată, îl dau în puterea ta, numai nu te atinge de viaţa lui. Atunci, satana a lovit pe Iov cu vărsat negru din tălpile picioarelor până în creştetul capului"* (Iov 2,6).

Pomenim întâmplarea, întrucât se vede din ea şi o fiinţă metafizică (satana) care dărâmă în tot chipul zidirea lui Dumnezeu. Aceasta nu poate fi pusă în analizele de diagnostic (medical). Fiinţa aceasta înclină doar libertatea omului spre rele, spre riscurile dezechilibrului vieţii, şi se retrage.

Iov a fost o ilustrare a încercării virtuţii dreptului, îngăduită şi cu alte rosturi. Dar ceilalţi Îl silesc pe Dumnezeu să Se retragă din ocrotirea lor şi aşa apare stricătorul (satana), încât nu mai pot scăpa de el. Şi pe mulţi îi mănâncă de vii.

A rămâne numai la explicaţia materialistă, înseamnă a nu avea niciodată vreo explicaţie.

Medicina preventivă contează pe existenţa sufletului şi a deciziilor sale faţă de viaţă, iar sufletul îşi are paraziţii săi, de care trebuie să ştie cum să se ferească. Iată de ce în antichitate medicii erau preoţi, iar preoţii medici.

Iată, până la Iisus, Dumnezeu atâta a purtat de

grijă poporului iudeu, încât n-a cruţat nici ... cea mai aspră lepră. Astăzi, când mila lui Dumnezeu vine în Persoană să caute şi să cureţe pe pedepsiţii Săi, iată că nu găseşte recunoştinţă în Israel. Dar a găsit-o între străini, la un samarinean. Iată de ce se spune că Binefacerea şi cu Recunoştinţa sunt două virtuţi care nu s-au întâlnit amândouă pe pământ. Iată, încă o amărăciune a lui Iisus. Nouă, din cei zece leproşi, iarăşi se vor fi apucat de rele.

Necurăţia sufletului

Cea mai mare necurăţie a trupului este o nimica toată faţă de necurăţia sufletului pângărit. Puţină apă şi puţin săpun sunt de ajuns ca toată murdăria trupească să fie spălată: şi noroiul şi murdăria şi păduchii şi urâciunea. Însă murdăria sufletului nu se poate spăla cu nici un mijloc, până ce nu se înnoieşte sufletul.

Un parchet murdar se spală fără să fie nevoie să-l înlocuieşti cu altul ca să fie curat. Însă aerul încărcat din casă nu se poate spăla cu nimic, nu se poate curăţi, trebuie să fie înlocuit cu aer proaspăt.

Tot aşa trebuie să fie şi cu sufletul. Sufletul întinat trebuie să fie renăscut, reînnoit, ca să fie curat. Când camera are fereastră, este uşor ca aerul stricat să fie dat afară şi înlocuit cu altul proaspăt. Însă cum se va împrospăta aerul în camera lipsită de ferestre şi uşă? Sufletul care are vreo fereastră îndreptată

spre Dumnezeu, uşor va fi împrospătat, curăţit, renăscut. Dar cum se va curăţi însă sufletul întinat în care nu este nici-o deschizătură spre Dumnezeu, izvorul împrospătării şi al întineririi sufletului?

O minune cu totul anevoie

Iisus nu făcea minuni uşor, oricând şi oriunde. Cu cât se apropia de patria Sa - Galileea - cu atât se resimţea aceasta. Betsaida Galileii este printre oraşele proscrise: „vai ţie, Betsaida"[37], iar ucenicilor, când au fost trimişi în misiune, li s-a spus: din oraşele în care nu vă primesc ieşiţi, scuturându-le înapoi până şi praful de pe picioarele voastre. Cu acest prilej a zis Iisus, „vai ţie, Betsaida". Cunoscuţii lui concetăţeni se sminteau de El, văzându-I minunile şi auzindu-I înţelepciunea, pe motiv că-I cunoşteau mama, prietenii, rudeniile şi meseria de teslar[38]. Ei aşteptau ca Mesia să fie om căzut (picat) din Cer.

„Se mira şi Iisus de necredinţa lor. Şi n-a putut acolo să facă nici-o minune, doar că a vindecat pe câţiva bolnavi, punându-şi mâinile peste ei" (Marcu 6, 5-6). Totuşi, cei din Betsaida au adus la Iisus un orb (Marcu 8, 22-26), rugându-L să se atingă de el.

† † †

Iată un orb care poate că nici el nu credea în

---

[37] Luca 10, 13.

[38] Matei 13, 54-58, Luca 4, 14-30.

tămăduirea lui. De aceea, nici n-a zis nimic. Aşa se explică până la un punct, de ce Iisus l-a luat de mână şi l-a scos afară din Betsaida, ca să-i tămăduiască ochii, nu fără oarecare greutate - şi i-a zis apoi ca să nu mai dea prin Betsaida, ci să stea la casa sa şi să nu mai spună nimănui nimic.

Ce uşor poate face Dumnezeu ochi sănătoşi. Scuipă pe cei bolnavi, pune mâinile pe umerii orbului şi-l întreabă: „Vezi?" Şi el vede.

Evidenţa divină n-are nevoie de nici-o sprijinire. Totuşi vedem că necredinţa Îi stăvileşte evidenţa. Deci credinţa este o decizie a libertăţii omului. Căci numai despre libertatea omului ştim că hotărniceşte, numai până la un punct, atotputernicia lui Dumnezeu.

Decizia de a crede în Dumnezeu sau decizia de a fi ateu, fireşte, este o faptă a libertăţii - sensul pozitiv sau sensul negativ al libertăţii.

Cu nonsensul, sub orice formă l-a întâlnit, Iisus n-a putut face nimic. Aparent, lucrurile Îl arătau pe Iisus neputincios. În fond Iisus Îşi ascundea atotputernicia slavei, rezervată pentru a doua venire, când deciziile negative ale libertăţii omeneşti nu-I mai sunt o stavilă. Atunci acestea nu mai au îngăduire.

Smerenia aceasta a lui Iisus înaintea omului este adânc grăitoare. Ne ia de mână ca pe nişte orbi. Iată o minune cu anevoie.

† † †

N. B. Orbul la jumătatea tămăduirii vedea oamenii ca copacii. Cine ştie dacă nu tot aşa ne vede şi Iisus.

Marginea răbdării omeneşti

Pe vremea când Mântuitorul şi cu Sfântul Apostol Petru mergeau dintr-o cetate într-alta, învăţându-i pe oameni despre răbdarea Lui şi cum se poate ajunge la Împărăţia lui Dumnezeu, s-a întâmplat odată, într-o iarnă, pe un ger grozav şi viscol, că Mântuitorul luându-l pe Sfântul Petru, au pornit-o pe un drum ce urca în sus pe o coastă înspre munte. În acest drum, Sfântul Petru abia se mai ţinea pe picioare din cauza ostenelii şi a foamei ce-l chinuia. Dar Mântuitorul mereu îl încuraja zicând: „Hai, Petre, hai să-ţi arăt zidul marginii răbdării omeneşti". Şi mergeau mereu înainte pe această vreme grea. Şi deodată mergând ei, se opresc în faţa unui zid gros de piatră, şi aşa de înalt, de nu i se vedea nici vârful. Aici, neputând ei merge mai departe, s-au oprit. Sfântul Petru aşa de tare era chinuit de foame, încât văzând jos la picioarele lui o păsărică moartă şi îngheţată, în loc să-i fie milă de ea, şi-a pus în gând s-o mănânce pentru a-şi potoli foamea. Atunci Mântuitorul, înţelegând ceea ce Petru cugeta, a venit la dânsul şi luându-i din mână păsărica moartă, a lovit cu ea în zidul acela gros şi... o minune! Deodată s-a făcut o spărtură în zid, iar dincolo era soare strălucitor, primăvară, ciripit de păsări şi o mireasmă minunată venea de acolo, după care Mântuitorul a zis: „Vezi,

Petre? Acesta este zidul marginii răbdării omeneşti; până aici poate să rabde omul, iar de va trece prin acest zid, care este moartea, va intra dincolo, în Împărăţia lui Dumnezeu".

- Doamne, ajută-ne şi pe noi!

Mărturia unui ateu
(Nebuii)

La două feluri de oameni le-a zis Dumnezeu „nebuni": la cei ce „zic că nu este Dumnezeu" (Psalmul 52,1), şi bogaţilor, cărora stomacul le este tot „dumnezeul" lor (Filipeni 3,9).

În aceia este una şi aceeaşi cugetare greşită: tăgăduirea oricărui rost sau destin al omului şi al lumii, mai presus de lumea aceasta şi de stomacul ei.

A tăgădui o conducere supremă a cerului şi a pământului, e totuna cu a propovădui domnia întâmplării, a haosului sau a anarhiei universale.

Dar lumea este în ordine. Aceasta dovedeşte că este o conducere mai presus de ea. Iar fără ordine este mintea care o vede fără Stăpân.

Felix d'Artec, profesor de biologie la Sorbona, în „L'Atheisme" declară: „Sunt ateu precum sunt breton, cum este cineva blond sau brun, fără să fi vrut... Căci oricât scotocesc în amintirile mele, eu nu găsesc în ele ideea de Dumnezeu. Aceasta este o infirmitate, o monstruozitate. Dar sunt astfel de infirmităţi cu care sunt prevăzuţi din naştere mii de oameni, erori

fundamentale care aparţin fiinţelor lor, aşa cum le aparţin gura, nasul sau urechile. Astfel de fiinţe lucrează instinctiv, după natura lor şi se supun conştiinţei lor, fără a mai întreba dacă aceasta se mai acordă sau nu cu logica..."

Iată ateismul recunoscut de un ateu, cu toată sinceritatea, că este o infirmitate, o monstruozitate şi o eroare fundamentală a naturii umane. (Religia iubirii)

Deci, după un cuvânt al Sfintei Scripturi, dacă ai pisa pe un ateu cu dovezile, ca pisălogul în piuă boabele, şi tot nu-l vei desface pe nebun de la nebunia sa. (Pilde 27,22).

Mintea care cugetă că nu există Dumnezeu, cade în propria sa sentinţă: va trebui să se tăgăduiască şi pe sine. Căci a te lupta din toate puterile împotriva a ceva ce nu există dovedeşte nebunia acestei lupte, dovedeşte nonsensul şi absurdul ei, şi prin urmare şi a minţii care o conduce.

Al doilea nebun este bogatul, care îngustează zarea rosturilor sale pe pământ la dimensiunile stomacului, chiar dacă acest stomac ar înghiţi pământul tot. Mai mult, un atare bogat va căuta să convingă pe toată lumea că numai acesta este singurul scop al vieţii omului pe pământ. O atare concepţie despre om şi destinele sale ultime este cu adevărat miezul neştiinţei sale, miezul nopţii minţii sale. Noaptea aceasta va culmina sfârşind prin a se crede pe sine, el, „dumnezeul veacului acestuia" (II Corinteni 4,6).

Deci, dintr-o atare noapte a minţii, când boga-

tul[39] va crede că ţarina sa, lumea, îl va face în sfârşit fericit, îşi va pierde sufletul cu sunet, căci va fi răpit cu moarte din vârful bogăţiei sale. Dumnezeu nu îngăduie la nesfârşit îngustarea vederii omului numai la stomacul său, de vreme ce omul acesta este destinat spre alte zări, ale Împărăţiei lui Dumnezeu, ale veşniciei şi îndumnezeirii sale.

† † †

„Bogatul nu-i stăpân pe sine, ci cu toate că-i însufleţit, ţine la lucrurile neînsufleţite. N-are vreme să cugete din cauza alergărilor. Banii sunt un nemilos stăpân... Întreaga putere de a iubi este cotropită de acest lot de pământ, care dă porunci, care i-a înlocuit sufletul, care i-a smuls orice rămăşiţă de libertate. Cumplita soartă a bogatului stă în această îndoită absurditate: spre a avea putere de a porunci oamenilor a ajuns robul lucrurilor neînsufleţite, spre a dobândi o parte mică de tot, a pierdut totul" (Papini în „Viaţa lui Iisus").

Sfântul Ioan Gură de Aur, tâlcuind Epistola către Romani la Cuv. 14 zice: „Nu are Dumnezeu lucru mai cinstit şi mai de preţ decât pe un sărac, şi pe acesta l-a dat ţie, bogatule, ca să ai grijă de el".

„Bogatul şi săracul se întâlnesc unul cu altul; dar Cine i-a făcut este Domnul" (Pildele lui Solomon 22,2).

Înţeleptul Isus Sirah scrie:

„Fii celor săraci ca un tată, şi vei fi ca Fiul Celui Preaînalt" (Isus Sirah 4, 10-11).

[39] Luca 12, 16-21.

Aceştia câtă vreme nu sunt aşa, nu se mântuiesc. De aceea mai clatină Dumnezeu bogăţia bogaţilor ca totuşi să se mai mântuiască unii dintre ei.

† † †

La sfârşitul istoriei, aceiaşi doi nebuni, bogatul şi ateul, se vor lua la bătaie, vrând fiecare să fie singur stăpânitor al ţarinei, unul cu rostul ca să exploateze pe toţi oamenii pentru creşterea viţelului său de aur, celălalt să exproprieze şi pe Dumnezeu din dreptul de Autor al lumii. Planul luciferic al acestuia e mai tare decât al celui dintâi şi „va birui".

† † †

Rămâne a treia categorie de oameni, a celor „ce s-au îmbogăţit întru Dumnezeu", către care satana, ca un nebun, se va repezi cu ultima furie, vrând să stingă cu ei pomenirea lui Dumnezeu de pe pământ.

Acesta e ultimul război cu Sfinţii pe care însă Dumnezeu îl va stinge cu foc, şi lumea va arde.

Noi însă să ne îmbogăţim în Dumnezeu cugetându-L, iubindu-L, împărtăşindu-ne cu El, silindu-ne a gândi şi a iubi ca El întru toate împrejurările vieţii. Iată adevărata bogăţie care nu se va lua de la noi.

„Şi vei fi ca fiul Celui Preaînalt" (Înţelepciunea lui Isus Sirah 4,11).

Floriile

Faima învierii lui Lazăr[40] străbătuse toată Iudeea și o aflaseră și toți pelerinii, care veniseră în Ierusalim și în împrejurimi pentru praznicul Paștilor iudeilor. Toți voiau să vadă pe Iisus și pe Lazăr. Deci, când toți cei simpli fericeau pe Iisus, cărturarii și fariseii se umpleau de venin, voind să-L omoare și pe Iisus și să-l omoare și pe Lazăr.

Momentele acestea le-a ales Iisus începătură a pătimirii Sale.

Cei simpli și curați, aflând că Iisus vrea să vină în Ierusalim, s-au hotărât să-L primească într-un mod cu totul deosebit de până acum. Iisus le-a prețuit dragostea, și-Și împrumută un mânz de asină, pentru că era sărac și în tot răsăritul asinul are cinstea pe care la noi o are oaia.

Aceasta este intrarea triumfală în Ierusalim. Primirea I-a fost făcută în afara zidurilor Ierusalimului.

Noroadele, toată gloata aceasta adunată, aveau o bucurie ca niciodată. Numai fariseii nu se bucurau, ci bucuria tuturor le învenina și mai rău inima.

Nici Iisus nu Se bucura, dar cinstea bucuria pe care o vedea. Toți cei ce-L cunoșteau în Ierusalim ieșiseră întru întâmpinarea Lui. În Ierusalim rămăseseră doar cei ce nu-L cunoșteau. Aceștia Îl primesc

---

[40] Ioan 11, 1-57.

rece, cu întrebări şi suspiciuni. Dar şi Iisus i-a provocat. A mers la Templu şi l-a găsit prefăcut de slujitorii lor în „peşteră de tâlhari“[41]. „Tâlharii" negustoreau suferinţele şi păcatele poporului. Compromiteau şi pe Dumnezeu şi suferinţa. Mai „marii" şi mai micii templului „tâlhăreau" poporul obidit, speculându-i suferinţele în numele lui Iehova. Zarafii speculau străinii la bursa neagră. Aceştia erau slujitorii lui mamona. Parcă anume erau toţi adunaţi în ziua aceea la Templul din Ierusalim. Împotriva la toţi aceştia Iisus a luat biciul. E şi o minune în această sfântă mânie, că mulţimea zarafilor şi negustorii de porumbei, miei şi boi, mici şi mari, toţi fără deosebire fug în dezordine, înfricaţi de un om. Conştiinţa lor pătată nu le opunea nici-o rezistenţă.

Gestul lui Iisus i-a înfuriat pe mai marii Templului, pe bătrâni, pe cărturari şi pe farisei, care s-au sfătuit, zicând: „cu orice preţ trebuie să-L ucidem, că mulţimea se ia după El".

Când aceştia se sfătuiau să-L ucidă, orbii şi şchiopii se apropiau de El în Templu şi i-a vindecat. Iar copiii, poate chiar copiii crescuţi la Templu, au venit cu ramuri în mâini, cântându-I: „Osana, Fiul lui David".

Acesta-i faptul impresionant: că singuri copiii, orbii şi şchiopii, şi ucenicii Săi L-au primit pe Iisus cu credinţă şi cu dragoste.

Iarăşi s-au înfuriat iudeii, zicându-I: „spune-le să

---

[41] Matei 21, 12-13.

tacă!" şi le-a răspuns Iisus: „*Vă zic vouă că de vor tăcea aceştia, pietrele vor striga*" (Luca 19,40). „*Oare niciodată n-aţi citit că din gura pruncilor şi a celor ce sug ai săvârşit laudă?*" (Matei 21,16; Psalmul 8,3). Iar cu acestea Iisus a părăsit Ierusalimul.

† † †

Cu ziua aceasta încep Patimile Domnului. În tot entuziasmul general Iisus tăcea, dacă nu chiar plângea. Poporul acesta, care Îl primea cu aclamaţii de Împărat, peste trei zile va fi cumpărat de farisei pe nimic, să strige lui Pilat: „**Răstigneşte-L**".

Poporul fricos nu pricepe preţul iubirii şi o dă (iubirea) răstignirii.

Intrarea lui Iisus în sufletul nostru să nu fie ca acea intrare în Ierusalim. Templul conştiinţei noastre să nu fie o peşteră de tâlhari, că atunci sigur că şi noi vom vocifera în curtea lui Pilat, strigând: „Răstigneşte-L", „Dă-ni-l pe Baraba!".

De aceea ne-am curăţit Ierusalimul şi Templul din Ierusalim: conştiinţa, făcându-ne iarăşi copii, singurii care L-au primit în Templu din dragoste.

Copilăria este singura noastră vârstă care Îl primeşte pe Iisus. Deci, copiii mei, care Îl primiţi astăzi pe Iisus în Sfânta Împărtăşanie, rămâneţi în dragostea mea, care este dragostea lui Iisus.

† † †

Mulţimea, la apariţia Domnului, a strigat „Osana" şi L-a primit cu flori şi cu ramuri verzi, ca pe un biruitor. Mântuitorul venea smerit, călare pe asin,

mijlocul de locomoţie al săracilor. Mântuitorul apare întotdeauna însoţit de animale care nu au nici o agresivitate în ele (coarne, gheare, colţi), iar măgăruşul este un animal tare blând şi nevinovat.

Acelaşi popor, care L-a întâmpinat cu osanale astăzi, peste trei zile avea să-I strige: „Răstigneşte-L". Să fim şi noi atenţi, cei ce L-am primit în Sfânta Taină, să nu păţim ca poporul acesta.

Să urmăm cu dragoste Domnului, împreună cu Maica Domnului şi Sfântul Ioan, până pe Cruce. Căci numai dragostea poate ajunge până pe Cruce.

Tristeţea Împăratului[42]

Intrarea triumfală în Ierusalim nu era triumfală deloc, nu avea nici un pic de slavă deşartă. Nici cal alb, nici general, nici coloane de armată. Împăratul cel mai sărac dintre oameni, Care n-are unde să-Şi plece capul, desculţ, cu capul gol, doar două haine avea şi în loc de şa, pe mânzul unei asine de împrumut, alte haine de împrumut, ale săracilor săi ucenici. Dar dacă intrarea lui Iisus în Ierusalim nu era triumfală, în schimb era profetică - împlinea punct cu punct cele zise de prooroci: Împăratul tău, Ierusalime, are să vină la tine blând şi smerit, călare pe mânzul asinei (Zaharia 9,9).

Dacă intrarea în Ierusalim nu a fost un triumf al

---

[42] Luca 19, 39-40; Matei 21, 1-21.

slavei deşarte, este pentru că era un triumf al adevărului proorociilor care se împlineau acum. De aceea a admis Iisus aclamaţiile mulţimii săracilor, ca unora ce, într-un entuziasm general, recunosc în Iisus pe Mesia.

Cu un an înainte Iisus a respins şi a fugit din mijlocul gloatei, când aceştia voiau ca să-L pună împărat. Acum, osanalele mulţimilor nu aveau gândul de a-L pune Împărat, ci exprimau bucuria de a-I recunoaşte Împărăţia.

Erau valuri, valuri de osanale şi încă Iisus nu intrase în Ierusalim. Când s-a apropiat convoiul de Ierusalim, „s-a cutremurat Ierusalimul" de osanale în cinstea Celui ce vine în numele Domnului, Împăratul lui Israel.

Câţiva farisei, arşi de osanalele mulţimii, Îi atrag atenţia lui Iisus: *„Învăţătorule, stăpâneşte-Ţi ucenicii"*. Dar au primit un răspuns care le-a dat foc şi mai rău i-a aprins: *„Dacă vor tăcea aceştia, pietrele Ierusalimului vor striga"* (Luca 19, 39-40).

Şi fariseii au făcut mulţimile să tacă, ba, mai mult, peste trei zile le-au întors cu totul pe dos, încât le-au făcut să vocifereze în curtea lui Pilat împotriva lui Iisus, cerându-I răstignirea la rând cu tâlharii.

Iată, fariseii I-au arătat lui Iisus model de stăpânire a mulţimilor, model de opinie publică, cu îngrozitoarea ei putere a laşităţii şi-a vacarmului. Aceasta era adevărata faţă a fariseilor pe chipul mulţimilor.

Gloata se entuziasmează de minuni şi adevăr,

dar, neavând nici o consistenţă[43], se îndoaie după orice vânt, se îndoieşte de orice. Gloata poate fi intimidată, cumpărată, minţită şi trimisă în prăpastie. Iată modelul democraţiei (demono-craţiei de azi).

Iisus ştia toate cele ce aveau să urmeze. De aceea, apropiindu-Se de cetatea Ierusalimului, a plâns-o, că nu-şi cunoaşte ziua cercetării sale de Dumnezeu, spre pacea sa. Deci, i-a profeţit dărâmarea, încât nu va rămânea piatră pe piatră, urmând ca să grăiască pietrele.

Ca mărturie de slava ei trecută a mai rămas doar zidul plângerii, ce-şi adună fiii din toată lumea până în ziua de astăzi.

Una din cele mai grele pedepse: pedeapsa pustiirii.

O mai profetică grăire a pietrelor n-a mai existat niciodată pe pământ şi nici pustiire ca a Ierusalimului, care să nu se mai poată reface: flăcări au ieşit din pământ, împiedicând pe oricine care a încercat vreodată refacerea cetăţii Ierusalimului.

Iată de ce, în toată acea mulţime de oameni, cu osanale şi stâlpări, singurul mare întristat era Iisus, fiindcă vedea prin oameni, prin veacuri, până şi prin pietrele din Ierusalim, cele viitoare.

[43] consistenţă - fermitate, esenţă, tărie, substanţă, miez.

Semne de sfârşit de „Sâmbătă"[44]

Porunca a IV-a din decalog, *„să sfinţeşti ziua sâmbetei"*, era ţinută de evrei cu o rigoare extremă. Chiar Legea impunea această rigoare: orice lucru era oprit în ziua aceea. Neobservarea opreliştii era pedepsită cu moartea (Ieşirea 35, 2-3). Interdicţia mergea până la: nici *„foc să nu faceţi în ziua odihnei în locaşurile voastre"*. De aceea, când „fiii lui Israel" prinseră pe un om aducând lemne din pustie într-o zi de sâmbătă şi-l duseră înaintea lui Moise, acesta îl osândi la moarte şi israelitenii l-au omorât cu pietre. (Numeri 15, 32-36).

Aşa ceva nu încăpea în duhul (iubirea) lui Iisus şi nici îngustimea lor nu o putea răbda. Drept aceea, spre a-i trezi din rigorismul sec al Legii, Iisus vindecă sâmbăta o femeie gârbovă în faţa lor. Mai-marele sinagogii face o observaţie răutăcioasă, răstindu-se către popor, că sâmbăta nu este permis a se vindeca oameni.

Iată care era absurditatea interpretării Legii. Împinseseră rigorismul până la a opri orice facere de bine privitoare la om, dar a da vitelor de mâncare şi apă nu era păcat, a scăpa o vită din primejdie nu era oprit. Absurditatea era aceasta: a face bine omului

---

[44] Luca 13, 10-17.

sâmbăta era păcat, vitelor însă nu. La aşa o socoteală de om, Iisus îi strigă în obraz: „făţarnice". După vederile tale, o vacă, o oaie, un măgar este mai mult decât un om? Este permis să faci bine unui bou dezlegându-l de la iesle sâmbăta, dar a dezlega o fiică a lui Avraam, legată de 18 ani de gârbovire, nu este permis? Făţărnicie. Pe un măgar poţi să-l scapi de la moarte sâmbăta, că nu-i păcat, dar pe un om să-l laşi să moară, că-i păcat să-l scapi. „Făţărnicie"!

† † †

Iisus făcea omului bine sâmbăta şi încă în sinagogă. Sinagoga sărea în aer că Iisus făcea bine sâmbăta. În realitate era o mare făţărnicie, fiindcă ceea ce nu suferea sinagoga nu era atât facerea de bine, cât persoana lui Iisus îi era nesuferită, fiindcă Iisus îi dădea absurditatea în vileag, fără cruţare, şi-i spărgea îngustimea înţelegerii la litera legii.

De altfel, acesta e şi semnul că o instituţie îmbătrâneşte, se apropie de moarte când nu se mai menţine decât prin „Litera" Legilor: propriu-zis e o decădere a oamenilor.

Instituţia sâmbetei îmbătrânise şi ca instituţiile care se apropie de moarte, nu se mai menţinea decât în cârjele literelor Legii. Şi fiindcă sâmbăta, odihna spirituală a omului, nu mai avea decât semnificaţia exterioară, represivă, Iisus îi prevede înlocuirea cu o altă zi.

Sâmbăta Legii ajunsese tot atât de gârbovă ca şi femeia de 18 ani, decât că sâmbăta era acum gârbovă

de 18 veacuri.

„Răstirile oficialităţii" către popor nu mai puteau întârzia căderea definitivă a decăderii.

† † †

Iisus nu avea nici o atribuţie oficială legată de sinagogă. El era un rabin necunoscut de oficialitatea Templului din Ierusalim, deşi examenul îl luase tot în Templul din Ierusalim la 12 ani. Dar Templul s-a temut întotdeauna de examenul acela. Temerea aceasta nu-i era a bună. Cărturarii şi fariseii Templului simţeau că tinerelul acela va veni la ei cu un bici de ştreanguri în mână.

Iisus a numit Templul *„casă a Tatălui Meu"*, şi când era copilaş de 12 ani, şi când a spart bâlciul şi a răsturnat zărăfia din el, dar pe lângă aceleaşi cuvinte a mai adăugat: *„iar voi aţi făcut-o peşteră de tâlhari"*.

Cu acest drept înfrunta Iisus pe mai-marele sinagogii numindu-l „făţarnic".

Altfel, atitudinea lui Iisus în sinagoga Templului ar fi fost de neînţeles omului. Sinagoga era mai mult a lui Iisus decât Templul lui Solomon al Ierusalimului.

Israel cel oficial refuza lui Iisus pe toate căile închipuite această proprietate asupra Templului şi sinagogii. Aceasta era lupta surdă între Iisus şi oficialitate. Acesta era conflictul nemărturisit între Oficialitatea din Ierusalim şi Iisus.

Sinagoga şi mai ales Templul erau cele mai bune mijloace de exploatare a păcatelor şi a necazurilor din Israel, în favoarea unei clase de conducători, care

dijmuiau poporul de viaţă, în numele Legii lui Dumnezeu.

În această situaţie Iisus era un revoluţionar. Un reacţionar de temut.

De fapt a şi schimbat sâmbăta Legii fără Duh în Duminica Învierii. Legea prin Moise a venit, dar Darul şi Adevărul prin Iisus.

† † †

Femeia s-a tămăduit. Templul a fost ras din Ierusalim; sinagoga tot gârbovă a rămas de mărturia între neamuri a Legii fără Duh.

† † †

Trecut-a umbra Legii când Darul a venit.

Aceasta însemnează pentru noi, creştinii, Duminica: ziua Învierii.

Duminica este zi acoperită cu mare preţ. Cu această acoperire se menţine.

Talanţii Împărăţiei[45]

Împărăţiile pământului îşi au banii lor şi Împărăţia lui Dumnezeu îşi are talanţii ei.

„Omul de neam ales" din pilda talanţilor este Iisus.

După învierea Sa din morţi, Iisus S-a dus într-o ţară îndepărtată, „Suirea la Tatăl" - cum i-a spus Mariei Magdalena ce plângea la mormânt - ca să pogoare oamenilor darurile Duhului Sfânt. Cum le-a spus Iisus şi Apostolilor după Înviere: *„Datu-Mi-s-a toată puterea în cer şi pe pământ..."* (Matei 28,18). *„Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, aşa vă trimit şi Eu pe voi..."* (Ioan 20,21). *„Mergeţi, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh, învăţându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă..."* (Matei 28,19). *„Cine va crede şi se va boteza se va mântui, iar cel ce nu va crede se va osândi"* (Marcu 16,16).

Cuvintele acestea erau „întărirea crăiască", împărţirea talanţilor, câmpul de negustorie şi răspunderile. Acesta era ceasul când Iisus a împărţit avuţia Sa lucrătorilor: cele 10 daruri ale Duhului Sfânt. Cu aceşti talanţi[46] ai Duhului Sfânt, cei înzestraţi cu ele au să negustorească în lume, câştigând cu ele fii ai împărăţiei.

---

[45] Matei 25, 14-30; Luca 19, 12-28.

[46] Talente.

De acum încep răspunderile. Ai să ajungi conştient că înzestrarea ta spirituală este de la Dumnezeu şi spre slujirea Lui între oameni ţi s-a dat înzestrarea? Sau te constitui ca un talentat iresponsabil?

Convertirea talentelor este un mare talent. Înzestrările lui Dumnezeu nu ne sunt date ca nişte simple ornamente, de care să ne bucurăm numai noi; ele sunt înzestrări de energie divină, energie pe care lumea nu o cunoaşte. Acestea dau îndrăzneală mucenicilor, răbdare pustnicilor, darul cunoştinţei, curajul adevărului, nebunia pentru Hristos, interpretarea vieţii în perspectiva luminii divine.

În fiecare ins ce vine în lume, Dumnezeu ascunde un gând al Său, o intenţie divină, un plan pe care-l urmăreşte între oameni, şi, potrivit cu el, tocmirea celui care vine capătă însuşirile de a-l putea îndeplini. Aceasta e o mare taină. Aceştia, prevăzuţi de Dumnezeu cu slujbă anumită încă mai înainte de a se naşte (Galateni 1,15; Ieremia 1,5) şi trimişi să o împlinească, sunt slugile Sale, cărora le-a dat avuţia pe mână. Talanţii sunt talentele: înzestrări cu daruri, misiuni, slujbe duhovniceşti şi slujiri cetăţeneşti; meşteşugul artelor; meşteşugul ştiinţei, a oricărei ştiinţe, darul chivernisirii avuţiei; pe scurt, valorile culturii: valoarea morală, politică, teoretică (ştiinţa), estetică, economică şi religioasă.[47]

Şi fără vorbă, s-ar pricepe că toate valorile, talen-

---

[47] Tudor Vianu, Filosofia culturii, Ed. Publicom, Bucureşti, 1945, pg. 30.

tele, ar trebui să se negustorească între oameni, de bunăvoie şi din liberă voinţă, în favoarea lui Dumnezeu, căci precum este o ierarhie a valorilor, tot aşa este un Ierarh al lor.

Dar zice pilda că unii din talentaţi n-au vrut să-L recunoască de stăpân: „cetăţenii Săi Îl urau şi au trimis solie în urma Lui zicând: Nu vrem ca Acesta să domnească peste noi"[48]. Aceştia sunt cei ce nu se cunosc pe sine ca avându-şi obârşia spirituală şi toată înzestrarea de la Dumnezeu, ci socotesc că sunt ale lor darurile date de Dumnezeu. Aceştia nu vor să primească peste ei domnia lui Hristos, ci domnia lui Antihrist. Ei se umflă cu părerea de sine, îşi afumă mintea cu mândria şi scot afară pe Dumnezeu din negustoria lor. A nu lucra cu valorile în sensul în care le-a rostuit Dumnezeu, înseamnă a ieşi din ierarhie şi a face anarhie. Toată zdroaba lor e egală cu îngroparea talantului în pământ.

Dezechilibrul mintal al trufiei a contaminat aproape toate valorile şi le-a pus în conflict. În valoarea politică trufia stârneşte tirania, terorismul, dictatura; în religie, inchiziţia, despotismul, protestantismul; în ştiinţă şi economie, materialismul; în artă, senzualismul; în toate a băgat anarhia faţă de Dumnezeu, Ierarhul lor de drept. Deci, ce vor zice, când li se va cere socoteală?

Dacă Iisus a suflat sufletul viu, viaţa duhovnicească în Adam în temeiul căreia Adam vedea pe

---

[48] Luca 19, 14.

Dumnezeu, dacă a suflat Duhul Sfânt peste Apostoli şi toţi urmaşii lor pentru iertarea păcatelor spre reînvierea duhovnicească a oamenilor şi dacă s-a întărit această înviere prin **suflarea ca de vifor a Duhului Sfânt** în ziua Rusaliilor, a mai rămas totuşi o suflare a Duhului Sfânt pe care Iisus n-a împărtăşit-o omului.

Pilda talanţilor vorbeşte şi despre tăierea acelor vrăjmaşi care n-au vrut ca să domnească Iisus peste ei. La cartea Proorocului Isaia, unde se înşiră darurile sau puterile lui Mesia, ultimul este suflarea de moarte cu care îl va omorî pe cel fărădelege (Isaia 11,4).

Deci de două ori Duhul Sfânt a suflat spre viaţă: o dată - primului om, şi a doua oară, la plinirea vremii - tuturor oamenilor spre reînvierea lor duhovnicească; iar a treia oară va sufla Duhul Sfânt spre moarte spirituală asupra unui singur om, omul fărădelegii.

Nu se poate ca Iisus să nu fie Dumnezeu adevărat când în El erau: începutul şi sfârşitul, Alfa şi Omega[49], într-o continuă şi divină prezenţă. De altfel, această prezenţă a lui Iisus în toate fragmentele timpului este ceea ce dă talanţilor valoarea lor de energii divine. Cei înzestraţi cu aceşti talanţi sau talente ale Duhului Sfânt se cuvine să negustorească cu ele în lume, câştigând fii ai împărăţiei. Legile negustoriei sunt cele două legi: iubirea de Dumnezeu şi iubirea de oameni.

Tot celui ce recunoaşte Providenţa de la Dumne-

---

[49] Apocalipsa 1, 8.

zeu a talentelor sale, i se va mai da şi tot celui ce i se pare că nu le are de la Dumnezeu, i se va lua şi ceea ce i se pare că are.

Cu talantul Botezului sunt dăruiţi creştinii ortodocşi, talant îngropat, şi de puţini dezgropat şi sporit.

Un destin înţeles

Pribegim mulţi ani în viaţă fără a ne lămuri un rost în lume. Unii pribegesc fără rost, fără ţintă. Alţii îl caută toată viaţa fără să-l găsească sau fără să ştie că l-au găsit.

Înţeleg prin destin rosturile pe care le-a ascuns Dumnezeu în viaţa fiecărui om şi pe care omul trebuie să le desfăşoare la rându-i între oameni. În fiecare ins e sădită o intenţie a lui Dumnezeu, care prin om trebuie să devină creaţie.

În creştinism omul este ridicat până la cinstea de colaborator al lui Dumnezeu, iar această colaborare e destinul. Talanţii (talentele) sunt înzestrările acestei colaborări ale lui Dumnezeu cu omul.

Lucrând în sensul înzestrărilor, lucrezi în sensul destinului tău. Omul e neliniştit câtă vreme nu ştie ce vrea Dumnezeu cu el, ce vrea Dumnezeu de la el.

Viaţa (pământească) nu e un scop în sine, ci numai un mijloc, e numai cadrul unui destin sau e în cadrul unui destin.

Mulţi se tem de cuvântul destin, ca nu cumva să

însemneze predestin, prin urmare, să se trezească într-o doctrină fără de libertatea voinţei, deci fără conceptul specific creştin al responsabilităţii ultime.

Cum să nu răspunzi de ce ţi-a dat Dumnezeu?

Şi cum să nu răspunzi dacă n-ai făcut ce ţi-a dat de făcut?

Lucrătorii viei angajaţi de Dumnezeu, iconomi ai creaţiei Sale, nu aveau să răspundă pentru că şi-au interpretat destinul? Mozaicii din Ierusalim, care aveau această istorie unică în lume, istorie mai mult a viitorului decât a trecutului - Sfânta Scriptură - nu sunt cu atât mai răspunzători, cu cât n-au înţeles destinul ascuns de Dumnezeu în neamul lor, în sensul lui Dumnezeu, ci în sensul unei împărăţii pământeşti? Marea răspundere a lui Israel a rămas tocmai vinovăţia că nu s-au integrat în viitorul pe care-l destinase Dumnezeu Scripturii.

Dar iată că vine cineva la Praznicul Paştilor în Ierusalim, un copilaş de 12 ani, plăcut la chip, cu ochii frumoşi şi păr bălai ca odinioară strămoşul lui, David (Regi 16,22), Care Îşi înţelege destinul la reala interpretare a destinului lui Israel.

Toţi capii de familie erau îndatoraţi de religie să vină la Ierusalim de 3 ori pe an. Printre aceste 3 zile era şi Praznicul Paştilor iudeilor, care comemora ieşirea evreilor din robia Egiptului, dar mai însemna şi ultima zi a robiei, când aşteptau îmbrăcaţi de plecare porunca lui Faraon de punere în libertate. Mai era ţinută în Praznicul Paştilor şi jertfa pe altarul templului a mielului pascal, sângele căruia era semn

pe uşa fiecărui israelitean, spre apărarea de îngerul morţii care pedepsea Egiptul.

Când a văzut copilul Iisus jertfa şi arderea mielului, atunci Cel ce era personificarea iubirii S-a identificat durerii mielului şi deodată I s-a deschis taina ce preînchipuie această jertfă. Această puternică impresie a jertfei unui miel nevinovat a organizat dintr-o dată, într-o lumină nouă de viitor, întrebările pe care avea să le pună rabinilor de îndată ce-i va putea prinde de vorbă. De aceea, după praznic, Iisus nici gând nu avea să se întoarcă acasă, până ce nu afla tot ce-L ardea pe el. Cum Iisus avea 12 ani, vârsta de trecere între copii şi tineri şi vârsta de admitere în şcoala rabinică a templului - printre tinerii care şedeau la picioarele bătrânilor era şi Iisus. Într-o aripă a templului (întrebându-i şi răspunzându-le din Scriptură), preoţii ţineau curs de îndrumare prin întrebări şi răspunsuri, în felul în care erau mai de mult şcolile profeţilor.

Iisus era printre mozareţii templului, întrebându-i şi răspunzându-le din Scriptură despre venirea lui Mesia. Bătrânii ascultau Copilul şi se minunau de înţelepciunea Lui. Ei nu-şi puteau da seama că vorbesc cu un Copil ce Şi-a înţeles destinul: misiunea pe care o avea în lume de a înlocui cu Sine mielul de jertfă. Cu umilinţă de copil, Iisus repetă textele din profeţi, arătând înţelesuri mai adânci pe care mozareţii le treceau cu vederea. Copilul îi întreba mai des despre locul din Isaia, în care sunt profeţite suferinţele lui Mesia, şi din Psalmi, despre jertfa Mielului

lui Dumnezeu. Dacă de la această întâlnire a lui Iisus cu mai-marii templului s-ar fi mers mai înainte, s-ar fi trezit un mare interes pentru ale religiei, şi când Iisus, la 30 de ani - vârsta legală ce dădea dreptul de a învăţa - ar fi început să propovăduiască, ar fi găsit căpetenii care să-L primească drept o împlinire a Scripturilor.

Bătrânii aveau în El mari făgăduinţe, dar nu le vedeau decât prin cercul lor îngust. Copilul le mişca inima, cum poate n-o făcuse nici un om până la El. Dumnezeu încearcă să le dea învăţătorilor lui Israel o nouă lumină a Scripturilor, folosindu-se de nevinovăţia de copil a Fiului Său, singura cale care nu le rănea îngâmfarea lor de rabini. Ei nu admiteau ca cineva să-i înveţe. De aceea Iisus le-a dat impresia că ei sunt învăţătorii iar El şcolarul. Era singura cale de a le arăta că profeţiile mesianice mai au şi alt înţeles. Dar trufia lor nu le îngăduia să recunoască şi o altă interpretare a Scripturilor, decât aceea care le satisfăcea pofta de dominaţie.

Dacă L-ar fi ascultat, tâlcuirea locurilor mesianice ar fi suferit o radicală reformă, în sensul vederilor dumnezeiescului copil.

Au trecut 3 zile frumoase pentru Iisus, nu însă şi pentru Iosif şi Maria, Maica Sa, care-L căutau deznădăjduiţi. Când Îl găsesc între bătrâni, mama Îi face o duioasă dojană - *„Ce ne-ai făcut? Tatăl Tău şi cu mine Te căutam!"* La aceste cuvinte ale mamei, copilul răspunde într-un grai neînţeles: - *„Nu ştiaţi că în casa Tatălui Meu se cade să fiu?"* Iisus aflase cine era şi ce

avea de făcut.

Iată un destin înțeles la 12 ani. Întâlnirea cu jertfa din templu şi cu rabinii, I-a făcut lui Iisus revelarea destinului. Deşi acesta ar fi trebuit să fie cunoscut de ei după Scripturi - iată Iisus Şi-l cunoaşte împotriva lor, fiindcă cunoaşterea lor era orbită de prejudecăţi politice şi nu era orientată spre năzuinţele desăvârşirii.

Dreptul Simeon Îl cunoaşte pe Copil acum 12 ani, în acelaşi templu, dar urmaşii dreptului nu mai aveau viaţa lui ca să-l cunoască şi ei. Acesta din copilărie, ars de o rază a destinului, aştepta...

Oamenii nu ştiau cu ce răbdare şi îndârjire a înzestrat Providenţa pe Copilaşul acesta Căruia I-a încredinţat marea misiune a mântuirii oamenilor. De atunci nu mai este între oameni destin mai mare decât al lui Iisus. Iar Iisus Şi-a asociat la acelaşi destin al Său pe toţi ucenicii Săi din veacuri. A fi gura Lui, a fi inima Lui către orice necăjit al lumii, a face din viaţa ta viaţa Lui. Aşa cum şi Sfântul Pavel îşi interpreta destinul - *„Mie a vieţui este Hristos, iar a muri* (pentru El) *este DOBÂNDĂ"* (Filipeni 1,21). De atunci Iisus dă omului şi toată energia Lui divină. Iisus este un destin întruchipat.

- Cine-L ajunge, ştie ce are de făcut!

Ca de la sine înţeles

Aşa vrea Iisus să ne însuşim împlinirea poruncilor: precum nu mulţumeşti slujitorului (sau copilului) tău care te serveşte, iar acela n-are nici un motiv să se supere, tot aşa şi noi, faţă de Dumnezeu, nu vom avea pretenţia ca Dumnezeu să ne mulţumească precum că I-am împlinit poruncile.

Este drept că El nu lasă nerăsplătit nici măcar un pahar cu apă dat cu dragoste vreunui însetat în numele Lui, darămite lucruri mai de seamă.

Iisus nu admite nici lauda de la alţii, nici lauda de sine. A fost lăudat şi Iisus de câteva ori, dar de fiecare dată a ferit laudele de la Sine.

Iisus însă S-a bucurat de câte unii oameni. Recunoştinţa era cea mai bună încurajare şi Iisus o avea; deşi în folosul omului era întoarsă. Lauda de sine şi lauda de la alţii este slavă deşartă şi îi ia faptei meritul de a mai fi răsplătită de Dumnezeu. Iubitorii de slavă deşartă îşi iau plata de la oameni.

Cei ce vor lua-o de la Dumnezeu, lucrează pentru oameni ca pentru Dumnezeu, iar de la ei nu primesc plata deşartă, sau dacă aceia le-o dau ei o întorc lui Dumnezeu.

Iisus vrea ca fapta bună să izvorască natural, dintr-o natură bună în chip dezinteresat, cum creşte bobul de grâu şi cum izvorăşte apa din stânci, fără

să se preocupe de bunătatea lor.

Fapta bună este bună numai dacă este acoperită de smerenie. Nu de viclenii sau de interes acoperită. Smerenia este ca dragostea, nu caută ale sale.

„Vreau să fie omul bun chiar dacă n-ar fi rai sau iad" (Charreu 1541-1603). Cuvântul acesta a fost interzis pe vremuri din cauza spiritului sceptic care domnea în filozofia timpului, dar adevărul lui rămâne: voinţa unei naturi bune care să facă binele ca pe un lucru de la sine înţeles.

O natură bună (îmbunătăţită) îşi simplifică de la sine principiile şi marginile. S-ar apropia de natura originară a cărei icoană, printre noi, numai copiii o mai au.

S-a supărat Iisus[50]

Cât de puţin au înţeles chiar ucenicii lui Iisus sensul căsătoriei[51] se vede din întâmplarea ce a urmat îndată după această lămurire. Mai mult au înţeles mamele ce-şi aduceau la El pruncii, ca să-Şi pună mâinile peste ei şi să-i binecuvânteze. Ucenicii îi certau pe cei care-i aduceau. Iisus, văzând aceasta, S-a supărat şi le-a zis: *„Lăsaţi pruncii să vină la Mine şi nu-i opriţi!"* (Matei 19,14).

Iată o supărare a lui Iisus. Supărarea că copiii nu

[50] Matei 19, 14.

[51] Matei 19, 3-12.

sunt lăsaţi de mici să vină la Iisus.

Este lucru ştiut, că omul din copilărie aduce închinarea pentru Dumnezeu, nu indiferentismul sau necredinţa. Rar când este altfel. Copilăria este intervalul vieţii mai apropiat de sfinţenie, mai capabil de credinţă.

Şi oricum, în orice domeniu, „credinţa" este factorul pe care se clădeşte şi pe care se contează. Dacă acest factor este înclinat dintru început spre Dumnezeu, vom avea „credinţa în Dumnezeu". Dacă este înclinat împotriva Lui, vom avea „credinţă în necredinţă": *„cred Doamne, ajută necredinţei mele"*.

Filozofia, oricare ar fi ea, se bazează pe factorul primordial al credinţei în raţiune, al credinţei în ştiinţă etc.

Împărăţia lui Dumnezeu este făgăduită copiilor, oamenilor ce o primesc fără discuţie, ca nişte copii, oamenilor ce au venit la Iisus de copii. Deci, cum să nu se supere Împăratul când copiii sunt opriţi de a veni la Iisus, când Iisus le este interzis?

Ştiu, însă, că indiferent cum este dirijată educaţia copiilor, tot Dumnezeu este Tatăl sufletului, şi cele ce le lucrează educaţia pe dinafară pot fi zădărnicite de cele dinlăuntru. Conştiinţa este un grai de altă natură de cum poate vorbi omul.

Cu toate că lucrurile pot să se desfăşoare şi în favoarea necredinţei, totuşi Dumnezeu rânduieşte fiecărei generaţii libertatea de a decide.

Mare este răspunderea celor ce opresc copiii de la Iisus. *„Mai de folos i-ar fi lui de i s-ar lega o piatră de*

moară de grumaz şi să se arunce în mare decât să smintească pe unul din aceştia mai mici" (Luca 17,2).

Sfinţenie

Lui Iisus toate lucrurile, întâmplările, oamenii de tot felul, până şi copiii Îi prilejuiau motive de revelaţie. De la toate lucrurile lumii, Iisus ridică oamenii la raţiunile supranaturale ale Providenţei.

Pe copii, de pildă, Iisus i-a găsit modelul sufletului deschis spre Dumnezeu. Ei, deşi nu înţeleg nimic şi nu schiţează nici o împotrivire dialectică, cred totul şi cu credinţă pun întrebări uimitoare lui Dumnezeu. Pentru ei, existenţa lui Dumnezeu şi prezenţa divină este un lucru de la sine înţeles. Nu în zadar s-au alăturat aceste două cuvinte: copilăria şi sfinţenia.

De fapt, omul începe viaţa cu sfinţenia, apoi o pierde: devine păcătos, devine „întrebătorul complicat şi cumplit al veacului acestuia".

Acum întreabă din necredinţă.

Urmează o viaţă zdrobită de toate urmările necredinţei. Acestea scot din om sau un umilit şi înţelepţit, sau un răzvrătit cu desăvârşire.

Iată de ce marile concluzii, ca de pildă a lui Solomon, a deşertăciunii lucrurilor de sub soare, sau a lui Socrate, a căruia singură ştiinţă sigură a fost că nu ştie nimic, şi a altor mărturisitori sinceri ai neputinţei şi tragediei omului, îi apropie iarăşi ca pe nişte

copii de Dumnezeu.

Mare preţ are prima nevinovăţie a vieţii, dar născuţi din nou sunt şi oamenii lămuriţi prin „cuptorul smereniei"... Parcă se întrevede explicaţia la întrebarea: de ce toţi înţelepţii iubesc copiii? Pentru că sunt din aceeaşi familie duhovnicească.

În conflict cu idealul

Idealul nu este o idee sau o situaţie viitoare optimă, idealul este o fiinţă. Este ceva după care tânjeşti din străfundul fiinţei tale. Este cunoscută aşteptarea exasperată a lui Mesia în Israel, ca o ultimă salvare a omului.

Acesta este şi idealul: salvarea omului din neant.

* * *

Cu toate acestea Israel era în conflict cu idealul[52]. Dumnezeu Îşi cunoaşte poporul şi-l pune pe Isaia Proorocul „să scrie într-o carte ca să fie mărturie pentru mai târziu, mărturie veşnică". Căci ei sunt un popor de răzvrătiţi, feciori mincinoşi, care nu voiesc să asculte de legea Domnului, care zic proorocilor: „Voi nu vedeţi", şi văzătorilor: *„Nu ne proorociţi pedepse, spuneţi-ne lucruri măgulitoare"*. *„Duceţi-vă la o parte din cale, nu ne împiedicaţi din drum, luaţi din faţa noastră pe Sfântul lui Israel"* (Isaia 30, 8-11).

---

[52] Luca 18, 31-34.

Orice ideal omenesc este greu de atins, de cele mai multe ori este de neajuns, spre deosebire de Iisus[53], idealul în ființă, Care în loc să fie neajuns Se impune oamenilor printr-o divină prezență. Dar cu oamenii[54] a pățit tocmai cele prevăzute: *„A luat la Sine pe cei 12 şi le-a zis: iată ne suim în Ierusalim şi se vor împlini toate cele ce s-au scris de Prooroci, despre Fiul Omului. Căci va fi dat în mâna păgânilor şi va fi batjocorit, va fi înfruntat ruşinos şi va fi scuipat şi după ce-L vor biciui Îl vor ucide, dar a treia zi va învia"* (Luca 18, 31-33).

Spre deosebire de idealurile omeneşti, care cum se ating pier ca fumul, neavând nici o consistență şi trăinicie, idealul întrupat în Iisus deşi răutatea omenească l-a supus până şi la cea mai de ocară omorâre, pe cruce, iată că a treia zi va învia cutremurând de moarte pe cei ce l-au omorât.

Aşa ceva nu se mai văzuse între oameni. Când le-a spus Iisus Apostolilor această istorie viitoare a conflictului lumii (omului) cu idealul *„dar mai ales a învierii Lui din morți"*, ei n-au înțeles nimic. *„Înțelesul cuvintelor acestora era ascuns pentru ei"* (Luca 18,34).

Nu pricepeau că tânjirea profundă a ființei omeneşti era refacerea nemuririi sale[55] şi după aceeaşi refacere a ființei omeneşti tânjeşte şi Iisus, motiv pentru care stă mereu în fața veacului primind

---

53 Omul ideal.

54 - oameni care întru aceasta sunt mincinoşi, că vorbesc de ideal, dar pe Cel care este cu adevărat ideal Îl scuipă, Îl biciuiesc şi-L ucid.

55 În comuniune veşnică cu Dumnezeu.

încontinuu acelaşi tratament.

Dar, după Sfânta Înviere a Mântuitorului şi după mărturia istoriei despre această biruinţă, ca biruinţă,[56] noi, urmaşii Apostolilor, nu mai putem zice că n-am înţeles nimic.

Hristos a Înviat, însemnează că într-adevăr Dumnezeu există.

Hristos a înviat, însemnează că într-adevăr există lumea cerească ca lume reală şi fără moarte.

Hristos a înviat, însemnează că viaţa este mai tare ca moartea.

Hristos a înviat, însemnează că răul este mai slab decât binele.

Hristos a înviat, însemnează că toate nădejdile bune ale oamenilor sunt îndreptăţite.

Hristos a înviat, însemnează că toate problemele vieţii sunt pe deplin dezlegate.

Toate parabolele principale şi grele sunt pe deplin lămurite. Cătuşele întunericului şi ale tristeţii sunt sfărâmate fiindcă Hristos a înviat!

Iată ce însemnează a fi ucenicul idealului întrupat: peste toate tristeţile veacului de acum va fi martor - cu preţul vieţii - al Învierii omeneşti, la destinaţia ei de obârşie.

[56] - şi după mărturia istoriei despre consistenţa mai presus de fire a acestui ideal al lui Iisus faţă de orice ideal omenesc -

Respinşi, chemaţi şi trimişi[57]

În Iisus cunoaşterea omului era dublată de cunoaşterea lui Dumnezeu. În temeiul cunoaşterii divine, Iisus vorbea de-a dreptul cu structura, cu destinul şi cu tot sensul omului care-I punea vreo întrebare, Îi exprima o dorinţă sau le avea, fără să le exprime, în preajma lui Iisus.

Nimeni dintre oameni nu se cunoaşte pe sine cum ne cunoaşte Iisus. Pe Saul, fariseul din Tars, l-a cunoscut şi l-a destinat apostoliei încă înainte de a se naşte[58]. Pe Ieremia Proorocul, de asemenea[59]. În Iisus vorbea Providenţa cu oamenii.

Cu acestea ştiute, ne dăm seama ce puţin ştim noi din căile noastre.

Dar chiar mergând cu Iisus pe cale, căpătăm răspunsuri ce nu ne dumiresc.

De pildă, unuia, care dorea ca să meargă cu Iisus, îi pune dinainte greutăţile acestei decizii: Vei fi expropriat din lume, îţi convine? Şi nu i-a convenit; a rămas de cale. Structura lui nu rezista la un destin eroic, de risc.

Al doilea era înzestrat de Dumnezeu să-I fie martor între oameni: dar el nu ştia aceasta. Iisus l-a chemat:

---

[57] Luca 9, 59-62.

[58] Galateni 1, 15-16.

[59] Ieremia 1, 5-9.

„Vino după Mine". El, însă, Îl întâmpină cu datoria categorică de a îngropa pe tatăl său. Acum, fie că de fapt tatăl său murise şi trebuia îngropat, fie că făgăduia lui Iisus să vină după moartea părinţilor săi, când va fi liber. Răspunsul lui Iisus se potriveşte pentru amândouă cazurile şi este revelatoriu. Toţi care nu cred şi nu urmează lui Dumnezeu sunt morţi înaintea (în faţa) lui Dumnezeu. La aceştia se referă Iisus când îl descurca pe al doilea spre rostul său: *„Lasă morţii să-şi îngroape morţii lor"*[60].

Ar fi surprinzător răspunsul vreunuia: Doamne, lasă-mă să-mi îngrop necredinţa mea.

Dumnezeu nu îngăduie nici o tranzacţie cu moartea: *„Tu, mergi de vesteşte împărăţia lui Dumnezeu!"*. Imperativul împărăţiei dezleagă, rupe chiar lanţurile morţii. Nu aşteaptă până ajungi tu cu mintea în evidenţa luminii divine şi abia atunci să propovăduieşti împărăţia lui Dumnezeu. A aştepta până atunci înseamnă a sta cu mâna pe plug şi a te uita îndărăt, cum i-a spus unui al treilea. Când te-a găsit Dumnezeu bun de vreo treabă pentru Împărăţia Sa între oameni, ai isprăvit cu toate obligaţiile lumii.

Aceasta este chemarea şi prin acestea se cunoaşte. Când ţi-a mai şi pus în mână plugul şi ţi-a dat şi ţarina inimii omeneşti să o lucrezi şi să sameni Cuvântul Împărăţiei, atunci eşti trimisul lui Dumnezeu. Nu este de mirare, deci, dacă cele mai înalte vârfuri cunosc cele mai dese şi mai mari furtuni.

---

[60] Luca 9, 57-62; Matei 8, 19-22.

Iconomul nedrept[61]

O pildă cu mai multe înţelesuri

Pilda aceasta este una din cele mai grele şi mai plină de înţelepciune şi de înţelesuri.

1. În sensul ei literal, iconomul denunţat că risipeşte avuţiile, că lucrează după alte norme decât ale capitalizării dobânzii, la o adică, îşi face prieteni pe datornici, iertându-le jumătate din datorii, ca să fie primit în casele lor, când va fi dat afară din iconomie; îşi face prieteni cu bogăţia care nu era a lui, cu bogăţia nedreaptă.

Este o socoteală părtinitoare de oameni, deşi păgubitoare de avuţie, dar, întrucât pune omul mai presus de avuţie, socoteala sa este găsită, în felul ei, mai bună decât a fiilor luminii.

Dacă, de fapt şi de drept, proprietatea şi stăpânia lumii e a lui Dumnezeu, atunci omul e numai un fel de administrator şi nicidecum proprietarul absolut al lumii. Pentru ca să înfrâneze pe om de la a crede nebuneşte că este stăpân absolut al lumii, aşa cum crede îngerul nebun şi începătorul nebuniei - Lucifer - Dumnezeu l-a numit pe om „iconom nedrept" când omul se lipeşte de făptură, de avuţie, de slavă, care i se fac mamona. **Căci nu-şi dă seama bietul om**

---

[61] Luca 16, 1-12.

că, primind ispita, va fi zdrobit sub dărâmăturile propriei sale iubiri nebune. Deci nu poţi sluji şi lui Dumnezeu şi lui mamona. Cu toate acestea, Dumnezeu laudă pe iconomul pârât, care şi-a făcut prieteni cu ajutorul bogăţiei care nu-i aparţinea, şi-i făgăduieşte că atunci când o va isprăvi de risipit, după Legea dumnezeiască a iubirii de oameni, îl va primi în împărăţie.

De aici putem scoate înţelesul bogăţiei: nu sărăcia te mântuieşte, nici bogăţia nu te osândeşte, şi tot aşa, nu bogăţia te mântuieşte, nici sărăcia nu te osândeşte ci faptul cum stai cu sufletul şi faţă de bogăţie şi faţă de sărăcie. De asta atârnă mântuirea sau osânda ta. Astfel, eşti sărac dar zorit cu gândul după avuţie, iată că nu te mântuieşti. Sau eşti bogat dar desfăcut cu inima de bogăţia ta, iată că nu te primejduieşte bogăţia ta.

† † †

2. Diavolul ştie cât iubeşte Dumnezeu pe om, de aceea îl pârăşte neîncetat înaintea lui Dumnezeu, precum că I-ar risipi avuţiile.

Omul este iconomul lui Dumnezeu, al lumii, administratorul lui Dumnezeu asupra lumii. Îngerii căzuţi au fost aruncaţi pe pământ şi de atunci potrivnicul se dă pe sine stăpân al pământului şi al tuturor împărăţiilor lumii. De aici, tot războiul văzut şi nevăzut asupra proprietăţii lumii. A scoate din preţul lumii un câştig lui Dumnezeu, câştigul acesta înseamnă jaf în păruta proprietate a căzuţilor îngeri (a dracilor),

deci motive de pâră şi război omului.

Fiindcă proprietatea omului este discutată între om şi pârâş, acesta din urmă o consideră o avuţie nedreaptă. Peste tot în lumea aceasta veşnicia este avuţia caracteristică firii nemuritoare omului şi aici este pus doar ca iconom nedrept, iconom de probă, peste nişte lucruri provizorii. Cum iconomiseşte cele provizorii firii sale, aşa va primi sau i se vor refuza cele proprii veşniciei sale.

Dar proprii veşniciei sale sunt darurile Duhului Sfânt: „Duhul Sfânt vă dau vouă".

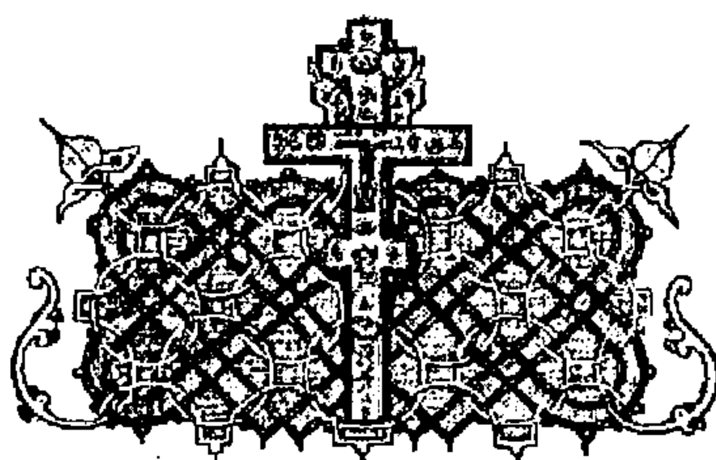
† † †

3. Omul, ca slujitor al Stăpânului, mai este şi „iconom al Tainelor lui Dumnezeu". Ca atare, multă pagubă face un preot în averea de păcate a oamenilor, ştergându-le cu darul iertării datoriile agonisite diavolului şi capitalizate în om.

† † †

4. Iertând, ştergi ce ierţi. Ce ierţi la altul, ţie ţi se şterge. Judecata aceasta te scoate de sub judecată.

Vor mai fi şi alte înţelesuri.

Prietenul păcătoşilor

Păcătoşii au un prieten, pe Iisus.

Din momentul în care cunoşti că eşti păcătos, te-ai schimbat din vrăjmaşul lui Dumnezeu în prietenul Lui. Dumnezeu nu este vrăjmaşul omului niciodată, că nu poate fi şi nici nu Se schimbă, El acelaşi fiind. Schimbarea e a omului. Nici îngerii răi nu se pot schimba, numai omul se poate schimba.

Schimbarea care bucură Cerul este din rău în bine. Este şi din bine în rău. Prima este convertire, a doua este cădere. Definitive, nu-s nici una. Până la moarte există posibilitatea căderii şi a convertirii, dar moartea fixează ori una, ori alta din posibilităţi.

Toată suferinţa este a divinului Prieten, Care te aşteaptă la toate răspântiile lumii să-L recunoşti prieten. În divina-I prezenţă tu te cunoşti păcătos.

„Drepţii" (făţarnicii - aşa zis drepţi) nu se cunosc păcătoşi, ei sunt drepţi în ochii lor sau înaintea oamenilor. Pe când în ochii Domnului, „nici Cerul nu este destul de curat".

Când crezi despre tine că eşti drept ai închis toate posibilităţile tale de desăvârşire. Când ştii că eşti păcătos, când eşti convins de nedesăvârşirea ta, este semn că Cel desăvârşit este lângă tine şi conştiinţa ta strigă diferenţa dintre El şi tine.

Prietenul păcătoşilor aşteaptă pe toţi cei ce vor să

se mântuiască, îi caută, aleargă după ei şi face aceasta până la ultimul om al împărăţiei Sale.

Iată o nevăzută dimensiune a Crucii.

Condiţiile uceniciei[62]

Sunt multe chipuri de a intra întru Împărăţia lui Dumnezeu, dar numai o singură Uşă: Iisus. A fi ucenicul lui Iisus, ucenicul Adevărului, înseamnă să-ţi faci inventarul libertăţii...

„Adevărul vă va slobozi pe voi"[63], adevărul vă va face liberi. Libertatea e a fiilor lui Dumnezeu - cine nu se va lepăda de sine, nu va fi liber şi de sine, *„nu va putea fi ucenicul Meu"* (nu este vrednic de Mine[64]).

Totuşi iniţiativa porneşte din amândouă părţile: şi de la Dumnezeu şi de la om. Dar şi iniţiativa omului spre Adevăr, tot Dumnezeu o trezeşte. De aici începe faza conştientă a deciziei. De acum ucenicul trebuie să ştie cât costă decizia sa: liber de mamă, liber de tată, liber de nevastă, liber de copii. Iisus confiscă totul, rupe legăturile firii, dezleagă omul.

A fi ucenicul lui Iisus nu înseamnă a te opri la mijlocul uceniciei. A fi ucenicul lui Iisus înseamnă

---

[62] Chemarea Apostolilor şi trimiterea lor la propovăduire, lepădarea de sine; Matei 10, 16-38; Luca 14, 26-35.

[63] Ioan 8, 31-32.

[64] Matei 10, 38.

a prevedea un război şi a-ţi zidi o cetate[65]. A nu-ţi face socoteala aceasta înseamnă a te face de râs. Iar a nu te face de râs însemnează a-L urma pe Iisus în toată calea vieţii tale pământeşti, chiar dacă ultimul pas al căii îl vei avea de făcut răstignit pe cruce!...

„Dumnezeu poartă paşii omului", iar aceştia sunt marile hotărâri spre El.

Aceştia sunt „sarea" pământului omenesc, care, numai aşa fiind, nu lasă firea să se strice. Dacă nu sunt aşa, „îi calcă lumea în picioare"[66] ca pe nişte netrebnici.

Cei mai bogaţi săraci

Fără toiag, nici traistă, fără pâine, nici arginţi, ci numai cu un rând de haine, aşa a fost prima apostolie a ucenicilor. Nu i-a aruncat în grijă: i-a descojit de grijă.

Nu poţi propovădui Împărăţia cerurilor cu plumbul materiei pe aripi, aşa se zice de obicei.

Dar Iisus nu are mentalitatea scizionistă între duh şi materie. Poziţia lui Iisus e puterea duhului asupra materiei, puterea duhului curat asupra duhului decăzut, care a antrenat degradarea materiei.

Iisus le-a dat ucenicilor puterea duhovnicească de a stăvili degradarea materiei vii, de a stăvili

[65] Luca 14, 28-30.

[66] Luca 14, 34-35; Matei 5, 13.

decăderea sufletească a omului. Aşa înzestrări duhovniceşti (spirituale) efective acopereau chipul sărăciei apostolice.

Iisus, motivul revoluţiei ultime[67]

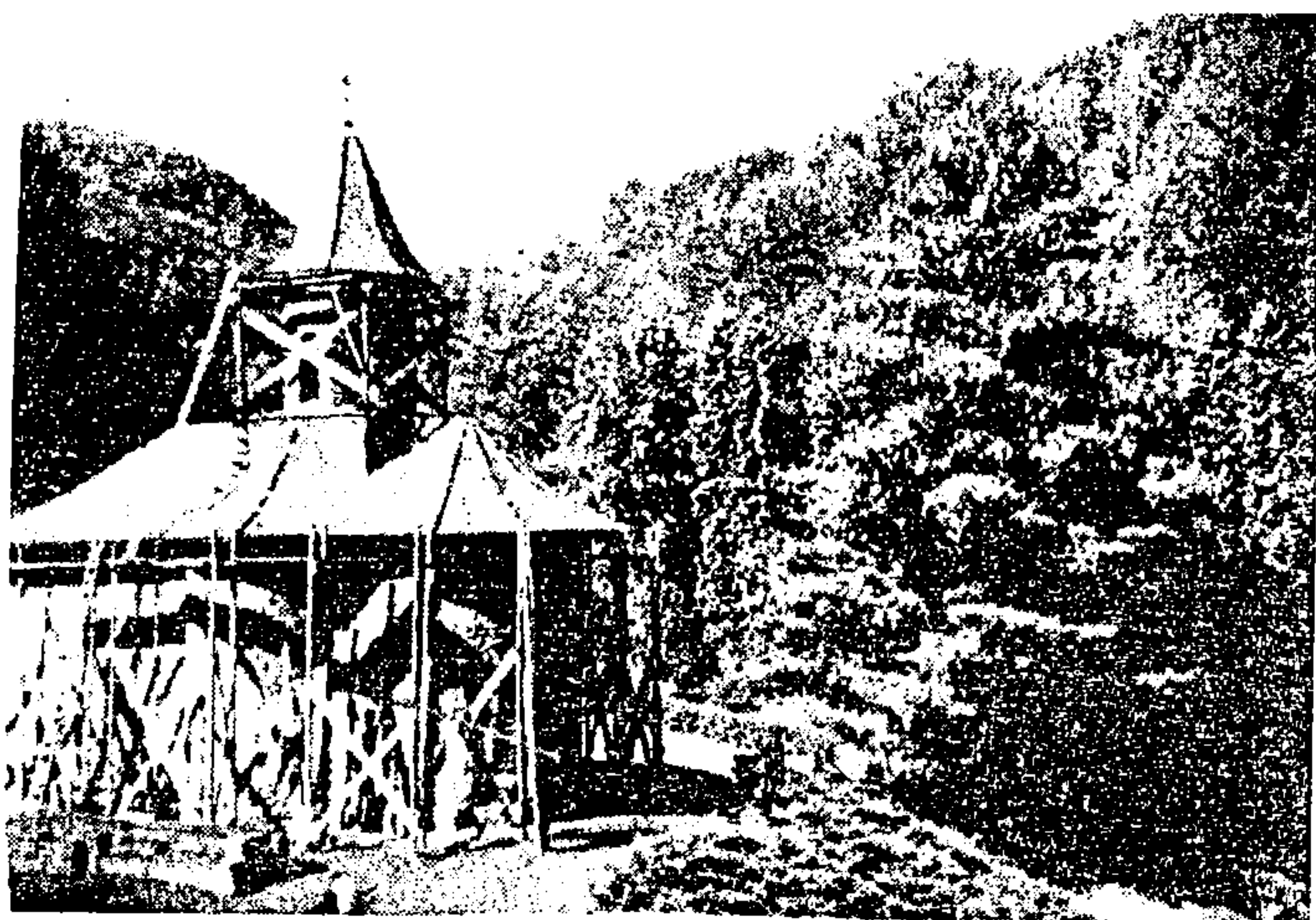
Se întrevede că se vor lichida toate motivele de război dintre oameni: motive economice, naţionale, rasiale, etc. Va mai rămâne unul: motivul lui Dumnezeu. Iisus a azvârlit pe pământ focul acestei revoluţii: pârjolul dragostei lui Dumnezeu, care aprinde împotrivă-i văpaia urii împotriva lui Dumnezeu.

Iisus a venit să ne arunce sabia între virtuţi şi păcat[68]. Iată oamenii învrăjbindu-se de moarte, pe motivul lui Dumnezeu. Nu va fi casă fără gâlceavă din cauza lui Iisus. Ultimul ideal capabil de unificare a oamenilor va dovedi oamenii incapabili de el. Cu cât oamenii îşi vor pogorî destinul lor din cer pe pământ, cu atât mai mult se va cutremura pământul sub ei: fiindcă totuşi nu este pace decât sub Dumnezeu. Un destin răsturnat antrenează în răsturnare, în revoluţie, totul în jurul lui. Aşa se face că cei ai lui Dumnezeu „cunoscând duhul vremii", cunoscând înclinarea ei spre Făcătorul său, au pacea lui Dumnezeu, pe când ceilalţi, ignorând sensul existenţei,

[67] Matei 10, 1-43.
[68] Matei 10, 34.

iubind faţa exterioară a lumii, se găsesc în afară de sens, aruncaţi lăuntric de pârâşul lor - conştiinţa - care şi fără credinţa lor, îi va aduce la judecata lui Dumnezeu. Iar Judecătorul va da dreptate pârâşului lor - „conştiinţei" - fiindcă aceştia nu s-au împăcat cu ea, pe când mergeau alături stadia vieţii acesteia (Matei 5, 25-26).

Iisus destăinuieşte şi aceasta, că li s-a prevăzut o temniţă care să semene cu ei, cu existenţa lor negativă. Acolo nu există Dumnezeu, decât ca un coşmar, ca o lipsă, ca un chin absolut. Iată dreptatea care atârnă peste ucigaşii drepţilor.

Biserica Mănăstirii Prislop, în renovare, slujitor fiind Părintele Arsenie Boca

Răsplata în lumină
(Luca 14, 1, 12-15)

Intrând Iisus în casa unui fariseu ca să mănânce, şi fiind sâmbătă, în ziua aceea erau la masă şi bogaţi şi rude ale fariseului.

Iisus, deşi oaspete, deci obligat la politeţe, face aspră îndreptare stăpânului casei, care l-a invitat. Anume: dacă vrea să aibă un folos din milostenie, să nu mai cheme rudeniile şi bogaţii la masă, că aceştia îi pot anula binefacerea, chemându-l şi ei la rândul lor, ci să cheme săracii, orbii, şchiopii şi neputincioşii, fiindcă aceştia n-au să-l poată răsplăti niciodată şi cum toată fapta are o răsplată, în locul săracilor rămâne Dumnezeu dator cu răsplătirea. Dar termenul lui Dumnezeu la care răsplăteşte până şi un pahar de apă dat în numele Lui, este ziua învierii din morţi.

Dar, precum *„Alta este strălucirea soarelui şi alta este strălucirea Lunii şi alta a stelelor; că stea de stea se deosebeşte în strălucire"*, aşa este şi învierea morţilor: *„Se seamănă* (trupul) *întru stricăciune, învia-va întru nestricăciune; se seamănă întru slăbiciune, învia-va întru putere"* (I Corinteni 15, 41-43). Aşa va fi deosebirea între strălucirile pe care le vor avea întreolaltă fiii învierii.

În această strălucire răsplăteşte Dumnezeu, la

înviere, faptele rămase nerăsplătite pe pământ.

Şi aceeaşi răsplată o au şi toate ocările răbdate cu senin, stropi din noroiul lumii pe veşmântul alb, care atunci se vor schimba în scăpărări de stele.

Taina răbdării

Răbdarea este o condiţie a mântuirii, cu condiţia ca să nu fie pentru vinovăţii, ci pentru vinovăţia de a fi creştin. În lumea aceasta nu poţi să crezi în Iisus fără să nu fii pedepsit.

Scriptura a prevăzut de mult cenzura împotrivirii, zicând: *„Fiule, când vrei să te apropii şi să slujeşti Domnului, să-ţi pregăteşti sufletul de ispite"* (Isus Sirah 2,1). Iar Sfântul Pavel de asemenea ne previne: *„Toţi cei ce vor să trăiască cucernic în Iisus Hristos, vor fi prigoniţi"* (II Timotei 3,12).

De ce, oare, oamenii lumii acesteia îi iau la ţinta tuturor fărădelegilor pe oamenii care nu fac rău la nimeni, pe oamenii care se roagă pentru vrăjmaşii lor?

De ce, oare, ucenicii lui Iisus, ucenicii iubirii de oameni, stârnesc în oameni atâtea valuri de ură? Şi dacă lipseşte ceva omului, cu adevărat, doar iubirea îi lipseşte, fiindcă numai climatul iubirii le face oamenilor viaţa posibilă.

Deci, este de neînţeles cum iubirea stârneşte ura împotriva ei. Şi deci, este de neînţeles cum iubirea trebuie să înghită atâtea valuri de ură şi oricâte ar fi.

Oamenii veacului acestuia vă vor face şi vouă ce Mi-au făcut Mie. De M-au prigonit pe Mine şi pe voi vă vor prigoni. Dacă pe Mine M-au denunţat stăpânirii veacului acestuia şi pe voi vor pune mâna şi vă vor da judecăţii şi vă vor duce înaintea regilor şi stăpânirilor lor şi vă vor arunca în temniţe pentru vinovăţia numelui Meu (Ioan 15, 18-21). Deci: *„păziți-vă de oameni"* (Matei 10,17).

De ce atâta prigoană? Fiindcă creştinii au ieşit din complicitatea cu păcatul. Şi-au schimbat cetăţenia. Şi s-au declarat cetăţeni şi slujitori ai „Împăratului cerurilor". Aceasta ar fi o explicaţie.

Altă explicaţie: chiar rostul încercărilor. *„În necazuri, cheamă-Mă pe Mine"* zice Domnul *„şi-ţi voi ajuta ţie"*. În necazurile voastre veţi vedea prezenţa Mea. Eu voi grăi puternicilor lumii prin gura voastră şi vă voi da o înţelepciune căreia nu-i vor putea sta împotrivă toţi potrivnicii voştri. Eu voi grăi prin răbdarea voastră care îi va uimi, şi-i va sili să Mă cunoască pe Mine (Luca 21,15).

Aşa a fost, căci mulţi tirani s-au îngrozit de răbdarea mai presus de fire a sfinţilor, şi au sfârşit prin a mărturisi şi ei pe Hristos, de asemenea cu acelaşi preţ al vieţii.

Deci, iată că răbdarea în încercări a sfinţilor are rostul iubirii de oameni a lui Dumnezeu.

Mulţi oameni, mai ales puternicii veacului, sunt refractari propovăduirii cuvântului, dar unii dintre ei se biruiesc de ultimul cuvânt al sfinţilor, ce îi acoperit cu preţul vieţii lor.

La urma tuturor este dreapta judecată a lui Dumnezeu şi este dreaptă pentru că la toţi Dumnezeu le-a prilejuit o mărturisire a cuiva şi, deci, nu vor avea cuvânt de scuză că n-au auzit de Dumnezeu.

Aceasta este raţiunea ascunsă a Providenţei: toată lumea e ispitită să se ciocnească de Iisus.

Dacă cu Iisus - Dumnezeul îmbrăcat în om - Dumnezeu Tatăl a făcut o puternică ispitire satanei, ca să se atingă de călcâiul Lui - trupul - şi să păţească, înghiţindu-L, spargerea pântecelui iadului şi eliberarea drepţilor, atunci şi cu ucenicii lui Iisus aceeaşi ispitire face oamenilor lumii acesteia, ca atingându-se de ei sau să se lumineze spre mântuire sau desăvârşit să se piardă.

Atâta am înţeles din taina răbdării sfinţilor. Este ascunsă în ea o mare bucurie. *Şi Iisus o avea.*

Crinii pustiei[69]

Fariseii instigau mulţimile ca să vocifereze împotriva lui Iisus. Iisus, apăsător, descoperea păcatul lor, cel mai greu păcat, veşnic fără iertare: starea omului împotriva Adevărului.

În pauza unor atare momente culminante, un om aduce o stridenţă: vrajba cu fratele său pe chestiunea averii, rugându-L pe Iisus să le împartă averea (Luca 12, 13-21). Se vede că omul acela n-a înţeles nimic din absurda luptă a oamenilor cu Dumnezeu, care se petrecea sub ochii lui. El nu o vedea, orbit de durerea sa. Iată, însă, schimb pe schimb: nici Iisus n-a ascultat durerea lui.

De-ar fi ştiut omul acela cumpăna lucrurilor, cumpăna durerilor, de-ar fi priceput să ţină partea lui Iisus, ar fi încetat necazul său.

Totuşi, cu prilejul omului aceluia, Iisus destăinuieşte un nou fel de viaţă, trăirea în Providenţă, trăirea în riscul credinţei. Iisus n-a detestat munca, dar a arătat-o atârnătoare de binecuvântarea lui Dumnezeu. A zis chiar prin Sfântul Apostol Pavel: *„cine nu vrea să muncească nici să nu mănânce"* (II Tesaloniceni 3,10), dar munca prin credinţă se binecuvântează, iar prin necredinţă ajunge o muncă de osândă.

---

[69] Luca 12, 13-40.

Autonomia omului este ultimul păcat împotriva evidenţei Adevărului. S-a văzut îndeajuns că omul nu poate substitui pe Dumnezeu, nu se poate asigura împotriva morţii, nici cât un fir de păr. Multa lui ştiinţă încă nu a putut face nici un ou de muscă, sau un bob de grâu. Puterile ştiinţei sunt până la viaţă. De la viaţă începând, sunt puterile lui Dumnezeu. Dar nici până la viaţă nu le poate toate: de pildă, omul nu poate da ordin să plouă, nu poate da ordin să rodească pământul sau să se lungească anotimpurile.

„Fără Mine, nu puteţi face nimic (pentru mântuire)".

A vrea peste puteri, a vrea să treci limitele, este o vrere în zadar. Grijeşte-te de ceea ce atârnă de tine, iar o grijă pe care a legat-o Dumnezeu de om, (a atribuit-o Dumnezeu omului) este a atârnării lui de El.

Grija omului de Dumnezeu simplifică grija omului de om; aşa va avea de toate. Pe când dacă omul Îl exclude pe Dumnezeu de la conducerea lumii şi a vieţii, va avea şi atunci, dar ca un hoţ, nu ca un fiu, până va ajunge să nu mai aibă nimic. Dumnezeu nu Se lasă expropriat. Grija zilei de mâine este o grijă presantă. Când îi conducea pe israiliteni în pustie, nu le îngăduia asigurarea zilei de mâine: mana se strica.

„Pâinea cea de toate zilele" o cerem pentru astăzi. Aşa suntem sfătuiţi - chiar nevrând - să trăim prin credinţă.

Sfinţii pustiei au trăit numai în condiţiile credinţei. Ei au crezut Cuvântului lui Iisus, punând în ordinea preocupărilor mai întâi grija de mântuire şi

pe al doilea plan grija vieții. De aceea „Crinii pustiei" au ajuns până la strălucirile luminii divine.

Nepăsare absolută, primejdie infinită[70]
(Bogatul și săracul Lazăr)

Prin pilda bogatului anonim și a săracului numit Lazăr, Revelația aruncă lumini decisive asupra soartei omului pe planul lumii, precum și asupra urmărilor cu necesitate pe planul veșniciei.

Deocamdată desprindem câteva probleme.

I. Situația în lumea aceasta:

Slava și mizeria existând deodată într-un conflict surd, una în ușa alteia;

Slăvitul bogăției este anonim, săracul este numit cu numele, este Lazăr, „Lazării" lumii la porțile bogaților;

Bogații nu înțeleg nimic, înțelegerea lor nu se întinde nici până la porțile casei;

Câinii înțeleg și se milostivesc mai mult: „inima de câine" au dat-o bogatului, iar ei (câinii) se milostiveau de bubele săracului.

II. Vine moartea.

Moartea este factorul care nu simplifică, ci complică toate problemele. Moartea în primul moment al ei pune capăt la o stare de lucruri, cosește și slava

---

[70] Luca 16, 19-31.

deşartă şi mizeria neînţeleasă. Cu moartea se termină timpul, dar începe veşnicia. Năpasta morţii este că pe bogat îl trimite în văpaia veşnică şi pe Lazăr la fericirea şi odihna veşnică. Dar este o acuză nedreaptă în seama morţii: nu ea face deosebirea.

Omul trece prin moarte ca printr-o poartă: dar dincolo de poartă are întinsă înainte veşnicia, aşteptându-l veşnicia în care a trăit vremelnicia.

Bogăţia l-a făcut pe bogat egoist, materialist, nemilostiv, încolăcit de plăceri; nu s-a dezvoltat sufleteşte, nu şi-a format chip nemuritor de a fi.

Pe Lazăr, bubele şi sărăcia l-au desfăcut de înlănţuirea cu viaţa. El rabdă în nădejdea că nu va fi tot aşa, în nădejdea unei dreptăţi a lui Dumnezeu. Nu s-a înşelat în credinţa sa. Toată suferinţa dublată şi de meditaţia sa, simplificată desigur dar existenţială foarte sigur, au realizat din Lazăr un cetăţean duhovnicesc al cerului.

Nici bogăţia în sine, precum nici sărăcia în sine, n-au calitatea de a te osândi sau ferici pe planul veşniciei. Atitudinea sufletului faţă de ele este cea care determină veşnicia. Pot fi bogaţi care se mântuiesc şi pot fi săraci care nu se mântuiesc, deci se osândesc.

Dincolo de cele văzute, poate în fondul lor, este Raiul şi este Iadul, două eternităţi paralele, cu o prăpastie de netrecut între ele.

Unul din chinurile iadului este şi acesta: că văd fericirea drepţilor. Văd, pricep, înţeleg tot ceea ce erau îmbiaţi să vadă, să priceapă, să cunoască şi să trăiască încă de când erau pământeni şi n-au vrut ci

le-au urât. Îşi aduc aminte şi de oameni, de alţi oameni, ceea ce nu făceau pe pământ. Nu mai discută dacă este sau nu este Dumnezeu: acum I se roagă (căci se află în faţa evidenţei), dar este târziu. Când erau pe pământ râdeau de nădejdea dreptului şi de rugăciunea lui, acum râd dracii de rugăciunea lor.

Cea mai sfâşietoare rugăciune este aceasta, de a trimite Dumnezeu de pe cealaltă lume, pe asta, pe Lazăr, să le spună la ceilalţi 5 fraţi ai săi cum stau lucrurile după moarte, ca să nu vină şi ei în acest loc de muncă.

Rugăciunea este de altfel motivată în sine, dar refuzată de Dumnezeu cu aceste cuvinte: au Legea, au Revelaţia (Sfântul Maxim Mărturisitorul zice că prin cei cinci fraţi ai bogatului se pot înţelege şi cele cinci simţuri ale omului). Şi iată cum motivează Dumnezeu refuzul: Îi cunosc, dacă nu ascultă de Moise şi de profeţi (Legea şi Revelaţia - Iisus), chiar de va şi învia cineva din morţi, tot nu vor crede (Luca 16,31).

De fapt, aşa a şi fost: Iisus a înviat din morţi şi, din vremi în vremi, a împlinit Dumnezeu această rugăminte biblică, dar cei necredincioşi tot ca ei au rămas: încremeniţi în nepăsarea lor absolută. Iată, aceasta este marea primejdie: o primejdie infinită, din cauza unui timp pierdut.

Am băgat de seamă, umblând, că aproape la toate porţile bogaţilor a pus Dumnezeu şi câte un Lazăr. Multora li l-am arătat şi le-am atras luarea aminte de rostul lui. Bubele lui Lazăr şi toată mizeria lui cutremură, fireşte, dar groaza ne cuprinde când, sub strălu-

cirea trupească a bogatului vedem ascunsă neagra mizerie a unui suflet fără nici o virtute, fără nici o bunătate, un om decăzut tuturor păcatelor, bubele spurcăciunii, pe care nu i le ling nici câinii. Pe acestea i le gâdilau doar dracii.

† † †

Înmormântarea încă a fost deosebită. A bogatului cu surle şi pinteni, plâns de toţi. Lazăr, dus de aprozii oraşului, ca o mortăciune. Pe bogat îl aşteptau dracii, pe Lazăr îngerii. Două destine deosebite, ca de la cer la iad. Justiţia divină este oare nedreaptă? Nu scrie despre ea că: *„judecata este fără milă, celor ce n-au făcut milă"*? Prin urmare e cu dreptate, singur te-ai scos din împărăţia milei. Şi mai scrie: *„Mila şi Adevărul ajung înaintea ta"*. Prin urmare: mila, iubirea şi cunoaşterea Adevărului; şi Dumnezeu este Adevărul şi Dumnezeu este Iubire.

† † †

A murit un pustnic, mâncat de fiare. A murit şi un bogat tiran şi a fost înmormântat cu mare cinste. Un călugăr s-a întrebat întru sine despre această deosebire, pe care a îngăduit-o Dumnezeu şi pe care nu o putea pricepe. Rugându-se el mult şi postind i-a descoperit Dumnezeu taina aceasta: pustnicul, ca om pământean, mai avea un păcat, iar pentru curăţire, i-a fost dat trupul lui la fiare. Bogatul făcuse şi el un singur bine şi i s-a răsplătit lui cu cinstea înmormântării.

† † †

O femeie rea se chinuia în muncile fără de sfârşit ale iadului. Blestemând pe Dumnezeu, zise şi aceasta - că Dumnezeu este nedrept:

- Ce, eu nu am făcut nici un bine, Doamne?

Auzind Dumnezeu aceasta, trimite un înger să-i cerceteze faptele în văzul ei. Şi găseşte îngerul că aruncase cu o ceapă după un sărac. Săracul a luat-o şi a mulţumit lui Dumnezeu pentru ea. „Deci am făcut nedreptate femeii, zise dreptul Dumnezeu! Du-te, şi atârnându-i ceapa deasupra se va agăţa de rădăcinile ei şi aşa du-o în Rai".

Şi îngerul a făcut aşa.

Dar de mâinile şi de picioarele femeii se mai agăţară mulţime de deznădăjduiţi, de aceştia alţii şi iarăşi alţii. Îngerul urca spre cer cu un ciorchine imens de chinuiţi. În lumina îngerului i-a văzut femeia şi a început să strige la ei, să-i blesteme, că numai pe ea a chemat-o Dumnezeu şi le făcea vânt cu picioarele descărcându-se de ei. Valuri, valuri de oameni cădeau iarăşi în întuneric.

Pe măsură ce cădeau oamenii, aruncaţi de răutatea femeii, îngerul urca din ce în ce mai greu spre cer. Când n-a mai rămas decât unul singur agăţat de mâna femeii, aceasta îşi desfăcu mâna de pe rădăcină să se descotorosească şi de acesta şi pe când cădea acela în adânc i se rupse rădăcina de ceapă de care se ţinea cu cealaltă mână şi căzu şi ea iarăşi în adânc.

Pildele descojite de descrierea pământească, care nu merge pe celălalt tărâm al existenţei, au tâlcul lor. Nu-i destul să faci fapte bune: trebuie să te faci tu

bun. Fapta bună te îmbunătăţeşte. Faptele bune, pe lângă că au rostul să-i ajute real pe Lazării lumii, mai au şi rostul de a-ţi face ţie bine: milostivirea îţi devine a doua natură. Cu o ceapă azvârlită după un sărac n-ai făcut bunătatea să-ţi devină a doua ta natură. Şi nu este a doua natură, este natura noastră primară la care ne-a readus Iisus.

Dumnezeu a făcut totul din partea Sa, mai urmează şi partea din partea noastră!

Deciziile acestea, sau fuga de ele, hotărăsc despre veşnicia noastră. Mai hotărâtor nu se poate vorbi.

Părintele Arsenie Boca la castelul Bran

Râdeau de Iisus[71]

Ştiinţa lor era foarte sigură de realitatea ultimă a morţii. Învierea, cu care venise Iisus (pe care o ştia Iisus), nu încăpea nici măcar ca posibilă în ştiinţa lor, deşi iubirea lor îndurerată, de părinţi, ar fi fost natural să-i salte dincolo de limitele singurei lor ştiinţe.

În mintea omului cunoştinţa morţii este numai o cunoştinţă statistică. Altfel o cunoaşte Iisus, ca Unul ce are putere asupra ei.

Una este ştiinţa neputinţei, a limitelor, iar a lui Iisus este ştiinţa puterii nemărginite.

Părinţii copilei nu-L cunoşteau ca atare. De aceea, crezându-L numai om ca şi ei, au râs de El. Siguranţa neputinţei, sau neputinţa ca normă (criteriu), a fost înfrântă simplu de faptul învierii copilei. Iată un râs îngheţat pe buzele mărginirii.

† † †

Râsul a reapărut în cursul vremii. Sunt gânditori serioşi, ca de pildă Heidegger[72], care construieşte o filozofie existenţială pe neant ca ultimă concluzie a vieţii. Existenţa este marşul spre moarte („Sein zum

---

[71] Luca 8, 49-56.

[72] Heidegger, Martin (1889-1976) - filozof german, reprezentant ilustru al existenţialismului şi nihilismului modern.

Tade"), spre nimicul care nimiceşte.

Noi ştim însă, de la Iisus, că Învierea este ultimul cuvânt. Până atunci se va tot râde, din ce în ce mai tare. Să se mai spună că neantul nu are o energie - da, dar a orbirii raţiunii. Iată de ce Iisus este Lumina şi Viaţa şi Adevărul.

Gadarenii şi sufletul[73]

Nimic n-a făcut Iisus la întâmplare. Astfel, S-a suit în corabie cu un scop bine determinat, acela de a dezlega un suflet de muncile legătorului de demoni, suflet care se chinuia în ţinuturile gadarenilor.

Pe mare s-a stârnit fără veste o furtună. Iisus a certat pe cine avea de certat din spatele vântului şi valurilor apei şi s-a făcut linişte mare.

De cealaltă parte a mării, Îl întâmpină pe Iisus altă furtună, într-un suflet în care dracii stârniseră viforul cel mai de pe urmă al pustiirii şi decăderii. Făcuseră dintr-un om o fiară care rupea lanţurile şi un criminal care pustiise acea parte a Gadarei. Diavolii îi dăduseră, în locul însuşirilor de om, fioroasa libertate de a fi între oameni un drac. Ei bine, totuşi, omul acesta avea un suflet. Iisus propovăduise în multe locuri că *„sufletul este mai de preţ decât toată lumea, şi ce-ar da omul în schimb pentru sufletul său?"*

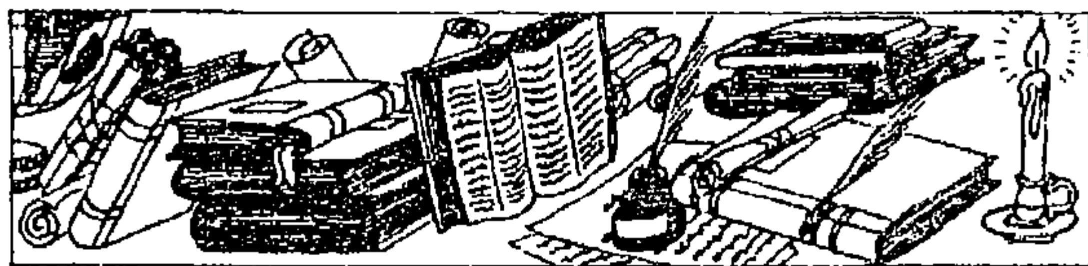
---

[73] Matei 8, 28-34.

De aceea, cu prilejul îndrăcitului din Gadara, Iisus o ia pe altă cale: arată cu o minune, preţul unui suflet. A pus în cumpănă un suflet al celui mai decăzut dintre oameni, cu preţul deocamdată al unei turme de 2.000 de porci, nu încă cu toată lumea. Şi a dat pierzării turma de porci a gadarenilor, pentru mântuirea unui suflet.

Cumpăna aceasta, între preţul unui suflet în ochii lui Dumnezeu şi preţul turmei de porci în ochii gadarenilor, a ieşit cu scandal. Şi poate tocmai scandalul ce a urmat pune mai bine în cumpănă valoarea sufletului, întrucât gadarenii au trebuit să mintă preţul sufletului, pe care îl pierduseră ei în porci.

Răi de pagubă cum erau, tot oraşul ieşi întru întâmpinarea Lui şi văzându-L Îl rugară să Se ducă de pe hotarele lor (Matei 8, 34; Luca 8,37). Cu alte cuvinte, pentru paguba pe care le-a făcut-o *„L-au dat pe Dumnezeu afară din hotarele lor"*. Ei s-au declarat pentru porci, nu pentru suflet. Iisus S-a conformat: *„intrând în corabie, S-a înapoiat"*. Atâta avusese de făcut: să le dea gadarenilor un misionar. Şi un fost îndrăcit, nu este un misionar de rând.

Semănătorul[74]

Evanghelia s-a dat tuturor structurilor sufleteşti, s-a dat tuturor claselor sociale, tuturor vârstelor şi tuturor neamurilor pământului. Neamurile încă n-au arătat toată bogăţia creştinismului; creştinismul încă n-a pus în valoare de mântuire toate structurile oamenilor (neamurilor).

Pe scurt, care-i sămânţa care are să rodească? Mai întâi, este toată învăţătura Evangheliei, tot ceea ce trebuie să ştim despre noi şi Dumnezeu spre asigurarea veşniciei noastre. Dar sămânţa caracteristic divină este Iisus Hristos Însuşi: Omul cel nou, Omul cel ceresc. El locuieşte real în făptura noastră duhovnicească, de la Botez. Dar ca această cunoştinţă să nu ducă greşit la un fel de autodivinizare a omului, cum s-a întâmplat cu un întreg curent de gândire - idealismul - Biserica propovăduieşte dogmatic, că Iisus Hristos este şi deosebit de noi şi în afară de noi, este mijlocitor între om şi Dumnezeu. În parte, fiecare Îl avem pe Iisus şi pe Duhul Sfânt; întreg este în Biserică, obştea luptătoare şi biruitoare, iar desăvârşit, în veacul viitor când „Dumnezeu va fi totul întru toate".

Noi, oamenii, nu ne dăm seama ce lucruri mari

---

[74] Luca 8, 5-15.

ne aşteaptă în privinţa prelucrării noastre, prin mijlocirea cerescului Semănător şi a descoperirii valorii noastre eterne.

Prea suntem oameni înfăşuraţi la ochi cu materia de pe noi şi cu structura noastră pământească, care ne cam cheltuieşte toată vremea de aici şi ne cam scurtează zarea.

Trebuie să fim mai decişi pentru afirmarea lui Dumnezeu, de unde ne avem obârşia, pentru ca ceilalţi, care afirmă mai tare de cum ni se cade nouă creştinilor să o afirmăm, să vadă pe lângă materialitatea lumii şi spiritualitatea ei.

Necredincioşii - spre ruşinea noastră - îşi cred necredinţei lor mai mult decât credem noi credinţa noastră. Însă n-aveţi nici o teamă, mintea numai prin puterile sale nu poate dovedi constrângător nici că este, nici că nu este Dumnezeu. De aceea, pentru că puterile omului sunt hotărât mărginite, a venit Iisus - Dumnezeu personal - să ne vorbească El cele ale eternităţii noastre. Aceasta este siguranţa noastră în plus. Împotriva lui Iisus oamenii n-au putut nimic, fie că purtau toga filozofiei lor, fie că purtau haina împăraţilor.

Dar lucrul de ţinut seama este că apartenenţa noastră la Iisus este supusă încercărilor, prigoanelor, ba chiar osândirii la moarte. Aceasta, El ne-a spus-o în toate prilejurile. Aşa trebuie să fie, nu se poate crede în Iisus nepedepsit (fără să nu fii pedepsit).

Dacă Iisus ne-a răscumpărat din moartea veşnică cu preţul vieţii, noi de asemenea câştigăm viaţa Lui,

lepădând-o pe a noastră, dacă vremea o va cere. De aceea sunt îngăduite încercările, fiindcă numai ele coc sămânţa pe pământ a „dumnezeilor" după har.

Aceştia sunt creştinii, în care rodul însutit este adus de Iisus şi interesează rodul - sensul dat vieţii şi morţii - şi nu interesează pământul de pe el.

Să înţelegem aceasta.

Suprafaţă şi adânc[75]

(Potolirea furtunii)

Iisus dormea în corabie.

Ce pildă de umanitate! Frânt de osteneală, face ce face omul, se odihneşte, doarme. Este aici ascunsă o divină smerenie.

„S-a stârnit vânt vijelios". Iisus dormea. Corabia se primejduia. Iisus dormea înainte. Ucenicii s-au alarmat de spaima morţii şi apropiindu-se de Iisus cu ea, L-au deşteptat, zicându-I: *„Învăţătorule, Învăţătorule, ne prăpădim!"*

Iisus a certat vânturile şi marea s-a liniştit.

Mai rămâne de liniştit defecţiunea omenească din sufletul ucenicilor: frica de valuri, căci furtuna pătrunsese în suflete.

Iisus dorea de la ei şi de la toţi credincioşii lumii o linişte de adâncime: liniştea credinţei în Dumne-

[75] Matei 8, 23-27; Luca 8, 22-25.

zeu. Aceasta ar da să se înţeleagă că în jurul unui om liniştit (din cauza rădăcinilor lui în cer) se face linişte pe pământ. Cam pe aşa ceva cred să-Şi fi întemeiat Iisus înfruntarea de necredinţă, pe care a adus-o ucenicilor. Întrebând de credinţă, Iisus a certat valurile îndoielilor. A dat, deci, credinţa Sa, liniştea Sa, leac nestatorniciei mării şi sufletului omenesc.

Furtunile sunt lecţii inevitabile ale „cărţii vieţii". Şi s-au dat.

Sfântul Ioan Gură de Aur zice că: „Mai multe sunt furtunile care zbuciumă sufletul preotului, decât talazurile care bântuie marea" (Cartea „Despre preoţie").

Sunt ucenici ai Domnului în care Cerul a prins rădăcini. De aceştia a ascultat chiar şi firea neînsufleţită. Secretul este acesta: prin nevoinţă şi dar au dobândit o ascultare desăvârşită de Dumnezeu; au făcut mai întâi linişte în firea lor şi, zic părinţii: „Cine ascultă de Dumnezeu şi Dumnezeu ascultă de acela". În preajma lor, fiarele şi valurile îşi uită sălbăticia. Ascultarea aceasta restabileşte omul şi natura în starea străveche, de Rai: „Fiule (zice Sfântul Serafim de Sarov), adună Duh de pace în sufletul tău şi mii de inşi se vor mântui în jurul tău".

Osândirea iertării[76]

Fariseul - dreptul, după părerea sa - osândea în cugetul său pe păcătoasă, nu păcatul.

Iisus - Dreptul, după adevăr - iartă pe păcătoasă, pentru că se pocăia de păcatele sale. O ierta fiindcă singură îşi osândea păcatele sale.

Osândirea din ochii fariseului interzicea pocăinţa femeii. După fariseu, după punctul de vedere fariseic, nu există convertire. Poate că de aceea a lepădat Iisus dreptatea mioapă a fariseilor.

Dar osândirea tot nu are îndreptare. Ricoşează în ea chiar şi tactica divină, căci fariseul osândea iertarea pe care o dădea Iisus femeii, adică Îl osândea pe Dumnezeu Însuşi, pentru că o ierta. Cine ştie, dacă nu la farisei s-a gândit Iisus când a zis că vor fi judecaţi cu judecata cu care judecă?

Fariseul era solipsistul[77] (eroul) vremii sale, care se credea până şi criteriul lui Dumnezeu.

Ce trufie groaznică găseşti în câte unii „drepţi"! Nu în zadar a zis Iisus că mai mare bucurie se face în cer pentru un păcătos care se întoarce, decât pentru 99 de drepţi.

---

[76] Ioan 8, 3-11.

[77] Solipsist - adept al concepţiei filozofice conform căreia singura realitate ar fi eul, conştiinţa individuală, întreaga lume exterioară existând numai în această conştiinţă.

Nu în zadar se zice că cea mai primejduită este mântuirea „sfântului". De aceea sfinţii adevăraţi sunt cei ce nu ştiu că sunt sfinţi ci ţin morţiş că-s păcătoşi.

Despre copiii lepădaţi

Altă durere pe care o aveţi voi, mamelor, taţilor, sunt copiii lepădaţi. Acesta este un păcat strigător la cer. Este uciderea la mijloc, şi nu este cu nimic mai uşoară.

Ascultaţi toţi cu luare aminte: sângele lor cere răzbunare. De asemenea, nu vei avea noroc[78] cu ceilalţi, ci numai plâns şi jale. Răzbunarea sângelui vărsat se face fără milă, ori ţi-i ia Dumnezeu şi pe ceilalţi, ori vor cere însuşi capul mamei.

Ştiţi bine că aceasta se întâmplă la multe mame (ucigaşe) atunci pe loc. Iar aceasta aşa se tocmeşte că atâta supărare vei avea în casă, că îţi pierzi cumpătul şi uiţi de marea milă a lui Dumnezeu ce o are cu toţi păcătoşii, şi se apropie diavolul de tine şi îţi bagă în cap gândul să-ţi iei lumea în cap şi să-ţi faci capătul. Acesta este glasul împotriva tuturor celor care fac aşa. Mare ispitire păţesc mamele care fac aşa, care au ucis copii. Iar dacă vrei să scapi tu şi ceilalţi copii, pe care i-ai făcut, trebuie să pui în loc tot atâţia copii, ai altor femei sărace şi să-i botezi, iar dacă nu, ia-i şi

78 Noroc = şansă, fericire, mulţumire, izbândă.

botezaţi gata şi să îngrijeşti de dânşii ca de copiii tăi, cu îmbrăcăminte, cu încălţăminte, făină, bani de şcoală, până ce sunt în stare să-şi câştige pâinea, şi ce scoţi din copiii tăi, aceea să iasă şi din aceia. Iar toate necazurile pe care le vei avea în vremea aceasta, fie pentru ei, fie de la ei, să le rabzi pe toate, nădăjduind în mila lui Dumnezeu, că îţi va ierta păcatul, căci prin răbdare ispăşeşti păcatul. Iar milostenia cu osteneală biruie înaintea judecăţii.

Acesta este un cuvânt de mângâiere pentru voi, dar faceţi întocmai, căci faţă de Dumnezeu nu te poţi plăti cu minciuni. Şi-ţi va spune diavolul că ai dat destul, numai aşa, ca să te bage dator, ca să-i fii şi lui datornic, să nu-ţi plăteşti faţă de Dumnezeu datoria. Şi să înveţi pe cele tinere să nu facă şi ele aşa cum ai făcut tu, pentru că tu ştii cu câtă înfrigurare pătimeşti în sufletul tău.

Vrei copii puţini, nu lăsa pe bărbatul tău să se atingă de tine. Însă, ca să puteţi face lucrul acesta, trebuie să vă înfrânaţi cu postul, iar eu zic cu foamea. Căci trupului acestuia de pe noi nu-i pasă, dacă ne bagă în focul iadului. De aceea, ar trebui ca nici nouă să nu ne pese de poftele lui, ci să le mai ucidem cu postul.

Te sfătuieşte bărbatul ca să ucizi copiii? Sfatul este ucigaş, nu-l asculta, ci mai bine rabdă să fii alungată de la casa lui, şi Dumnezeu va vedea osteneala ta, şi nu te va părăsi, ci te va milui, de vei fi vrednică. În toate acestea de până aici se încurcă oamenii care nu postesc, căci aceştia sunt izbiţi de

toate relele ce de la stomac încep, iar eu vă spun că şi de la brâu în jos.

Prin urmare să vă pocăiţi şi să nu mai păcătuiţi. Să alergaţi la spovedanie curată şi la Sfânta Împărtăşanie, căci altfel nu vine ocrotirea lui Dumnezeu asupra voastră şi asupra avutului vostru. Nu uitaţi, însă, căci postul este poarta, iar patrafirul este uşa. Iar cu acestea vine ocrotirea vie a lui Dumnezeu, fără de care nu putem face nimic, *„Mărturisi-voi asupra mea Domnului fărădelegea mea, şi îndată Tu ai ridicat pedeapsa păcatului meu"* (Psalmul 31,6). Asupra noastră atârnă pedeapsa păcatului şi urmează să-l ispăşim şi să-l scoatem din obicei. *„De aceea, toată sluga să se roage la vreme, chiar potop de ar veni să nu-l poată potopi"*. Vedeţi cum trebuie să vă fie aşezământul minţii, inimii şi trupului vostru, curăţite, căci Dumnezeu nu păzeşte trupul spurcat, inima şi mintea cu vicleşug, iar dacă ne îndreptăm, zilele se înseninează şi ne vom bucura.

Dacă veţi fi şi împlinitori, nu numai ascultători, se vor urni necazurile din loc şi nici eu nu am bătut toaca la urechile surzilor. Mai sunt încă multe de dezbătut cu ajutorul lui Dumnezeu, dar nu se pot toate dintr-o dată, ci pe rând, şi cu cât le veţi auzi şi le veţi citi mai des cu atât le veţi ţine minte mai bine.

Despre durerile oamenilor

Lucrul care îi arde pe toţi este pocăinţa - pocania - pe care o trimite Dumnezeu, ori vrem, ori nu vrem. De aceea este bine ca să ne pocăim de bună-voie, să nu aşteptăm să ne trimită Dumnezeu pocăinţa prin necazuri de tot felul, căci pricinile pentru care ne trimite Dumnezeu necazurile sunt păcatele noastre. Deci, dacă păţeşti necazuri în viaţă, află că ai făcut greşeli. Necazurile sunt mila lui Dumnezeu cu noi.

Acum să vă dezvelesc câteva feluri de păcate, ca astfel să pricepeţi însăşi durerile voastre.

I. Beteşugurile trupului.

Din trei pricini se îmbolnăveşte trupul:

1. De otrăvuri din lipsa postului.

Carnea este o otravă, şi se mistuie tot cu ajutorul unei otrăvi care este fierea.

2. Din naştere, pentru că fie mama sau tata nu a fost treaz când s-a zămislit copilul. Fugiţi de bărbaţi ca de foc când sunt ameţiţi de băutură.

3. Din desfrânare, pentru că trec măsura cuvenită şi încep să-i doară spatele, spinarea, şalele, slăbesc nervii, devin iuţi şi nerăbdători. Toate acestea, pentru că nu şi-au înfrânat poftele (puterile). Este tocmai ca bogatul care sărăceşte. Aşa şi trupul care şi-a mâncat toată vlaga.

II. Vrajba în casă.

Ascultaţi pricinile pe care le au şi apoi ce să facă, ca să nu le mai aibă. Vrajba în casă vine din păcate. Toate îşi au izvorul în păcate.

1. Neapărat vine vrajba în casă dacă căsătoria s-a început cu stângul, adică cu desfrânarea.

2. Mai vine, apoi, dacă soţii trăiesc în căsătorie nelegitimă, sau fără cununie bisericească. Este un prim păcat, pe care toţi îl plătesc cu vrajba. De aceea, toţi trebuie să intre la cuminţenie şi să se legiuiască dacă sunt aşa.

3. Din curvii nemărturisite, făcute înainte sau după căsătorie. Astfel au intrat într-o casă nouă cu o pecete drăcească pe trupul şi pe sufletul lor şi, pentru că nu s-au mărturisit, acel păcat are să le spargă casa, tocmai pentru că n-au omorât pe diavolul, care este cel care făcea acest lucru.

4. Lăcomia de avere a unui părinte când şi-a măritat fata sau şi-a căsătorit feciorul. O asemenea căsătorie nu ţine, pentru că s-a făcut cu o lucrare a diavolului. De vei mărita fata ta numai pentru avere, căsătoria lor va sfârşi cu vrajbă sau cu spargerea casei aceleia. Prin urmare, cuminţiţi-vă părinţilor cu sfaturile când vă măritaţi fetele sau vă însuraţi feciorii.

5. Nepotrivirea de vârstă. Sunt părinţi care-şi mărită fetele la 14-16 ani, iar la 18, 19 ani fata lor este văduvă (sau divorţată - n.ed.) şi încă cu copil. Aceasta din cauza nepotrivirii de vârstă, căci ce poate face o fată aşa tânără în faţa unui vlăjgan, om în toată firea. Această diferenţă mare de vârstă este un păcat

înaintea lui Dumnezeu. Şi din cauza aceasta, casa aceea nu ţine ci se sparge şi în aceste cazuri părinţii trebuie să recunoască, că au dat un sfat prost.

6. Din negrija de suflet a celor din casă, din negrija de spovedanie, de Sfânta Împărtăşanie şi de rânduielile Bisericii, care sunt poruncile lui Dumnezeu. Fiindcă dacă nu le păzesc pe acestea, păzesc pe ale diavolului, şi nu pot să aibă linişte.

7. Din petrecere fără post. Cei ce se umplu de mânie sunt cei plini de fiere, care se înmulţeşte în corpul omului atunci când mănâncă multă carne şi nu posteşte. Plini de fiere fiind, se umplu de mânie şi astfel îşi sar în cap unii la alţii. Aşa, pentru o vorbă cât de neînsemnată, pentru o bucată de lemn ce nu e la locul ei, îi sare în cap celuilalt.

8. Şi o ultimă pricină este desfrânarea soţilor. Dar soţii cum desfrânează, când sunt legiuiţi? Aşa bine, căci nu mai ţin seamă de miercuri, de vineri, de zilele postului şi de sărbători. Nu mai ţin nici o rânduială. Şi bate Dumnezeu nerânduiala ca să se facă rânduială.

III. O alta din durerile noastre: **paguba din curte** şi uite, paguba în agoniseala voastră.

Şi acum, iată pricinile pentru care Dumnezeu trimite pocania asupra avutului nostru.

1. Unii din stăpâni le drăcuie şi atunci să nu se mire dacă li se împlineşte cuvântul, căci dă Dumnezeu după cuvântul lor.

2. Lucrează Duminica. Că dacă Dumnezeu n-a lucrat Duminica, nici ţie nu îţi este îngăduit ca să

lucrezi şi dacă vei lucra, vei pierde nu numai ceea ce ai lucrat Duminica ci şi ceea ce ai lucrat în cursul săptămânii. Să nu ascultaţi de sfatul nimănui când este vorba de cinstirea Duminicii. Fiecare îşi are socoteala lui, tu însă ai un suflet. Căci va veni vremea să ceri apă cu bilet.

3. Şi mai are pagubă cel ce se uită la agoniseala sa ca la ochii din cap. Şi-a lipit inima lui de lucruri pieritoare. Pentru altceva a dat Dumnezeu inima, nu ca să ţi-o împotmoleşti cu gunoiul lumii, ci ca să ţi-o îndrepţi spre Tatăl, Cel din ceruri. Pe El să-L iubim, de El să ne lipim inima, căci neasemănată este plata pe care ne-o dă Dumnezeu, faţă de cea dată de lume. De aceea nu-ţi lipi inima ta nici de propriii tăi copii, căci de-i pătimi durere în cele iubite peste măsură, cine te va mângâia?

4. Ai cumpărat din mână rea, din mână pătimaşă, din mâna care a furat sau de la unul care a curvit. De aceea, mai înainte de a o amesteca cu ale tale, dă-i puţină apă sfinţită, cu făină, căci să ştiţi, păcatele trec şi asupra pământului pe care-l calci şi asupra vitelor.

Când a fost izgonit Adam din Rai, Dumnezeu a blestemat pământul: *„Pentru că ai ascultat de glasul femeii tale şi ai mâncat din pomul din care ţi-am poruncit: «numai din acela să nu mănânci, şi ai mâncat dintr-însul», blestemat să fie pământul întru lucrurile tale! Întru necazuri vei mânca dintr-însul în toate zilele vieţii tale! Spini şi pălămidă îţi va rodi ţie şi te vei hrăni cu iarba pământului! În sudoarea feţei tale îţi vei mânca pâinea ta, până când te vei întoarce în pământul din care*

eşti luat; că pământ eşti şi în pământ te vei întoarce" (Facerea 3, 17-19). Iar femeii i-a zis: *„Voi înmulţi mereu necazurile tale şi suspinul tău, în dureri vei naşte copiii; şi spre bărbatul tău va fi întoarcerea ta; şi el te va stăpâni"* (Facerea 3,16).

O greşeală a noastră atârnă asupra întregii averi.

5. Cineva se ţine de vrăji asupra ta, iar tu n-ai ocrotirea lui Dumnezeu asupra ta. Cineva lucrează cu diavolul asupra ta şi asupra vitelor tale şi atunci şi tu tânjeşti şi vitele tale. De ce pot lucra aceste puteri? Pentru că tu n-ai ocrotirea lui Dumnezeu. Şi ca să nu mai poată lucra duhurile rele, curăţeşte-ţi trupul tău prin post, fă sfeştanie, pune-ţi o Sfântă Cruce în curte şi roagă-te lui Dumnezeu să te ocrotească.

6. Mai poţi avea necazuri şi din cauză că în curtea în care stai tu, sau pe pământul pe care-l lucrezi apasă jurăminte, blesteme sau nedreptate: să luaţi seama, să nu tăiaţi o brazdă, din pământul care nu este al vostru, căci aduce moarte, dar se mai poate să ai asupra curţii şi alte păcate. Poate că ai cumpărat această curte cu bani munciţi într-o vreme când poate trăiai în desfrânare. De aceşti bani, deşi i-ai muncit, nu te vei putea folosi, căci şi asupra lor atârnă şi apasă păcatele de când i-ai muncit şi te urmăreşte Dumnezeu până în pânzele albe. Pentru ce? Pentru că nu te mărturiseşti, pentru că ţii şerpii în sân şi Dumnezeu lasă să te muşte.

7. Apasă blestemele părinţilor sau ale altuia asupra casei tale şi asupra ta sau, ce este şi mai des, copiii lepădaţi şi îngropaţi ici, colo. Ba în gunoi,

ba lângă o altoaie. Şi lepădarea copiilor este păcat strigător la cer.

8. Stăpânii au păcate nemărturisite din tinereţe sau mai pe urmă şi nu le-au ispăşit, că nu-i destul să le spui sub patrafir, trebuie să le şi ispăşeşti de bunăvoie. De aceea vine bătaia lui Dumnezeu asupra voastră, peste tot, pe câmp, peste vite şi peste tot lucrul mâinilor voastre.

IV. Copiii îndrăciţi, neascultători, necredincioşi şi desfrânaţi.

Toţi părinţii luaţi aminte, ceilalţi de asemenea fiţi cu mare băgare de seamă ca să nu cădeţi în astfel de greşeli, când vă va veni rândul. Copiii îndrăciţi vin din următoarele pricini:

1. Părinţii nu au păzit postul şi nu s-au putut înfrâna de la poftele trupeşti şi aşa au călcat zilele şi timpurile neîngăduite care sunt: Miercurea, Vinerea, Duminica, sărbătorile de peste an şi posturile întregi. Toţi copiii care rezultă sunt neascultători şi îndărătnici, pentru că nici părinţii lor nu au ascultat de poruncile lui Dumnezeu de a păzi zilele sfinţite.

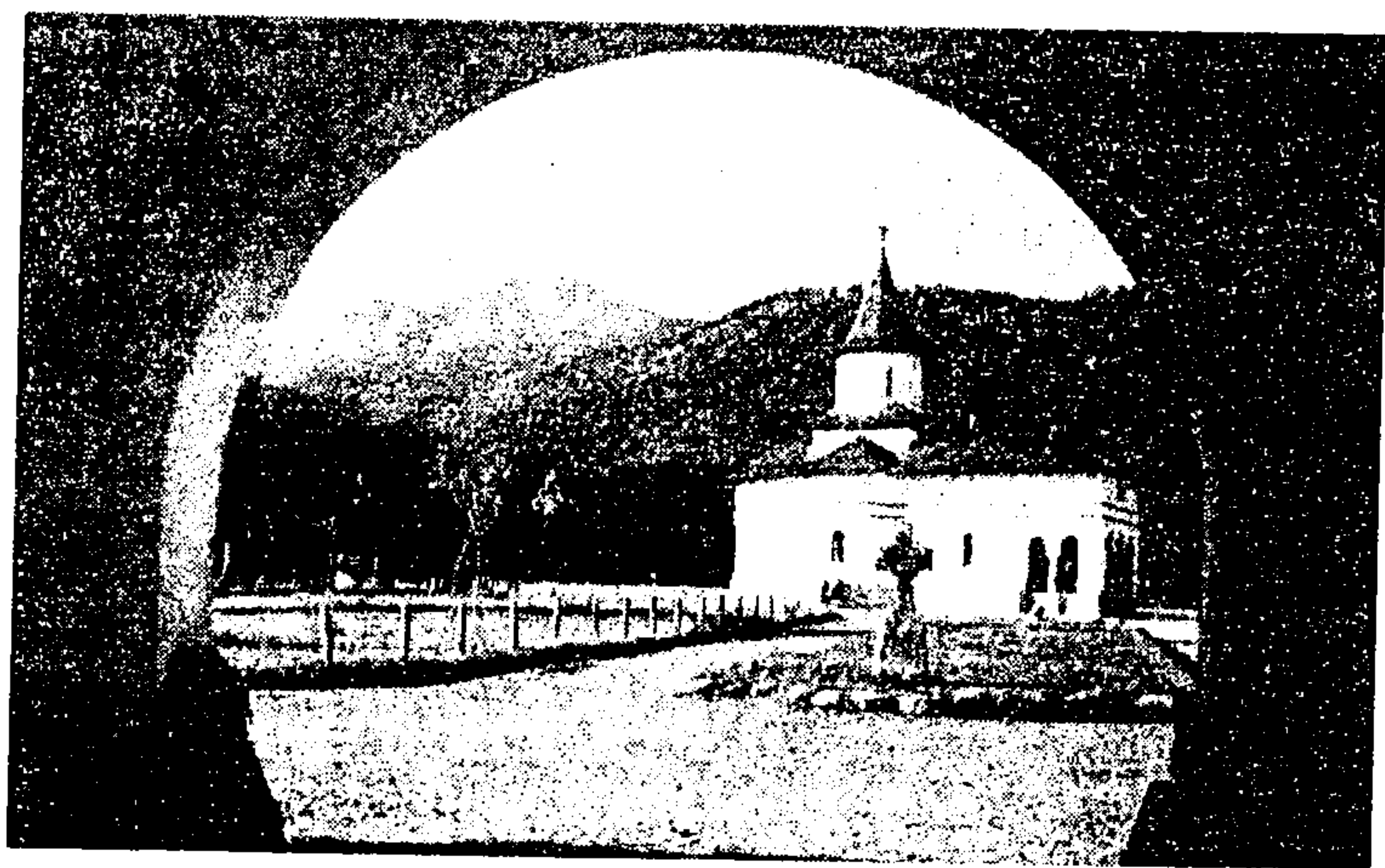
Întrebaţi-vă cugetele şi vă vor spune ce este îngăduit. Astfel, îi veţi vedea plângând şi veţi plânge şi voi şi aşa veţi ispăşi păcatul în care i-aţi zămislit. Desigur că vă doare, dacă nu le-aţi fi făcut nici nu v-ar fi durut.

2. Mamele nu s-au păzit până la curăţenie deplină şi aşa se nasc copii plini de bube şi pot muri. Şi dacă în vremea aceea tata a mai fost şi beat, se naşte un copil care va fi slăbănog fie cu mintea, fie

cu trupul, fie cu amândouă. Şi iată cum vei avea pocania de la Dumnezeu cu propriul tău rod.

3. În vremea sarcinii nu te-ai păzit de bărbat, de aici mulţi copii se nasc morţi sau mor de tineri sau dacă trăiesc alunecă în curvie, pentru că s-a întipărit pecetea curvească pe ei încă din pântecele mamei lor.

Se găsesc acestea în Sfânta Scriptură, căci toate prin câte trece mama, în vremea celor 9 luni de sarcină, fie bune, fie rele, se întipăresc şi în copil. Când va creşte mare, toate îi vor răsări în cale.

Biserica voievodală a Mănăstirii de la Sâmbăta de Sus (după restaurare 1927-1936), ctitorie a Voievodului Martir Constantin Brâncoveanu

Păstorii și oile[79]

Chemarea Apostolilor tare mult seamănă cu trimiterea lor. Astfel, la chemarea lui Iisus, aceştia au lăsat toate: peşti, corabie, casă, părinţi şi toată grija vieţii acesteia. Cum s-a putut aceasta? Nu e decât o singură explicaţie: au avut o străluminare de suflet, prin care au cunoscut în Iisus pe Dumnezeu. Şi Dumnezeu e mai presus de peşti, părinţi, nevastă, copii, viaţă...

În oamenii aceştia era de mai înainte întrebarea după Dumnezeu. Când s-au întâlnit cu Iisus, s-au întâlnit cu răspunsul. Şi cum răspunsul la întrebarea lor, la aşteptarea de milenii a unui neam, era nu o vorbă, ci o fiinţă - Iisus - nimic nu-i mai putea reţine de a urma acestei Fiinţe desăvârşite, după care de fapt tânjeşte tot omul din străfundurile fiinţei şi de la obârşiile timpului, până la sfârşitul lumii.

Deci, pe această tânjire profundă după adevăr, pe întrebarea după Dumnezeu, s-a întemeiat ucenicia lor. Evanghelia spune că primul lucru pe care l-a făcut Iisus după chemarea celor dintâi ucenici a fost învăţătura ce le-a făcut-o cunoscută despre Împărăţia lui Dumnezeu (Matei 4,23).

Trimiterea Apostolilor în lume a fost ca şi chema-

---

[79] Matei 18, 17.

rea: *„fără traistă, fără pungă și toiag"*. *„Mergând, învățați toate neamurile să păzească toate câte v-am poruncit vouă"* (Matei 28, 19-20). Aceasta-i apostolia, urmarea lui Iisus și învățarea Împărăției lui Dumnezeu, într-un cuvânt, învățarea și trăirea Adevărului.

De acum ușor ne putem da seama că apostolia e trimiterea oilor în mijlocul lupilor. Iar o vorbă de a noastră zice că în lumea aceasta, adevărul umblă tot cu capul spart.

Să trecem la situația concretă.

Dreptul de a învăța, a propovădui și a boteza, precum și puterea de a lega și dezlega păcatele oamenilor, le-a dat Iisus numai celor 12 Apostoli, drept din care a căzut Iuda și a fost înlocuit cu Matia și pe urmă cu Sfântul Apostol Pavel.

Prin aceasta se stabilește limpede că oamenii, deși toți sunt frați și fii ai aceluiași Părinte, în privința spălării oamenilor de păcate, în privința învățăturii Împărăției lui Dumnezeu sunt împărțiți în două - păstori și oi: în păstori și turmă; unii cu răspunderea și alții cu ascultarea.

Și păstorii Bisericii sunt datori cu ascultarea unii de alții în Sfintele soboare (Sfintele sinoade). Și toți păstorii, urmașii legiuiți ai Apostolilor, sunt datori cu ascultarea de Păstorul cel Mare. Aceasta este rânduiala instituită de Dumnezeu.

Oamenii, însă, sunt oile cele mai greu de păstorit. Nu sunt toate oi, mai sunt și berbeci și țapi; în veacul acesta oile sunt amestecate cu caprele și multe oi se transformă în capre. Nimic mai împărțit pe lume

decât părerile oamenilor asupra Adevărului. Oare este vina Adevărului? Dumnezeu a ştiut această infirmitate a omului în faţa aflării Adevărului curat, de aceea a dat Bisericii şi slujitorilor ei legiuiţi - lor singuri - grija învăţăturii Lui curate.

Nu tuturor le e dată tâlcuirea Sfintelor Scripturi, ci numai ierarhiei Bisericii. Nu tuturor şi nu oricui îi este dată aducerea Sfintelor Jertfe iar Taina dezlegării de păcate nu le este dată nici îngerilor ci numai preoţilor şi arhiereilor.

Scriptura nu se tâlcuieşte cum îl taie capul pe fiecare!, strigă Sfântul Apostol Pavel. Adevărul nu se înfăţişează cum i se năluceşte oricărei minţi întâmplătoare. Creştinismul nu este ceea ce poate strâmba fiecare neputincios din el, nu este o religie ce poate fi sucită de fiecare neputincios. Este un duh vrăjmaş care întunecă minţile oamenilor şi îi răscoală pe unii împotriva neputinţelor omeneşti ale păstorilor, dându-le impresia că nu sunt obligaţi să asculte de ei (de preoţi), fiindcă au păcate. Iisus n-a avut nici un păcat şi cu toate acestea ce puţini L-au ascultat!

Este un cerc vicios în care se încurcă sufletul multora, prea multor oameni: cercul rătăcirilor. Aceştia, din diferite „motive", nu vor să asculte de preoţii Bisericii. Drept aceea, neascultând învăţătura dreptei credinţe şi a vieţii în Dumnezeu, îşi strică mintea cu părerile lor. Aşa se cufundă în păcate, din neascultare. Omul se întunecă dinspre adevăr şi ia rătăcirea de bună. Unii se trezesc că au trăit în rătăcire. Vrăjmaşul, de care prin amăgire au ascultat, nevrând să-i

piardă din gheare, le pune înainte neputinţele omeneşti ale slujitorilor legali ai Bisericii, acoperindu-le adevărurile şi harul. Şi aşa îi duce de minte să-şi facă singuri „credinţa", o pocăinţă care trece peste Taina Pocăinţei administrată valid exclusiv prin preoţi şi arhierei, indiferent de neajunsurile lor de oameni. Aşa s-au născut şi se nasc toate ereziile şi sectele. Neascultarea de Biserică[80] este căderea din creştinism, după însuşi cuvintele Mântuitorului: *„de nu va asculta nici de Biserică, să-ţi fie ţie ca un păgân şi vameş"* (Matei 18,17).

Se plâng credincioşii că nu prea aud cuvânt puternic, cuvânt ziditor de suflete. Un Sfânt Părinte dă următorul răspuns: „Din înmulţirea neascultării, s-a împuţinat cuvântul între oameni". Aşa se nasc smintelile, pentru că este o înclinare a minţii spre smintire de care este vinovat deopotrivă şi cel ce se sminteşte, pentru că nu şi-a curăţit ochiul ci l-a aburit cu tot felul de păcate, pe care şi le prelungeşte pe faţa propriilor lui păstori. Aşa se răzleţeşte oaia de păstor, şi răzleţită - abia, abia dacă scapă nemâncată de lupi.

Toată zdroaba[81] păstorilor Bisericii, deci, este această învăţare uniformă a împărăţiei Adevărului, care lor le este dată în grijă. Toată zdroaba păstorilor Bisericii învăţătoare este această unificare a credincioşilor cu viaţa lui Iisus - Păstorul turmei, este lupta Bisericii împotriva rătăcirilor minţii de la Adevăr,

---

[80] Matei 18, 15-18.

[81] Zdroabă = strădanie, oboseală, trudă, agitaţie, zbucium.

este lupta ridicării credincioşilor din robia neguroasă a superstiţiilor la înţelegerea largă şi luminată a creştinismului.

Creştinismul este o concepţie de viaţă, este modul de viaţă al lui Iisus, concepţie pe care nu a zdruncinat-o nimic din cele ce s-au petrecut împotriva creştinismului vreme de 2.000 de ani.

Toate celelalte înţelegeri ale lumii şi vieţii s-au învechit şi s-au stins. Singur creştinismul este mereu nou, mereu divin. O dovedeşte focul ce i s-a deschis împotrivă în toate veacurile. Drept aceea, ştiind ce comoară de mântuire avem în Biserică, staţi uniţi: Turmă şi Păstori, chiar dacă, uneori, păstorii trebuie să-şi mai certe oile.

„Că un slujitor al Domnului nu trebuie să se certe, ci să fie blând faţă de toţi, destoinic în învăţătură, răbdător la necazuri, dojenind cu blândeţe pe cei ce stau împotrivă, că doar le va da Dumnezeu pocăinţă spre cunoaşterea Adevărului, şi duşi fiind de el la viaţă, să facă voia lui Dumnezeu şi să se trezească din cursele vicleanului" (II Timotei 2, 24-26).

Fraţilor, ieşiţi din sminteli, ieşiţi din superstiţii, ce nu-s decât credinţe deşarte. Creştinismul e luminos şi în lumina vieţii lui Iisus, aşa cum îl propovăduieşte Biserica, prin preoţii ei, urmaşii Apostolilor, aveţi răspunsul fără greşeală în toate împrejurările posibile ale vieţii.

Fraţilor, ascultaţi de Biserică, fiindcă cei ce ascultă de preoţii ei - aşa cum sunt - de Dumnezeu ascultă.

Acesta-i tâlcul ucenicilor, care au lăsat corabia cu

peşti ca să ajungă lucrători în Corabia Bisericii, Corabia mântuirii oamenilor.

Nu eşti departe de împărăţie

Aceasta este poziţia cărturarului, care L-a întrebat pe Iisus: *„Care este cea mai mare poruncă din lege?"* (Marcu 12, 28-34).

Se vede că avea cărturarul îndoielile lui privitoare la valoarea jertfelor şi arderilor de tot, despre care s-a şi exprimat că nu au nici un preţ. În faţa cărturarului dispăruse şi rostul de simbol şi rostul de icoană nedesăvârşită a ceea ce avea să vie „adevărat", cu rost şi cu putere. Simplificarea jertfelor, ceremoniilor, formalismul şi cine ştie până unde ar mai fi mers cenzura.

Iisus îi răspunde la întrebare rezumând Legea la cele două porunci: la iubirea de Dumnezeu din toată inima, din tot sufletul, din tot cugetul şi din toată puterea, şi la iubirea de aproapele, de oameni. Totuşi este semnificativă exprimarea acestei porunci prin cuvânt: iubirea lui Dumnezeu este poruncă dată de împlinit, „din toată inima". O poruncă repartizată şi pentru facultăţile sufletului, dată în totalitate sau colectiv „sufletului" ca întreg. Este dată şi cunoştinţei şi conştiinţei, sau entuziasmului şi voinţei sau chiar raţiunii.

Căutarea lui Dumnezeu, urmarea lui Dumnezeu

potrivit cu fiecare facultate în parte şi cu toate unificate, este o poruncă iniţială sau fundamentală. Poate că tocmai această căutare a lui Dumnezeu, la tensiuni ultime şi totale, este ceea ce creşte sufletul din împărăţia veacului acestuia în Împărăţia lui Dumnezeu; decât că nu-i destul să ştii aceasta, ci mai trebuie să fii şi existenţial angajat în această dramă a iubirii şi ştiinţei.

Cărturarul a confirmat răspunsul Mântuitorului cam dintr-o oarecare „superioritate" a omului, care-şi permite să cântărească până şi răspunsurile lui Dumnezeu.

Iisus, văzând că are cumpăna critică şi deosebeşte bine porunca iubirii de practicile jertfelor, i-a zis: *„Nu eşti departe de Împărăţia lui Dumnezeu"*.

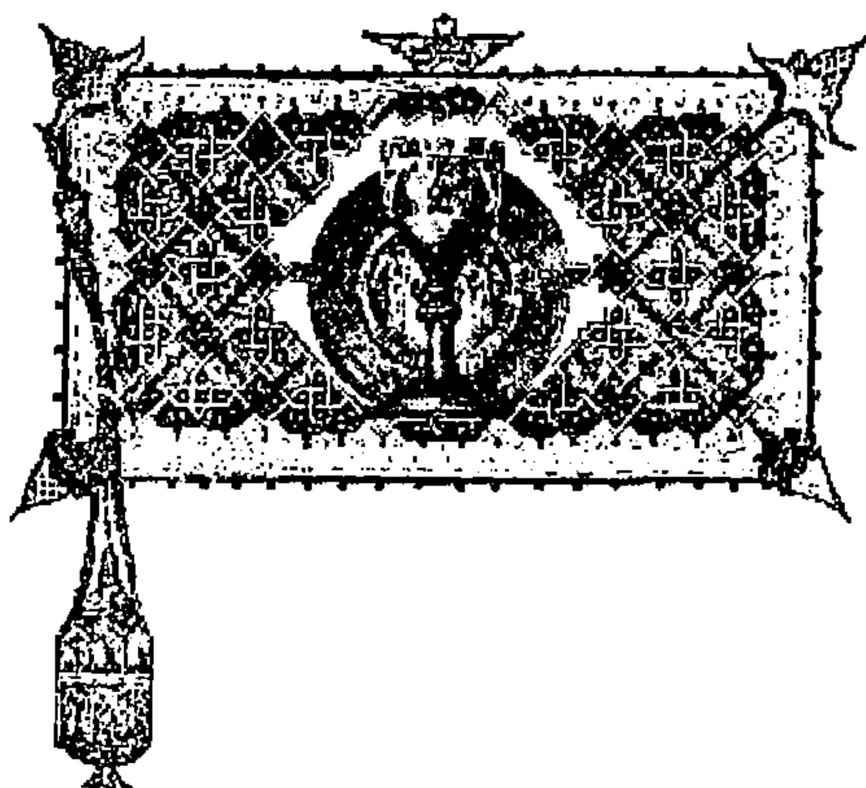
Enigmatic cuvânt. Poate că tocmai de aceea cuprinde o mulţime de răspunsuri. Între oamenii sortiţi potopului şi Noe, din corabie, nu erau la mijloc decât câteva sute de ani, cât a lucrat Noe corabia în ochii lor, şi grosimea corăbiei. Între cele cinci fecioare înţelepte şi cele nebune, diferenţa era o aprovizionare cu ulei. Între cei doi tâlhari de pe cruce, diferenţa între destinele lor veşnice era dată de câteva cuvinte (rostite din inimă).

Cărturarul avea Împărăţia lui Dumnezeu în faţă şi vorbea cu „Ea", dar n-o vedea cu ochii. Nu era departe de Împărăţia lui Dumnezeu, dar nu era în Împărăţie. Ce folos că, urmărit de o fiară scapi până la uşa unei case în pădure, dar n-ai avut grijă ca să iei cheia de acasă. Dar Iisus e nu numai cheia ci şi

uşa Împărăţiei de scăpare.

Sunt mulţi cărturari „aproape de Împărăţia lui Dumnezeu". Sunt toţi cei care cred în Dumnezeu, dar nu cred în Iisus Hristos. Aceştia au simplificat tot aparatul religiei, ca odinioară cărturarul cu care a vorbit Iisus. Au rămas cu un „dumnezeu" abstract, care nu le cere mai mult decât să-i recunoască existenţa. Se mulţumesc foarte bine cu un „dumnezeu" pe care îl deduc ei, creat de ei, chiar un „dumnezeu" al lor, deşi absolut, inaccesibil, dacă nu chiar inexistent.

Fără revelaţia lui Dumnezeu în Iisus Hristos şi fără angajarea personală în toate consecinţele concrete ale acestei Revelaţii, cărturarii rămân pe „dinafară de împărăţie".

Ce să cerem de la Dumnezeu[82]

E semnificativ ce cerem lui Dumnezeu. Zice cineva că pe om îl poţi cunoaşte mai bine după întrebările pe care le pune, decât după răspunsurile pe care le dă. Cuvântul se poate construi şi mai restrâns, din punct de vedere religios.

Adâncimea lui Dumnezeu într-un om sau superficialitatea (cât de la suprafaţă este Dumnezeu în om) o poţi cunoaşte din lucrurile pe care le cere, mai bine decât din cuvintele pe care le spune.

Unii nu-I cer nimic;
Alţii Îi cer nimicuri;
Unii Îi cer socoteală;
Alţii, să facă El ce vor ei!
Iar alţii, să nu existe în faţa lor;
Şi pomelnicul s-ar putea lungi.

Prescurtăm. În această privinţă, sfinţii ajungeau unii ca îngerii, care unindu-se întru totul cu voia lui Dumnezeu, pentru ei nu mai voiau ceva deosebit, de aceea nici nu-I mai cereau nimic. Aşa se aseamănă începuturile şi sfârşitul credinţei: unii nu-I cer nimic sau Îi cer nimicuri, iar ceilalţi, sfinţii, nu mai cer nimic. Sfinţii cei mari, din desăvârşita credinţă în Dumnezeu, nu mai cereau nici măcar mântuirea. Smerenia

82 Luca 11, 9-12.

acestora atinsese desăvârşirea. Totuşi, mântuirea, desăvârşirea, e acel lucru care trebuie! Pentru acest lucru - iertarea lumii - se roagă şi Sfinţii din cer.

Aşa-s îngăduite şi rânduite lucrurile, că e destul să se decidă cineva în mod profund pentru motivarea sa în existenţă, pentru Iisus, şi îndată îi curg împotrivă toate motivele simplificate, droaia de nimicuri, vrând să-l deruteze, să-i dovedească hotărârea o uşurătate. Dar a vinde şi a da de pomană toate „nimicurile" lumii, înseamnă că Duhul Sfânt, care suflă unde vrea, te-a uşurat de ele, înseamnă că zarea conştiinţei tale s-a limpezit, grija vieţii nu mai sunt spinii ci numai roadele - „crinii câmpului". Şi în ţarină, în pământul inimii, în inima creştină, răsare Iisus, sădit acolo la Sfântul Botez şi dă vieţii tale sensul de la obârşie.

Iată pentru ce se roagă Împărăteasa Maică şi pentru ce se face bucurie mare în ceruri.

Despre îngustimi şi Creştinism. Sectarismul

E bine să punem la punct acel „spirit sectar", spirit îngust, spirit habotnic, zelotismul fără socoteală sau mai bine zis prostia, care încununează fruntea multor suficienţi de sine.

Nu s-a crezut că se găsesc sectari şi altundeva decât unde de obicei îi ştim. Observând oamenii mai cu atenţie, am aflat că spirite sectare se găsesc oriunde, în toate activităţile omeneşti; se găsesc sectari (cârcotaşi) pe marginea oricărei gândiri omeneşti, nu numai în religie; se găsesc spirite sectare rozând chiar la temeliile ierarhiei. E clar că spiritele sectare, mentalităţile înguste, unilateralităţile de orice fel sunt spirite anarhice, sortite la fărâmiţarea lor până la absurd. Sectarismul se explică prin sine, dar nu şi-l poate explica cel ce pătimeşte de el. Adică, cel căzut în asemenea îngustimi, susţine cu toată tăria că aşa este „Adevărul" cum îl înţelege el, şi nu admite o altă părere a Sfinţilor, a Bisericii şi a obştii în general.

Dacă prostul s-ar recunoaşte prost, ar înceta de a mai fi ca atare şi s-ar schimba în înţelept.

Orişice spirit îngust, sectar, aduce minţii şi sufletului o nelinişte, o tulburare, o barieră care stinghereşte libertatea sufletului, seninătatea sa superioară,

suveranitatea credinţei în conducerea preaînţeleaptă a Providenţei, atât în directivele mari ale lumii, cât şi în amănuntele vieţii noastre. Că ori de câte ori nu ţii pasul cu Providenţa, ba din neştiinţă, ba din fixarea cu încăpăţânare pe câteva idei omeneşti, totdeauna putem fi striviţi, fără a avea vreun merit decât acela de a fi victimă a îngustimii noastre. Cine-i îngust la minte n-are leac nicăieri. Mulţi sunt mai betegi la minte decât de alte boli fizice.

Sunt oameni care reprezintă Providenţa, oameni providenţiali, dar după o oarecare vreme se sectarizează (dau în nebunia sectarilor), se limitează la îngustimi, la câteva principii fixe, şi vor cădea victimele acestor îngustimi. Şi întâi trebuie să se spargă capul prost ca să vină cel cuminte (şi cu minte).

Să luăm un exemplu şi un model de îngustime a oamenilor providenţiali, din anii 1556-1598.[83]

În această perioadă, pe tronul Spaniei s-a urcat regele Filip al II-lea, care din fire era un rege ipocrit, bigot şi veşnic posomorât; se spune că n-a râs în viaţa lui niciodată. A zâmbit numai o singură dată când a auzit de măcelul din noaptea Sfântului Bartolomeu. A moştenit cel mai mare imperiu care exista pe atunci: Spania cu America Centrală, America de Sud, Neapolul, Sicilia şi Sardinia, Milanul şi Ţările de Jos; iar după ce a cucerit Portugalia, la anul 1580, se făcu stăpân şi peste imperiul colonial: Brazilia, posesiunile din Africa şi Indiile. Căsătorindu-se cu

[83] Istoria modernă, D. D. Pătrăşcanu, pag. 316-323.

Maria Tudor, regina Angliei, dispunea acum şi de posesiunile acesteia.

Această întindere imensă îl făcea pe Filip să se creadă în sine aşa de tare, încât afirma umflat de mândrie, că în împărăţia sa soarele niciodată nu apune, iar lumea zicea că atunci când se mişcă Spania se cutremură pământul.

Filip ar fi putut fi rege mare dacă ar fi înţeles vremea în care trăia.

Chiar de la suirea sa pe tron îşi propusese ca toată viaţa lui să lupte pentru stârpirea protestantismului. Fanatismul său, întreţinut şi de iezuiţi, era aşa de mare, încât spunea adesea: „Mai bine n-aş mai fi rege, decât să domnesc peste eretici!" Într-adevăr, el se purta cu atâta cruzime împotriva reformaţilor, încât aceştia îl numiră „Demonul de la miazăzi".

În luptele sale ce le-a avut cu flamanzii, a căutat să-i aducă pe aceştia cu de-a sila la catolicism, fiindcă din îngăduinţa lui Carol Quintul, primiseră calvinismul.

Măsurile regelui (Filip) îi siliră pe aceşti locuitori să facă o confederaţie, pentru ca cu armele să-şi apere libertatea religioasă şi politică. Filip, afumat de fumul fanatic catolic, îl însărcină pe generalul său, Ducele de Alba, să se ducă să supună ţările răsculate. Acesta a fost cel mai crud om al vremii de atunci şi purtarea lui fu înspăimântătoare. Dărâmând toate fortăreţele răsculaţilor, 18.000 de oameni au fost arşi de vii, la 30.000 de oameni li s-au luat averile, rămânând pieritori de foame, şi 100.000 de

oameni au fost nevoiţi să-şi părăsească ţara.

Filip, povăţuit de iezuiţi, se hotărî să cureţe Spania de necredincioşi. El dădu un decret prin care ordona ca: „Toţi cei care nu sunt catolici să se boteze sau să părăsească ţara". Cei mai bogaţi şi-au vândut averile şi au trecut în alte ţări, iar sărăcimea a rămas pe mâna iezuiţilor şi a inchizitorilor şi au fost arşi de vii. În urma acestor măsuri, Spania de miazăzi ajunse o paragină.

Sfârşitul vieţii lui Filip a fost acelaşi ca al lui Irod, ucigătorul de prunci: „păduchi sub piele", iar după dânsul, Spania a decăzut mereu şi nu s-a mai ridicat niciodată.

Iată un argument destul de bun al suficienţei de sine, al bigotismului fanatic, plin de nenumărate crime şi sânge, manifestat prin ura ucigătoare de oameni, bazat pe mijloace de teroare, ca să se impună un creştinism forţat.

Întrebăm Apusul: „Oare aşa ne-a învăţat Hristos?" Unde este iubirea de oameni a lui Iisus? Şi, unde este răbdarea pe care trebuie să o avem până la jertfă, pentru fraţii noştri mai slabi?...

Iată, unde l-a dus pe Filip îngustimea fanatică a suficienţei de sine. De aici reiese că acel care este căzut în aceste extreme ale sectarismului, nu-şi dă seama de această orbire şi ascultând de o vrajă vrăjmaşă, împinge în îngustimea sa lucrurile până la absurd, prăbuşindu-se în abisul fărădelegilor şi căzând din Creştinism prin călcarea iubirii de oameni.

Oricine care este afumat de o vrajă vrăjmaşă

sectară, luptă pentru ca să-şi facă câţi mai mulţi prozeliţi, face un prozelitism înflăcărat, ca prin aderenţii ce şi-i câştigă, să poată, azi sau mâine, să producă „anarhie", prin răzbunare şi ferocitate.

Sectarismul este o vrajă vrăjmaşă, care luptă împotriva păcii lui Hristos, împotriva dragostei Lui, împotriva unităţii Lui, care i-a legat pe toţi Creştinii de veacuri până la sfârşitul veacului acestuia.

Spiritul anarhic sectar este izvor al răutăţii care ia pacea de pe pământ şi pustieşte inima de iubirea lui Hristos. Prin îngustimile lui, Credinţa se pustieşte, ateismul se generalizează, drepţii se desăvârşesc şi „Judecata cea de pe urmă" se grăbeşte.

Ateismul este ultima fază a sectarismului. Acesta tinde să cotropească tot pământul, şi atunci când va reuşi ca toţi supravieţuitorii acestei lumi, cu voie şi fără voie, să afirme negaţia lui Dumnezeu, negaţia nemuririi, negaţia învierii şi a Împărăţiei lui Dumnezeu, după o vreme foarte scurtă se va izbi de apariţia cea înfricoşată a lui Iisus Hristos, ca Judecător al lumii şi Împărat al Creştinilor. Atunci fiecare îşi va primi plata ostenelilor sale (Apocalipsa 20,13) pentru o veşnicie fără de sfârşit.

Lupta dintre ateism şi creştinism

Până la sfârşitul secolului al XVIII-lea, atât în concepţia oamenilor de ştiinţă, cât şi a maselor neştiutoare, lumea fusese creată sau exista din vecii vecilor, fiind guvernată de un Dumnezeu[84], de o putere creatoare a toate, aşa după cum învaţă Biserica Creştină. Până la sfârşitul acestui secol, toate rupturile ce s-au făcut în numărul nesfârşit al diviziunilor sectare, nici una n-a ajuns să atingă treapta cea mai de jos a negării lui Dumnezeu, deşi toate ereziile, având pe tatăl minciunii (pe diavolul) ca conducător al lor, împinse până la absurd, neagă existenţa lui Dumnezeu.

Oamenii, deci, nebăgând de seamă vraja vrăjmaşă, care prin diferite amăgiri şi înşelătorii, îi face să se încreadă întru sine mai presus de Biserică, mai presus de cele 7 Soboare[85], încep să se taie în Scripturi, după cum îl taie capul pe fiecare (II Petru 1,20), fără ca să ţină cont de ceea ce a zis Domnul: *„Pentru*

---

[84] II Filozofia lui Hegel, pag. 6, Karl Marx de Max Beer.

[85] Sinoadele ecumenice: Sinodul I ecumenic de la Niceea (an. 325); Sinodul II ecumenic de la Constantinopol (an 381); Sinodul III ecumenic de la Efes (431); Sinodul IV ecumenic de la Calcedon (451); Sinodul V ecumenic de la Constantinopol (553); Sinodul VI ecumenic de la Constantinopol (680-681); Sinodul VII ecumenic de la Niceea (787).

că niciodată proorocia nu s-a făcut din voia omului, ci oamenii cei sfinţi ai lui Dumnezeu au grăit, purtaţi fiind de Duhul Sfânt" (II Petru 1,21). Iar întreaga Scriptură este dată spre tâlcuire numai Bisericii, care este mama noastră ocrotitoare şi sub aripile căreia putem să creştem şi să ne mântuim.

Toată lucrarea antihristică a diavolului, însoţită de tot felul de puteri şi semne, şi de minuni mincinoase (II Tesaloniceni 2,9), este îngăduită de Dumnezeu pentru fiii pierzării, fiindcă n-au voit să primească iubirea Adevărului, arătat de Biserică prin Sfinţii Părinţi, ca să se mântuiască (II Tesaloniceni 2, 10-12). Pentru aceea, Dumnezeu le trimite amăgiri puternice, ca să dea crezământ minciunii şi să cadă sub osândă toţi cei care nu au crezut adevărului ci au îndrăgit nedreptatea (II Tesaloniceni 2,12).

Iar unitatea Bisericii noastre, pe care a întemeiat-o Domnul şi al cărei Cap văzut şi nevăzut este numai El, prin puterea Duhului Sfânt ne-a orânduit episcopi şi preoţi ca să păstorească Biserica Lui, pe care a câştigat-o cu sfânt sângele Său (Faptele Apostolilor 20,28). Deci nu există altă Biserică decât aceea pe care a întemeiat-o Iisus Hristos prin Apostolii Săi şi care este Una, Sfântă, Sobornicească şi Apostolească (Crezul).

Iată deci că diavolul, prin amăgirile sale, i-a dezbinat pe oameni prin ura sa ca să creadă în mai mulţi dumnezei mincinoşi, al căror tată le este el.

Abia în primii ani ai secolului al XIX-lea, o nouă concepţie despre lume e dată la iveală, afirmându-se

cu toată tăria cum că: „lumea, aşa cum o vedem sau o cunoaştem din cărţi, n-a fost nici creată şi nici nu există din vecii vecilor" (Karl Marx, pag. 8. Tr. Gh. Constant.).

Ştiut este din toată lectura făcută că materialismul dialectic este ateu; profesează negaţia spiritului, negaţia lui Dumnezeu, negaţia nemuririi, neagă Învierea şi Împărăţia lui Dumnezeu.

Bun!

- Dar cu asta încetează de a mai fi Dumnezeu?

- S-a terminat cu nemurirea?

- Nu mai este Înviere şi Judecată?

- Dacă mulţi oameni, fiind ei chiar milioane la un loc, susţin părerea de mai sus, încetează oare prin aceasta de a mai fiinţa dogmele fundamentale ale creştinismului?

Mai pe scurt: - Dacă a spus Ludwig Feuerbach, care a lucrat pentru laicizarea religiei, cum că: „Nu religia l-a făcut pe om, ci omul a făcut religia"[86]; iar contemporanul său David Friedrich Strauss a supus Evangheliile unor critici în toată regula; iar Bruno Bauer îşi îndreaptă asprele sale lovituri filozofice împotriva „bătrânelor" Dogme Creştine; urmează de aici că omorându-i[87] pe toţi oamenii care cred cum trebuie

[86] Karl Marx, pag. 20 al. II.

[87] Pentru întărirea marilor adevăruri spuse aici de Părintele Arsenie Boca, editura recomandă cititorilor cartea în două volume: „Noii martiri ai pământului rus" de protoiereu Mihail Polski, ed. Schitul românesc Prodromu - Sfântul Munte Athos, 2002.

în Dumnezeu, cu asta ai scăpat de Dumnezeu?...

Dar, cu asta, abia acum se dezvăluie Adevărul, ce trebuie scos la iveală. De aici încolo începe să se descopere partea lucrătoare şi biruinţa Adevărului prin jertfă. Acum, când valurile înspăimântătoare ale negaţiei lui Dumnezeu caută să tulbure pacea din inima celor care cred cum trebuie în El, în Biserica Lui cea Adevărată şi în Evanghelia Lui. Nu uşoare sunt aceste probe şi numai acei care sunt întăriţi şi care L-au crescut pe Iisus Hristos în inima lor până în vârsta maturităţii, prin iubirea Lui de oameni, pot ca să reziste acestui război antihristic până la sfârşit. Iar toate sforţările lui (antihrist) sunt ca să ne facă să cădem din iubire, prin nerespectarea datoriei: - de a răbda nedesăvârşirea semenului tău, şi - de a te lăsa să fii condus întru toate de mâna nevăzută a Providenţei divine.

Lupta ce o dau cei ce ascultă de vraja diavolului, cum că nu este Dumnezeu şi nici toate celelalte care formează Dogmele creştinismului, îi loveşte pe fiii lui Dumnezeu (Ioan 1,12) cernându-i prin sitele suferinţelor de tot felul, prin care a trecut Domnul, împlinindu-se cuvintele Lui: *„Dacă vă urăşte pe voi lumea, ştiţi că pe Mine mai înainte decât pe voi M-a urât... Dacă M-au prigonit pe Mine şi pe voi vă vor prigoni. Dacă au păzit cuvântul Meu şi pe al vostru îl vor păzi... De nu aş fi venit şi nu le-aş fi grăit lor, păcat nu ar avea, dar acum nu au răspuns pentru păcatul lor“* (Ioan 15, 18-22).

În toate aceste suferinţe, puterile întunericului

urmăresc două lucruri:

1. Să ne facă să-i urâm pe acei ce ne trec prin cuptorul suferinţei.

2. Să ne facă să ne răzbunăm sub diferite forme, apărându-ne cu legi sau oameni.

În cuptorul ispitelor, deci, se clarifică omul, ce este şi spre ce sunt îndreptate inima şi nădejdea lui (sau cât de tare este credinţa lui în Iisus Hristos).

Cărarea însă cea mai bună de urmat în aceste strâmtorări nu este alta decât a lui Iisus şi după El a tuturor Sfinţilor care, având-L pe Iisus în inima şi în mintea lor, au fost înarmaţi cu toate armele, în aşa fel că au ştiut cum să răspundă atacului diavolului, biruindu-l cu iubirea lui Iisus. Au ştiut cum să se supună stăpânirilor antihristice, până şi atunci când acestea au voit să le taie capul sau altceva să le facă, pentru că n-au voit ca să refuze Sfintele Învăţături ale Mântuitorului şi să le primească pe ale lor (pe ale lui satana, n.ed).

Toate măsurile lor de constrângere ce au fost făcute pentru negarea sau tăgăduirea Dumnezeului celui Adevărat, precum şi a lucrurilor Lui, pe care le-a făcut pentru mântuirea noastră, n-au avut nici un efect asupra sufletelor lor, pentru că Iisus Hristos, Care era în inimile lor, nu putea să fie constrâns ca să facă ceva ce nu-I place, şi neplăcut Tatălui, Care L-a trimis pe pământ pentru mântuirea noastră. Pe Domnul nu L-a putut constrânge decât suprema Sa bunătate, desăvârşirea Sa, care a biruit îngustimea ateismului lui Iuda, dându-i votul - *„Ce*

vrei să faci, fă mai curând!" (Ioan 13,27).

Toţi ceilalţi Apostoli n-au înţeles cuvântul acesta atunci, şi credeau că Domnul vorbeşte cu Iuda despre ceva cumpărături, întrucât purta punga cu bani a comunităţii şi praznicul era aproape (Ioan 13,29).

Aici se mai împlineşte şi cuvântul Proorocului: *„Vrăjmaşii omului sunt cei din casa lui"* (Miheia 7,6; Matei 7,6).

Tot de aici mai reiese şi o altă învăţătură: ştiinţa, cu toate teoremele ei, nu-ţi angajează viaţa în joc niciodată, iar Credinţa Creştină întotdeauna.

Măsura coacerii în Creştinism atunci se zice că a ajuns la maturitate, când am ajuns şi noi ca să trecem din lumea aceasta biruitori în toate ispitele durerii, prin iubirea lui Iisus împinsă până la jertfă. Aceasta este cea mai înaltă virtute în Creştinism: ca să ajungi să simţi şi tu durerea pe care a simţit-o „Crinul de pe Cruce", plângând nemernicia oamenilor şi rugându-Se pentru iertarea lor.

Apostolii n-au înţeles atunci supremaţia Duhului liber al lui Iisus, pentru că încă nu se pogorâse Duhul Sfânt peste ei, care să le dea putere ca să bea acelaşi pahar şi de a se boteza cu acelaşi Botez pe care L-a primit Iisus. Lucru sigur, că dacă înţelegeau atunci, toţi se ridicau împotrivă în frunte cu Petru, când Iisus a învoit toate consecinţele ateismului lui Iuda: *„Ce vrei să faci, fă mai curând"*.

Dar după Pogorârea Duhului Sfânt li s-au luminat puterile minţii şi au înţeles necesitatea Jertfei şi liniştea deplină a Mântuitorului împotriva agresiuni-

lor necredinţei.

De acum moartea nu mai e o pedeapsă a firii, ci pedeapsă a păcatului. Ca urmare trebuie primită fără şovăire şi fără reacţie (fără a reacţiona).

Trebuie să acceptăm cu mintea şi cu inima netulburată pe oricine căruia, neputându-ne desface de dragostea lui Iisus Hristos, nu-i rămâne altceva de făcut decât să ne omoare pur şi simplu.

Căci între aceste două tabere, Creştinism şi Ateism, nu poate fi pace decât numai dacă trece una la alta. Prima tabără întotdeauna este paşnică şi senină şi cu inima atât de largă, încât iartă totul şi vrea ca toată lumea să se mântuiască. Cea de-a doua însă e plină de răutate şi-i desăvârşeşte în bine pe cei din prima, trecându-i prin cuptorul suferinţelor. Nouă ne-ar fi pagubă supremă dacă am trăda creştinismul de frica lor sau de frica durerilor.

Nu trebuie să ne facem de vrajbă cu ei, întrucât sunt stăpânirea pe care ne-a dat-o Dumnezeu, pentru păcatele noastre. Deci îi acceptăm nu de frică, nici din diplomaţie, nici urmărind vreun câştig sau vreo cinste deşartă, ci din convingere că aşa ne punem de acord cu Providenţa, care ni i-a adus cu rosturi voite de Dumnezeu, *„pentru ca să-i adune laolaltă pe fiii lui Dumnezeu cei risipiţi"* (Ioan 11,52), pentru ca toţi să fie *„o turmă şi un Păstor"* (Ioan 10,16).

Mântuitorul nu ne-a învăţat de vreo formă de stat care mântuieşte oamenii, sau de vreo formă monetară sau agrară care ne duce la Împărăţia lui Dumnezeu. Ba chiar a zis că lipirea inimii de bogăţii

duce la osândă. Aşa că, să nu ne prindă mirarea când vedem că unor bogaţi de acestea pământeşti le vine vremea osândei încă de pe aici, pentru că pe bună dreptate vine, fiindcă n-au avut grijă de „lazării" de la poartă.

Deci, felul cum îşi chiverniseşte Stăpânirea factorul economic, creator de forme istorice, e treaba Stăpânirii. Noi trebuie să dăm Cezarului ce este al Cezarului şi lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu (Matei 22,21), indiferent ce măsuri ia Cezarul pentru faptul că noi mai avem un Împărat şi o Împărăţie dincolo de hotarele acestei lumi.

Cam întotdeauna stăpânirile pământeşti au fost în conflict cu cea a Providenţei Divine, dar Dumnezeu lucrează mântuirea noastră prin mâinile lor. Deci, ori de câte ori Stăpânirile acestea pământeşti şi trecătoare ar căuta să nege existenţa lui Dumnezeu sau a lucrărilor Lui, (noi suntem datori să) le recunoaştem ca stăpânire din ascultare de Dumnezeu, pentru că El conduce şi stăpânirile vremelnice şi le îngăduie pentru ca să ne desăvârşească pe noi (trecându-ne) prin toate suferinţele şi caznele.

Nu trebuie să reacţionăm împotriva stăpânirilor celor ce nu cred în Dumnezeu şi în lucrurile Lui: *„Pentru că nu este stăpânire fără numai de la Dumnezeu"* (Romani 13,1). Dar aceasta este o ascultare ce o aducem lui Dumnezeu şi ocârmuirii Sale providenţiale.

Dumnezeu este autoritatea superioară tuturor stăpânirilor şi El le îngăduie pe toate cu scopuri foarte bine definite. Orişice lege o ascultăm deci din

cauza autorităţii lui Dumnezeu.

Când legile şi stăpânirile sunt împotriva lui Dumnezeu, nu le ascultăm tot din acelaşi motiv, pentru că Dumnezeu nu mai este (şi nu poate fi) autoritate de sprijin a unei legi sau a unei stăpâniri împotriva Sa. Reacţionăm astfel împotriva păcatului ateismului, fiindcă e păcat împotriva Duhului Sfânt, păcat împotriva Adevărului şi Dumnezeu este Adevărul; pentru vina asta, da, Stăpânirea poate să ne taie capul şi să facă cu noi ce va vrea, că o ascultăm. Cu aceasta suntem de câştig şi noi, şi stăpânirea şi-a făcut datoria. Am slujit lui Dumnezeu şi noi, şi ateul. Iar dacă cutare sau cutare vrea să fie ateu, treaba lui, noi încăpem de el, chiar dacă nu încape el de noi. Simpla existenţă a noastră îl loveşte peste obraz şi nu ne poate suferi; deci va face totul în concordanţă cu ateismul său, ca să scape de noi, chiar dacă noi nu-i zicem nimic. Ba mai mult, când noi îl iubim mai mult, cu atât mai mult îi ardem creştetul lui, fiindcă el, ascultând de-o vrajă vrăjmaşă, nu poate iubi. Datoria ce-o avem noi este şi aceea ca să le spunem că ateismul lor e o greşeală, ori de-or asculta, ori de n-or asculta, şi aceasta trebuie s-o facem, pentru ca să cunoască şi ei că mai sunt încă oameni care cred în Dumnezeu (Iezechiel 2,5) şi la Judecata cea înfricoşată pe care o va face Domnul, să nu aibă cuvânt de apărare cum că nu i-a învăţat nimeni voia Domnului, şi pentru ca să nu ceară Domnul sângele lor din mâna noastră (Iezechiel 3,18). Noi să nu ne temem de ei şi de vorbele lor să nu ne speriem, deşi ei vor fi

pentru noi spini şi ciulini şi avem să trăim în mijlocul lor, ca între nişte scorpii (Iezechiel 2,6). Noi trebuie să-i iubim în dragostea lui Dumnezeu - poruncă prin care stăm sau cădem din Creştinism - iar ce măsuri iau ei împotriva noastră îi priveşte; nouă nu ne rămâne altceva decât să câştigăm din toate. Nu este treaba noastră de a judeca căderea stăpânirii în ateism. Acest drept nu este decât al lui Dumnezeu şi numai El o va face atunci când va veni să judece lumea.

Omorându-ne pentru faptul că nu le primim păcatul ateismului lor, nu dovedesc altceva decât că nu ne-au putut birui. Deci primim divinul stăpânirii, dar refuzăm, păcatul ei: nu ni-l însuşim şi nu ni-l facem şi convingerea noastră.

Nu trebuie să fim spirite înguste, că nici-o virtute nu-i în habotnicie sau zelotismul mărginit. Întotdeauna spiritul îngust, refractar oricărei înţelegeri superioare a lucrurilor, (pe care o câştigăm numai în spiritul liber al lui Iisus), a dus întotdeauna la anarhie. Iar anarhia niciodată nu clădeşte, ci numai dărâmă. Neascultarea a fost întotdeauna începutul căderii. Călugării habotnici, înguşti la pricepere, fixându-se de calendarul vechi, au dat stilismul.

Cităm acest model de spirit sectar, care are aceeaşi caracteristică, a fixării minţii pe valori mărunte, neînsemnate, dar cărora mentalitatea îngustă le dă o semnificaţie absolută. Această balonare a valorii minore a unui lucru sau a unui mărunţiş, la valoarea majoră a unui principiu fundamental, e dovada unei

lipse de minte, care, dacă refuză şi sfatul cel mai luminat, nu va întârzia să se arate cap de răzvrătire şi izvor de suferinţe zadarnice.

În concluzie:

Respectăm credinţa simplă a celor simpli; nu-i smintim; dar cu condiţia de-a nu da directive conducerii. Câtă răspundere de alţii ţi-a dat Dumnezeu, atâta directivă ai dreptul şi datoria ca să dai, mai multă sau mai puţină, nu.

Nu trebuie să primim decât directive acoperite de experienţa şi de necazurile răspunderilor. De obicei aşa se întâmplă, că toţi cei nepuşi la punct ei înşişi, văd paiul din ochiul altora, dar nu văd prăjina din ochiul lor. Atenţiune deci, trebuie ca să ne cunoaştem mai întâi pe noi înşine, dacă vrem să cunoaştem obiectiv şi cu adevărat şi pe alţii. Când ochiul nostru va fi curat, vom vedea pe toţi cu ochiul cu care vede Dumnezeu, şi atunci toată răutatea şi nedesăvârşirea celorlalţi vor dispare din calea noastră, fiindcă stăm smeriţi şi neînsemnaţi cu chipul, la o înălţime morală şi libertate a spiritului vecină cu a lui Iisus, când Se ruga pentru ucigaşii Săi: *„Părinte, iartă-le lor, că nu ştiu ce fac"* (Luca 23,34). Cu alte cuvinte, trebuie ca fiecare dintre noi să ne vedem de ochelarii proprii, şi să-i ştergem de praful păcatelor altora, că nu acelea ne vor mântui, ci atunci să nădăjduim mântuirea când ochii noştri nu mai văd paiul nimănui, ca pe toţi să-i învăluim cu iubirea care iartă totul şi înţelege totul. Că zice Sfântul Apostol Pavel: *„Căutaţi pacea cu toată lumea şi sfinţenia, fără de care nimenea nu*

va vedea pe Dumnezeu" (Evrei 12,14). Pacea cu toată lumea, chiar cu cei agresivi, fireşte, este un dar şi o probă a Creştinismului la care am ajuns, dacă am ajuns, iar de cumva n-am ajuns este semn că nu s-au tămăduit rănile noastre cele din păcate.

Neştiinţa, îngustimea, mentalitatea sectară, sunt o rană a minţii noastre, pe care trebuie s-o tămăduim. Trebuie să încercăm, că se poate. Cei care au probat, au reuşit şi cu mult folos s-au ales. Aşa a făcut Iisus şi toţi Sfinţii Lui, şi aşa ne-a învăţat El ca să ne ferim de aceste îngustimi, ca pe unii ce ne socotim „ai Lui prieteni, dacă facem ce ne porunceşte El" (Ioan 15,14), şi: „frate, soră şi mumă" (Matei 12,50) ne numeşte Domnul, pe acei care facem voia Tatălui.

Chemarea lui Iisus

I.

Voi, care nu ştiurăţi ce-i binele în viaţă
Şi nici căldura sfântă ce inima dezgheaţă,
Voi, care în durere aţi suspinat şi-aţi plâns
Şi cântul fericirii în inimi vi s-a stins,
Veniţi, Stăpânul lumii, Iisus, vă cheamă-ntr-una
Şi mâinile-Şi întinde s-astâmpere furtuna

II.

Voi, pentru care viaţa n-a fost decât un chin
Şi zâmbetul durere, iar râsul un suspin,
Voi, ce-aţi ascuns trecutul sub lespezile reci
Şi plângeţi fericirea ce aţi pierdut de veci,
Veniţi cu ochii-n lacrimi, dar cu privirea sus,
Găsi-veţi mângâiere la sânul lui Iisus.

III.

Voi toţi, care în viaţă aţi căutat uitarea
Păcatelor în cupa ce v-o întinse desfătarea
Şi surzi aţi fost la glasul ce cobora de sus,
Azi, până mai e vreme, vă-ntoarceţi la Iisus;
Spuneţi-I Lui durerea şi El vă va-ntări,
Povara vieţii voastre cu El veţi împărţi.

IV.

Voi, care nu ştiurăţi ce-i adevărul viu

Şi-n aiurare spuneţi că cerul e pustiu,
Sătui de-nţelepciune, o, voi ce vă trudiţi
Să dărâmaţi şi-n urmă nimic să nu clădiţi,
Rugaţi-vă, şi-atunci ca să simţiţi nu-i greu
Şi-n cer, şi-n jurul vostru, şi-n voi pe Dumnezeu.

V.

Oricare-aţi fi în pace, veniţi, veniţi la El,
Pe nimeni niciodată n-a izgonit defel;
Cu milă vă primeşte şi braţele-Şi întinde,
În dragostea-I cerească Iisus pe toţi cuprinde;
La pieptul Lui cel dulce iubindu-L vă-ncălziţi,
Iisus este-nvierea, veniţi la El, veniţi!

Iisuse, gingaşă chemare
A celor care Te iubesc,
Iisuse, zi de sărbătoare
Cu care mereu mă-veselesc.

Iisuse, mir de bucurie
A celor care Te slăvesc,
Iisuse, izvor de apă vie,
Cu apa Ta mă răcoresc.

Iisuse, haina mea frumoasă
Cu care mă-mbrac la sărbători,
Iisuse, umbra răcoroasă,
Ce m-ai umbrit de atâtea ori.

Iisuse, somnul meu cu pace
Din nopţi cu lună şi cu stele,
Iisuse, mâna ce desface
Păcate şi blesteme grele.

Iisuse, mâna ce alină
Pe cei aflaţi în suferinţă,
Iisuse, rază de lumină,
Te rog din suflet, dă-mi credinţă.

Cuvinte ale Părintelui Arsenie Boca

spuse la Biserica din Drăgănescu-Bucureşti
(din Tainele Cerului şi Pământului)

Nu am prea multe cărţi, şi nici timp liber să citesc. Intru însă în Biserică, Spitalul cel obştesc al sufletelor, înăbuşit de gânduri, ca de nişte spini. Podoaba picturii mă atrage şi pe nesimţite slava lui Dumnezeu pătrunde-n suflet. Am privit răbdarea mucenicilor, răsplata cununilor şi mă aprind ca de un foc de dorinţa de a-i imita. Căzând la pământ, mă închin lui Dumnezeu prin mijlocirea mucenicilor şi cu mila Lui mă mântuiesc. (Patrologia greacă).

Apostolii L-au văzut pe Domnul cu ochii trupului, pe Apostoli alţii şi pe mucenici alţii. Şi eu, pentru că am fost zidit din suflet şi trup, doresc să-i văd şi cu sufletul, dar şi cu trupul prin icoane, şi să am o doctorie care să mă ferească de orice rău. Văzând,

mă închin la ceea ce se vede, nu ca la Dumnezeu, ci ca la o icoană cinstită a celor cinstiţi (Patrologie XCV, col 1332 /Sfântul Damaschin).

Cel vechi de zile, Care îl făcu pe om (Dumnezeu pictat cu părul alb şi lung între doi serafimi), Care pentru noi, oamenii, S-a făcut om (Maica Domnului cu Iisus şi doi îngeri) şi Cuvântul Trup S-a făcut.

Fiule, dă-mi inima Ta (Solomon).

Precum M-a trimis pe Mine Tatăl în lume, vă trimit şi Eu pe voi în lume, ca pe nişte miei în mijlocul lupilor, ca să le deschideţi ochii, să se întoarcă de la întuneric la lumină, de la puterea satanei la Dumnezeu şi, prin credinţă întru Mine, să primească iertarea păcatelor şi partea cu Sfinţii (Ioan 20,21; Matei 10,16; Faptele Apostolilor 26,18).

† † †

Taina Pocăinţei are în centrul ei Spovedania, prin care puterea lui Dumnezeu dată preoţilor şterge biruinţele diavolului asupra omului când păcatele sunt spovedite cu căinţă şi ispăşite prin canon şi necazuri. Când sunt spovedite numai pe patul morţii, şi nu a mai rămas timp de ispăşire, diavolii, care l-au înşelat pe om să calce poruncile lui Dumnezeu, vin şi înfricoşează sufletul cu necaz şi urgie mare. Vai, câtă luptă are sufletul atunci!... Dacă omul le-a ars pe pământ măcar cu o lacrimă, nici aceasta nu se pierde, nici chiar un suspin şi poate atrage mila lui Dumnezeu.

Dar dacă biruinţele diavoleşti rămân neşterse

prin Taina spovedaniei, acel om, deşi botezat, se face fiul diavolului de care toată viaţa a ascultat. - „Nu ne cunoşti? Noi suntem tu... de noi nu scapi niciodată!" vor fi cuvintele ameninţătoare pe care le va auzi de la diavolii pe care i-a slujit.

Vine timpul, şi e foarte aproape, când toţi preoţii vor repara bisericile iar alţii vor construi altele noi dar nelucrând ei la sufletul omului vor rămâne bisericile goale, cucuvelele vor cânta într-însele[88].

---

[88] Iată ce spune Sfântul Lavrentie de la Cernigov, referitor la timpurile de pe urmă: «Vor veni aşa vremuri când vor umbla din casă în casă ca lumea să semneze pentru acel „singur împărat" şi se va face un recensământ al populaţiei foarte drastic. Vor intra în casa omului iar acolo sunt soţul, soţia şi copiii, şi soţia îl va ruga pe soţ să semneze căci altfel nu va putea cumpăra nimic pentru copii, iar soţul îi va răspunde: „Iubita mea soţie, tu fă cum vrei, eu însă sunt pregătit să mor mai bine pentru Hristos, decât să semnez ceva pentru antihrist" Aşa de tragic viitor vă aşteaptă. Vine timpul, şi nu e departe, când foarte multe biserici şi mănăstiri se vor deschide şi se vor repara, le vor reface nu numai pe dinăuntru ci şi pe dinafară. Vor auri şi acoperişurile atât ale bisericilor, cât şi ale clopotniţelor, **dar preoţimea nu va lucra la sufletul credinciosului ci numai la cărămizile lui Faraon. Preotul nu va mai face şi misiune.** Când vor termina lucrările va veni şi vremea împărăţiei lui antihrist şi el va fi pus împărat. Rugaţi-vă ca Bunul Dumnezeu să mai lungească acest timp ca să ne putem întări în credinţă, căci vremuri groaznice ne aşteaptă. Luaţi aminte la toate cele ce vă spun căci totul se pregăteşte cu foarte mare viclenie. Toate bisericile vor fi într-o bunăstare imensă, pline de bogăţii, ca niciodată, dar să nu mergeţi în ele. Antihrist va fi încununat ca împărat în marea biserică

- Roadele slăbirii în dreapta credință a teologilor în facultăți și seminarii vor fi preoții care vor fi și mai slabi ca învățătorii lor; mai ales în Transilvania ortodoxia aproape că va dispare, ultima redută va fi Sibiul dar va cade și aceasta. Dumnezeu nu forțează mântuirea nimănui. Cine are minte să ia aminte[89]

---

din Ierusalim cu participarea clerului și a Patriarhului. Intrarea și ieșirea în Ierusalim va fi liberă pentru orice om, dar atunci să vă străduiți să nu vă duceți, căci totul va fi spre a vă linguși pe voi, ca să vă atragă în ispită. (...) Bisericile vor fi deschise, dar creștinul ortodox trăitor nu va putea intra în ele să se roage, căci în ele nu se va mai aduce jertfa fără de sânge a lui Iisus Hristos. În ele va fi toată „adunarea satanică".

Pentru aceste fărădelegi, pământul nu-și va mai da roada sa și va fi o secetă așa de mare, încât în crăpăturile pământului va putea să cadă un om. Creștinii vor fi omorâți și izgoniți în locuri pustii, dar Dumnezeu are să-și îngrijească turma Sa, dându-le de mâncare și apă de băut» (Text extras din cartea „Viața, învățăturile și proorociile Sfântului Lavrentie de la Cernigov").

[89] Această proorocie a început deja să se împlinească în special în Transilvania, unde cele mai căutate cărți sunt: Talismanul, Brâul și Visul Maicii Domnului, în care scrie că dacă le porți la tine nu numai că fug diavolii, ci te și mântuiești; vai și amar de noi că râd și dracii de prostia și tâmpenia din capul nostru. Dureros este că astea se vând nu numai din om în om ci și prin biserici și chiar prin unele mănăstiri. E și normal, la o așa pregătire și trăire teologică așa preoți, așa dogme și așa creștini; asul din mânecă al lui satana pentru dărâmarea definitivă a ortodoxiei. Răsplata o va primi fiecare după a lui osteneală la dreapta judecată; până atunci: brâul, visul, talismanul etc. (nota ed.).

Din şoaptele diavolilor:

- Citiţi Biblia cum vă taie capul că şi noi o ştim pe dinafară şi „sfinţi" în fantezie vă vom face!

- Nu vă mai trebuie minte, vă teleghidăm noi la toate nebuniile.

- Veniţi la noi, căci vă dăm aşa o libertate încât vă puteţi şi sinucide!

- Nu este diavol, nu este suflet, nu este Dumnezeu, totul este biochimie (zice satana cu gheara pe cap: „Aşa, mânca-l-ar tata!").

- Aşa a zis ereticul Arie: Hristos este făptură.

- Bultmann[90]: Iar eu cu Bâlă l-am demitizat.

- Renan[91] şi Nietzsche[92]: Oamenii L-au creat pe Dumnezeu. Iar eu L-am omorât.

- Aici pe pământ e „raiul" şi iadul. Dracul deschide uşile „raiului"... şi porţile balamucului.

- De fricoşi ce sunteţi vă rugaţi şi lui Dumnezeu,

---

[90] Bultmann, Rudolf (1884-1976), exeget şi teolog protestant german. Opera sa (*Noul Testament şi mitologia, Istorie şi eschatologie*) este o interpretare demitologizantă a textului biblic. (Dicţionar enciclopedic, 2001; nota ed.)

[91] Renan, Joseph-Ernest (1823-1892), filozof şi istoric al religiilor franceze. La terminarea a şapte ani de studii teologice, trece printr-o profundă criză religioasă, ceea ce-l face să renunţe la sacerdoţiu şi să se dedice filozofiei. Autorul unei cunoscute *Vieţi a lui Iisus,* carte care a provocat un imens scandal în epocă. (Dicţionar Enciclopedic, 2001; nota ed.)

[92] Nietzsche, Friedrich (1844-1900), filozof german. Defăimând canoanele moralei tradiţionale, întemeiate pe credinţa religioasă, Nietzsche proclamă „spiritul autonom" al omului eliberat de religie şi morală pe calea ştiinţei (*Ştiinţa veselă*)

dar ştiţi că în inima smeritului şade dracu greceşte, aşa că nu vă stricaţi nici cu noi!

- Vindem yoga, teozofie, spiritism, magie, cultul lui satan: eu sunt Wotan[93], Mamona, Priap[94].

- Totul e minciună şi minciuna este adevărul (pentru cei ce merg în iad).

- Stafia filozofilor: adevărul!? (in vino veritas - în vin este adevărul).

- Onirismul (visele), artele absurdului, cu frumuseţea luaţi-o după noi... urâtelor! (femeile care-şi pun frumuseţea în slujba desfrânării, banilor, mândriei, diavolului).

- Eului, care-i „dumnezeul" omului, numai lui să i te închini.

- Ştiinţa are ultimul cuvânt (şi nu numai pentru atei).

† † †

✦ La început e luptă şi osteneală multă celor ce se apropie de Dumnezeu, iar pe urmă bucurie şi pace negrăită.

Chemarea Domnului: *„Cine voieşte să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa în fiecare zi, şi să-Mi urmeze Mie"* (Marcu 8,34) ... (Dumnezeu nu

---

[93] Wotan sau Wodan la germani; este identificat cu Odin în mitologia scandinavă - zeu al războiului dar şi al magiei şi al inspiraţiei poetice; conducător al zeilor, similar lui Zeus din mitologia greacă. (Dicţionar Enciclopedic, 2001; nota ed.).

[94] Priap (în mitologia greacă) - zeu al fecundităţii, (...), personificare a forţei virile. (Dicţionar Enciclopedic, 2001; nota ed.).

forţează).

✦ Iată, Eu cu voi sunt - Trup şi Sânge - până la sfârşitul veacului (Sfânta Evanghelie).

✦ „Petre, satana a cerut să vă cearnă ca pe grâu, dar Eu m-am rugat pentru tine ca să nu piară credinţa ta, iar tu, întorcându-te, să întăreşti pe fraţii tăi" (Luca 22, 31-32).

✦ Mărturisesc un botez adică:

1. Naşterea din nou, din apă şi din Duh;

2. Îmbrăcarea în Hristos şi unirea cu persoana şi învăţătura Sa („comoara");

3. Înzestrarea cu talente (talanţi) şi

4. Un înger păzitor.

✦ Trâmbiţa va suna şi morţii vor învia, fără stricăciune, iar noi vom fi schimbaţi, într-o clipă, la venirea Domnului (I Corinteni, 15,52).

✦ Sfântul Andrei Criteanu: „De unde voi începe a plânge faptele vieţii mele ticăloase?" (Canonul cel Mare).

✦ Aşa vă trebuie, cu ştiinţa voastră ateistă aţi dezlănţuit stihiile naturii (dezintegrarea atomică). Iar pământul de istov va arde (Sfântul Petru).

✦ Creştinii?..., la lei cu dânşii! (Ei sunt de vină pentru toate relele).

✦ Modestus către Festus pe tron (despre Vasile cel Mare): - Tirane, de acesta suntem bătuţi! De surghiun nu se teme, avere de confiscat nu are, iar de moarte nu se teme. Când i-am spus că nimeni nu mi-a vorbit aşa, mi-a spus: „Se vede că încă n-ai întâlnit episcop ortodox" (anul 375).

✦ Mai multe sunt furtunile care zbuciumă sufletul preotului decât talazurile care bântuie marea (Sfântul Ioan Gură de Aur).

✦ Iarăşi se tulbură Irodiada (împărăteasa Eudoxia ariană care îşi făcuse statuie), iarăşi cere capul lui Ioan (Gură de Aur, care a mustrat-o).

✦ Nu vă temeţi de cei care vă ucid trupul, ci-Mi fiţi Mie martori! - în afara Bisericii nu-i mântuire (Sfântul Chiril, Extra ecclesiam nulla salus).

✦ Să nu credeţi că veţi intra după moarte întru Împărăţia în care n-aţi trăit pe pământ!

✦ Iar piatra este Hristos (Sfântul Pavel).

✦ Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor ca văzând ei faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru Cel din Ceruri (Matei 5,16).

✦ Împărăţia lui Dumnezeu se ia cu osteneală (Luca 16,16).

✦ Pus-am înaintea feţei voastre calea vieţii şi calea morţii - Biserica şi lumea - spre care vă veţi întinde mâna pe aceea veţi avea-o (Ieremia 21,8; Sirah 15,17).

✦ Veniţi la Mine! (Iisus cu mâinile desprinse de pe Sfânta Cruce).

✦ Dragostea, smerenia, lepădarea de sine, ascultarea de Dumnezeu, calea contemplaţiei, a nevoinţelor cu dreaptă socoteală, a smereniei şi a atenţiei.

✦ Chipul slavei Tale celei negrăite sunt, deşi port rănile păcatelor (sunt schiţate capete întunecate de filozofi din alte religii, unii cu cerc neluminat în jurul capetelor).

✦ TEOTOKOS (Născătoare de Dumnezeu) = Si-

nodul al III-lea Ecumenic (Efes, anul 431) împotriva ereticului Nestorie (antropotokos). Femeia îmbrăcată cu soarele (Apocalipsa 12,1). - Şi Cuvântul Trup S-a făcut şi S-a sălăşluit întru noi... iar câţi L-au primit (care cred întru numele Lui) le-a dat lor stăpânire ca să se facă fii ai lui Dumnezeu (Ioan 1,14,12); - Nestorie a fost condus de diavol.

✦ Iar când vă vor da pe voi pe mâna stăpânitorilor să nu îngrijiţi ce sau cum veţi răspunde... Duhul Tatălui va grăi prin voi... veţi fi urâţi de toţi pentru numele Meu (Matei 10, 19-21).

✦ Sfântul Ştefan cel Nou a pătimit sub împăratul C. Copronim şi a murit la 53 de ani, pe la anul 745, pentru că cinstea Sfintele Icoane. La 28 noiembrie (ca şi la Părintele Arsenie), diavolul împinge pe o femeie să-l pârască la împărat, care îl aruncă în temniţă unde sfântul îi catehizează pe deţinuţi. Hulitorul Sfintelor Icoane îl acuză că i-a prefăcut temniţa în mănăstire. Sfinţenia Sfântului Ştefan este mărturisită de o femeie, Ana, care este chinuită zicând: Sfânt şi drept îl ştiu pe Ştefan, care va fi zdrobit de chinuitori (Are Sfânta Icoană a Maicii Domnului în mâini ca şi Sfântul Metodie).

✦ Iar când vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră minţind existenţa Mea, bucuraţi-vă, căci a voastră este Împărăţia cerurilor (Matei 5, 11-12).

✦ Printre ierarhii pictaţi este şi Vulfilas al Goţilor.

✦ Sfântul Efrem Sirul: învăţaţi că întru necazuri nu este nedreptate la Dumnezeu.

✦ Iar cel care va face şi va învăţa, acela mare se va

chema întru Împărăţia lui Dumnezeu (Matei 5,19).

✦ Sfântul Ioan Scăraru: armă mai tare asupra diavolului în cer şi pe pământ nu este ca numele lui Iisus (cu Sfânta Cruce făcută cu mâna sau în gând).

✦ Nu va putea avea omul pace pe pământ de nu va avea pace cu Dumnezeu! (I Tesaloniceni 5,3; Luca 21,35; Psalmul 139,11).

✦ Aşadar, în numele lui Hristos vă rugăm ca şi cum Dumnezeu v-ar ruga prin noi: împăcaţi-vă cu Dumnezeu (II Corinteni 5,20).

Alte cuvinte ale Părintelui Arsenie spuse la Biserica Drăgănescu-Bucureşti

- Dreptatea lui Dumnezeu, deşi cu milă, plăteşte fapta. Să nu cârtim la necazuri.
- Nu ascultă Dumnezeu toate blestemele nebunilor, dar cei ce blestemă, singuri se osândesc.
- Fumatul slăbeşte nu numai plămânii ci şi mintea omului, încât credinţa nu o mai vede atât de curat.
- Cei bolnavi să ţină regimul bolii în loc de post.
- În timpul sarcinii, mama să nu stea în fum şi să nu ia medicamente.
- Diavolul prezintă patimile din om ca plăcute şi uşoare.
- Ruşine este bătrânului plin de pofte.
- Şi bătrâneţea e un cavou ajutător.
- Soacrele acuză pe nedrept nurorile. Mame, care ţin pătimaş şi vicios la fiul lor şi nu vor să-l lase soţiei.

Tinerii să se mute de la bătrânii care le strică casa.

- Dacă nu poţi vorbi cu copiii despre Dumnezeu, vorbeşte cu Dumnezeu despre ei (la rugăciune).

- Cei care opresc copiii de la credinţă sunt osândiţi mai rău ca sinucigaşii.

- Copiilor care nu mănâncă lapte să li se facă plăcintă cu brânză şi lapte

- Căsătoria e pentru mântuire şi naşterea de prunci, nu pentru plăceri trupeşti.

- Abstinenţa sexuală dă vigoare, dar din când în când, şi mai rar, trebuie soţii să se împreuneze, în afară de posturi (Sfântul Pavel).

- Copiii născuţi numai după distracţii şi destrăbălări au ieşit răi.

- Dacă (bărbatul) nu-i dă pace la copil în vremea sarcinii, copilul va avea precocitate sexuală.

- Pe cei necununaţi să nu-i împărtăşeşti (trăiesc în curvie).

- Onania are urmări foarte grave.

- Copiii nefăcuţi strică pe cei făcuţi.

- Iobagii aveau câte 16 copii şi erau slugi.

- Decât cancer mai bine copii.

- Din cauza avorturilor românilor ne vor stăpâni ţiganii.

- De abia aştept să termin odată cu problemele dintre bărbat şi femeie, pentru care şi lui Dumnezeu I-a părut rău că a făcut pe om.

- A îngăduit divorţul cu o epileptică pentru copiii care se vor naşte.

- Din trei familii, două divorţează.

- Să ne ferim de yoga ca de şarpe; noi, creştinii, nu avem nevoie de aşa ceva, şi aici e lucrătura dracilor.

- Îşi bat joc dracii de voi ca să vă certaţi.

- Mai bine o rugăciune pentru cel care înjură decât o observaţie.

- Dacă judecaţi, o să vă prindeţi mâna în „Uşă".

- Dacă nu v-aş vesti cele despre sfârşit v-aţi mai face buni?

- La plecarea unor soldaţi pe front a dat mâna numai cu cei care nu se mai întorc.

- Cel care când era pe front a promis că se va ruga toată vremea dacă vine acasă, a minţit.

- La boli grave, aleargă la cel mai bun doctor!

- La Prislop, pe cei care voiau, îi lua cu el pe un deal unde să petreacă în rugăciune şi post cu miere şi apă, 7 zile, după care îi împărtăşea cu Sfintele Taine.

- Zicea Părintele Arsenie: Păcatele se înregistrează în codul genetic al fiecăruia, iar cele nespovedite la preot rămân ca zestre asupra copiilor (savanţii ruşi au confirmat spusele părintelui, vezi „Tinerii, familia şi copiii născuţi în lanţuri" ediţia a II-a 2004).

- Pantalonii la femei sunt un fapt mult mai grav ca lipsa de basma la rugăciune.

- Nu-l judeca pe cerşetor că fumează.

* * *

- Nu te răspândi cu multe cărţi. Citeşte Sfinţii Părinţi.

- Mai multă rugăciune către Sfântul Înger Păzitor.

- Nu pune pe Maica Domnului pe aceeaşi treaptă cu Sfinţii, că ea e fără asemănare.

- N-ai să găseşti Sfinte Moaşte mai sfinte ca Sfânta Cruce.

- Nu ispiti Sfintele Taine.

- Slujeşte sincer şi Dumnezeu te va canonisi pe păcatele tale, cum m-a canonisit şi pe mine.

- Să fiu cu Hristos cel Înviat totdeauna.

- Să-mi ţină Dumnezeu credinţa de copil.

- Dumnezeu este pretutindeni, cu toată puterea, mila şi ajutorul, pentru cei ce-L caută. Nu ne părăseşte, că-i Tată ceresc. Dumnezeu ne poartă de grijă în toate amănuntele vieţii. Dacă am şti cui îi zicem Tată!

- Studiul teologic trebuie aprins de focul Sfântului Duh înlăuntru, ca să avem folos.

- Soţul preot, poate fi şi duhovnicul soţiei.

- Preoţia este prin Sfântul Sânge al Mântuitorului ca o nouă filiaţiune.

- Creştinului nu-i poate face rău nici cel care-l omoară.

- Mântuitorul n-a forţat pe nimeni.

- Nu da cu bâta în viespele sectare.

- Unei stăpânii de stat, care nu se supune lui Dumnezeu, nici Sfânta Biserică nu trebuie să i se supună.

- Creştinului nu-i pot face rău nici ucigaşii.

- Statueta actriţei puse de revoluţionarii francezi pe Altarul Catedralei Nôtre-Dame, drept cult al raţiunii, în locul Maicii Domnului.

- Profesorii ascund soluţiile temelor ca să ia banii elevilor şi studenţilor.

- Nu-ţi face planuri şi nu te amărî, că nu iasă cum vrea, la nimeni.

- Dreapta socoteală-i mai mare ca postul, dar cu ascultare de duhovnic. Beau puţin, ca să nu se zică că nu beau.

- Hipii au ajuns nebuni şi terorişti - unelte ale ocultiştilor.

- Nu suntem din maimuţă, dar mergem cu paşi repezi spre ea.

- Părul pe ochi la băieţi şi fete le strică şi mintea.

- Români cu figuri bizare.

- M-am rugat pentru apuseni şi m-a dus Dumnezeu acolo şi mi-a arătat ce fac ei.

- Multe mănăstiri din Ardeal au fost dărâmate şi arse de tunurile lui Bucov, general ungur.

- Ungurii vor mai mult decât Ardealul.

† † †

- Îmi spunea uneori Petru, iar alteori Toma (poate pentru credinţa pământească).

- Viaţă după trup şi viaţă în Hristos luminată de Duhul Sfânt.

- Poţi să mai închizi şi ochii când te rogi.

- Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pentru rugăciunile Sfintei Maicii Tale.

- Du-te mai devreme la proscomidie.

- Pomelnice ţinute minte.

- Du-te mai des şi te închină la Sfintele Taine.

- 3 zile de post la Sfânta Împărtăşanie (măcar).

- Zicea: unde sunt lacrimile când venim să ne împărtăşim?

- La botez să afundăm copiii de trei ori, în Numele

Sfintei Treimi.

- Fă-le sfeştanii că-i de folos.
- Să nu citesc blestemele.
- Pentru rugăciune scoală-te mai devreme, dar fără să deranjezi soţia.
- Primul post este vinerea.
- Nu-i tot cereţi moartea lui Ceauşescu căci care vin vor fi mai răi. Dărâmarea Bisericii le va aduce pedeapsa.
- **Suntem sigur în Apocalipsă şi nu la începutul ei, dar nu fi alarmist. Pacea s-a luat.**
- Soarele va arde pe oameni.
- La cutremur am preamărit pe Dumnezeu.
- Cel rău vrea să ocupe scaunul lui Dumnezeu.
- Să ne îngrijim mai ales de cei care vor primi mucenicia în prigoana de la sfârşit.
- Pe doi preoţi dintre care unul urma să-l închidă şi altul să moară i-a spovedit şi împărtăşit.
- Informatori lângă preoţi.
- Credincioşii sunt tot mai puţini (chiar şi teologi).
- La teologie i-o şerpărie.
- Preoţi cu musca pe căciulă care nu spun adevărul.
- Să fiu singur ca preot la parohie.
- Ploaia vine după purtările oamenilor.
- Icoane sunt făcătoare de minuni pentru cei drept-credincioşi.
- Ierusalimul din noi nu cel din Israel.
- La Sfântul Maslu cel puţin 2 preoţi.
- Ne-a cinstit Mântuitorul cu preoţia, să nu ne întristăm.

- Psalmul 50 cât mai des, Crezul nelipsit, Sfânta Cruce dreaptă, că altfel râd dracii de noi.

- Şi plânsul odihneşte.

- Când eşti împrăştiat, nu-i bine.

- Să ştii că scapi unde nu bat „vânturi".

- Părintele Arsenie a fost călugărit în 1939 la Mănăstirea Sâmbăta, de Izvorul Tămăduirii, în Săptămâna Luminată (martoră Maica Arsenia, stareţa Mănăstirii Viforâta).

- Pe regele Mihai, Părintele Arsenie l-a sfătuit să plece că-l omoară comuniştii. A zis că va reveni cândva în ţară şi că îi om credincios.

- Ecumenismul? Erezia tuturor ereziilor. Căderea Bisericii prin slujitorii ei. Cozile de topor ale apusului. Numai putregaiul cade din Biserica Ortodoxă, fie ei arhierei, preoţi de mir, călugări sau mireni. Înapoi la Sfânta Tradiţie, la Dogmele şi Canoanele Sfinţilor Părinţi ai celor şapte sinoade ecumenice, altfel, la iad cu arhierei cu tot. Ferească Dumnezeu.

- Va veni o vreme când ne va chema şi pe noi Iisus să-I pipăim rănile ce I le-am făcut, dar va fi prea târziu să zicem ca Toma: „Domnul meu şi Dumnezeul meu" ci ne va zice: „Ferice de cei care n-au văzut, dar au crezut".

* * *

- Se ducea într-o dimineaţă Părintele Arsenie după prescuri în sat, la Sâmbăta, şi a ajuns la mănăstire înaintea celor cu căruţa cu care s-a întâlnit înainte de sat.

- Pentru ca să ajungă la Sfânta Liturghie şi o cre-

dincioasă care venea pe drum nu a început slujba la 8^{00}, ca de obicei, ci la 9^{00}, după ce a ajuns aceasta.

- Părintele Savian Bunescu a zis la 9^{00} seara: Nu o mai ţine de vorbă pe credincioasa aceasta că acum pierde ultima cursă. Iar Părintele Arsenie a zis: Îi vine altă maşină. Şi a venit.

- Părintele Arsenie s-a întâlnit cu Iisus în gară în chipul săracului care plângea, tremurând de frig...

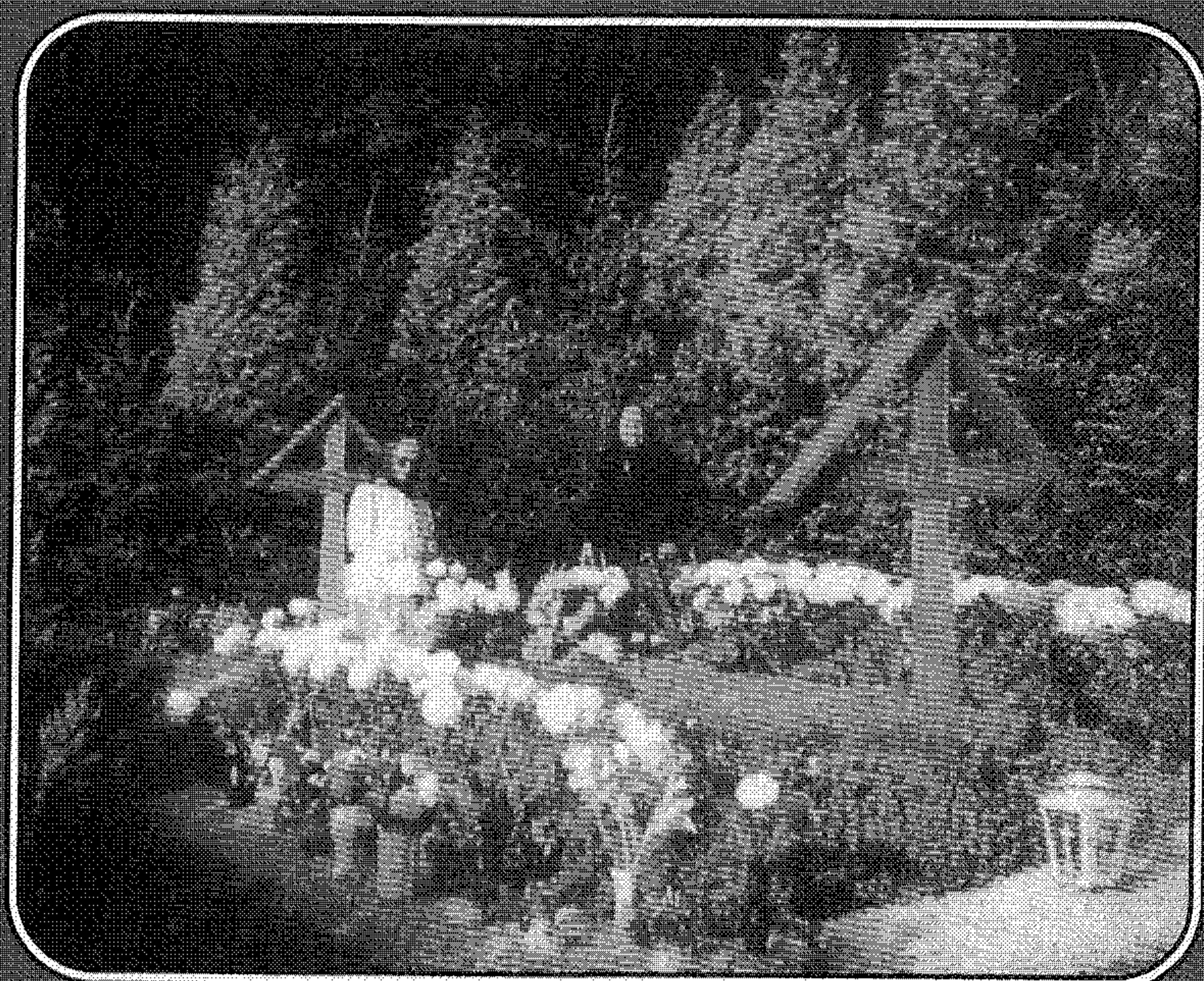
- În Haţeg a suferit mult.

- Cel cu un talant din Sfânta Evanghelie are numai botezul şi talantul lui i se va da celor fără botez, dar cu fapte.

Clopotniţa bisericii de la Drăgănescu-Bucureşti, având ca stâlpi de susţinere „Coloana infinită" a lui Brâncuşi

Cuprins

În pelerinaj la mormântul Părintelui Arsenie Boca - Mănăstirea Prislop

DISTRIBUIREA SE FACE NUMAI PRIN:
"PELERINUL" - IAŞI
Stradela Grădinari 39; Bl. B2; Sc. B; Et. 3; Ap. 3
Tel.: 0744.91.50.69